

2. En el termini de sis mesos des de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, el Consell aprovarà el reglament general de desplegament d'aquesta.

Segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor als vint dies de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

No obstant això, el capítol primer del títol segon, relatiu al sistema d'alertes, vigirà quan així ho determine, mitjançant una resolució publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, la persona titular de la conselleria a la qual estiga adscrita la Inspecció General de Serveis. Aquesta resolució es dictarà en el termini màxim de sis mesos des de la publicació de la llei. Si transcorregut aquest període no s'ha publicat la resolució, el capítol primer del títol segon entrarà en vigor en aquest moment.

Palau de les Corts
València, 17 d'octubre de 2018

El president
Enric Morera i Català

El secretari primer
Emilio Argüeso Torres

B. RESOLUCIONS I MOCIONS

1. Resolucions

Resolució 1.479/IX, sobre l'aprovació del dictamen de la Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents, les polítiques públiques i de finançament d'aquests, aprovada pel Ple de les Corts en la sessió del 17 d'octubre de 2018

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

D'acord amb l'article 95.1 del Reglament de les Corts, s'ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts* la Resolució 1.479/IX, sobre l'aprovació del dictamen de la Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents, les polítiques públiques i de finançament d'aquests, aprovada pel Ple de les Corts en la reunió del 17 d'octubre de 2018.

Palau de les Corts
València, 17 d'octubre de 2018

El president
Enric Morera i Català

2. En el plazo de seis meses desde la publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, el Consell aprobará el reglamento general de desarrollo de la misma.

Segunda

Entrada en vigor

Esta ley entrará en vigor a los veinte días de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

No obstante, el capítulo primero del título segundo, relativo al sistema de alertas, entrará en vigor cuando así lo determine, mediante una resolución publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, la persona titular de la conselleria a la que esté adscrita la Inspección General de Servicios. Esta resolución se dictará en el plazo máximo de seis meses desde la publicación de la ley. Si transcurrido este período no se ha publicado la resolución, el capítulo primero del título segundo entrará en vigor en ese momento.

Palau de les Corts
València, 17 de octubre de 2018

El presidente
Enric Morera i Català

El secretario primero
Emilio Argüeso Torres

B. RESOLUCIONES Y MOCIONES

1. Resoluciones

Resolución 1.479/IX, sobre la aprobación del del dictamen de la Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes, las políticas públicas y de financiación de estos, aprobada por el Pleno de Les Corts en la sesión del 17 de octubre de 2018

PRESIDENCIA DE LES CORTS

De acuerdo con el artículo 95.1 del Reglamento de Les Corts, se ordena publicar en el *Butlletí Oficial de les Corts* la Resolución 1.479/IX, sobre la aprobación del del dictamen de la Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes, las políticas públicas y de financiación de estos, aprobada por el Pleno de Les Corts en la sesión del 17 de octubre de 2018.

Palau de les Corts
València, 17 de octubre de 2018

El presidente
Enric Morera i Català

PLE DE LES CORTS

El Ple de les Corts, en sessió del dia 17 d'octubre de 2018, ha debatut el dictamen de la Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents, les polítiques públiques i de finançament d'aquests.

Finalment, el Ple de les Corts, d'acord amb el que hi ha establert en l'article 54.4 del Reglament de les Corts, ha aprovat les conclusions següents recollides en aquesta resolució:

RESOLUCIÓ

1. CRONOLOGIA DE L'EXPEDIENT

- Presentació de la iniciativa el 19 de novembre de 2015 (RE núm. 5.615).
- Debat en ple de la proposta de creació de la comissió el 14 de gener de 2016 (Resolució 117/IX, BOC núm. 50).
- Obertura d'un termini per a la presentació de propostes per a l'elaboració d'un pla de treball de la comissió, que acabava el 4 d'octubre de 2016.
- Reunió de la comissió el dia 7 d'octubre de 2016 per a l'aprovació del pla de treball.
- Publicació del pla de treball aprovat per la comissió (BOC núm. 117, de 14 d'octubre de 2016).
- Reunió de la comissió, el dia 24 d'octubre de 2016, per a l'aprovació de les compareixences a realitzar davant d'aquesta (BOC núm. 124, de 4 de novembre de 2016). Les compareixences realitzades apareixen detallades més avall, en el punt 2.4.
- S'han sol·licitat diverses ampliacions del termini per a la finalització dels treballs de la comissió, l'última de les quals és la sol·licitada fins al dia 29 de juny de 2018.

2. DOCUMENTS**2.1. Sol·licituds de creació de la comissió d'investigació**

La proposta de creació de la comissió va ser presentada pel Grup Parlamentari Podemos-Podem mitjançant un escrit amb RE número 5.615, de 19 de novembre de 2015.

2.2. Debat en ple de la sol·licitud de creació de la comissió d'investigació

En la sessió plenària del dia 14 de gener de 2016 es va aprovar la Resolució 117/IX, sobre la creació d'una comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents, les polítiques públiques i de finançament d'aquests (BOC núm. 50, de 27 de gener de 2016).

2.3. Composició de la comissió d'investigació

La composició actual de la Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat

PLENO DE LES CORTS

El Pleno de Les Corts, en sesión del día 17 de octubre de 2018, ha debatido el dictamen de la Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes, las políticas públicas y de financiación de estos.

Finalmente, el Pleno de Les Corts, de acuerdo con lo establecido en el artículo 54.4 del RC, ha aprobado las siguientes conclusiones recogidas en esta resolución:

RESOLUCIÓN

1. CRONOLOGÍA DEL EXPEDIENTE

- Presentación de la iniciativa el 19 de noviembre de 2015 (RE núm. 5.615).
- Debate en pleno de la propuesta de creación de la comisión el 14 de enero de 2016 (Resolución 117/IX, BOC núm. 50).
- Apertura de un plazo para la presentación de propuestas para la elaboración de un plan de trabajo de la comisión, que acababa el 4 de octubre de 2016.
- Reunión de la comisión el día 7 de octubre de 2016 para la aprobación del plan de trabajo.
- Publicación del plan de trabajo aprobado por la comisión (BOC núm. 117, de 14 de octubre de 2016).
- Reunión de la comisión, el día 24 de octubre de 2016, para la aprobación de las compareencias a realizar ante esta (BOC núm. 124, de 4 de noviembre de 2016). Las compareencias realizadas aparecen detalladas más abajo, en el punto 2.4.
- Se han solicitado varias ampliaciones del plazo para la finalización de los trabajos de la comisión, la última de las cuales es la solicitada hasta el día 29 de junio de 2018.

2. DOCUMENTOS**2.1. Solicitudes de creación de la comisión de investigación**

La propuesta de creación de la comisión fue presentada por el Grupo Parlamentario Podemos-Podem mediante un escrito con RE número 5.615, de 19 de noviembre de 2015.

2.2. Debate en pleno de la solicitud de creación de la comisión de investigación

En la sesión plenaria del día 14 de enero de 2016 se aprobó la Resolución 117/IX, sobre la creación de una comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes, las políticas públicas y de financiación de estos (BOC núm. 50, de 27 de enero de 2016).

2.3. Composición de la comisión de investigación

La composición actual de la Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la

dels escorxadors públics existents, les polítiques públiques i de finançament d'aquests, és l'establida pel nombre de diputats i diputades que s'ha establert per a les comissions permanents, i és la següent:

Grup Parlamentari Popular:

- Juan de Dios Navarro Caballero
- José Ramón Calpe Saera
- José Ciscar Bolufer
- Verónica Marcos Puig
- Fernando Pastor Llorens

Grup Parlamentari Socialista:

- María Mercedes Caballero Hueso
- David Cerdán Pastor
- María Sabina Escrig Monzó

Grup Parlamentari Compromís:

- Belén Bachero Traver
- Francisco Javier García Latorre
- Cristina Rodríguez Armigen

Grupo Parlamentario Podemos-Podem:

- Beatriz Gascó Verdier
- David Torres García

Grup Parlamentari Ciudadanos:

- María José García Jiménez
- Emigdio Tormo Moratalla

2.4. Llistat de compareixences

Per a substanciar les compareixences aprovades per la comissió s'han realitzat 14 reunions de la comissió, en les quals han comparegut un total de 30 persones, particulars o en representació de diferents sectors, associacions o de l'administració:

Compareixences realitzades:

- Reunió del dia 17 de novembre de 2016:
 - Ángel García Gómez, vicepresident de la confederació nacional de cuniculicultura.
 - Anna Gomar Faus, responsable de l'àrea ramadera de La Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià.
 - Juan Luis Gimeno Molina, vicepresident sectorial de Ramaderia ASAJA (Alacant).
- Reunió del dia 15 de desembre de 2016
 - Javier Balado Albiol, representant dels col·legis oficials de veterinària de Castelló, València i Alacant.
 - Joaquín Gómez Bau, veterinar AVA.
- Reunió del dia 13 de gener de 2017:
 - Regina Monsalve Mayans, presidenta del Col·legi d'Enginyers Agrícoles de la Comunitat Valenciana.

viabilidad de los mataderos públicos existentes, las políticas públicas y de financiación de estos, es la establecida por el número de diputados y diputadas que se ha establecido para las comisiones permanentes, y es la siguiente:

Grupo Parlamentario Popular:

- Juan de Dios Navarro Caballero
- José Ramón Calpe Saera
- José Ciscar Bolufer
- Verónica Marcos Puig
- Fernando Pastor Llorens

Grupo Parlamentario Socialista:

- María Mercedes Caballero Hueso
- David Cerdán Pastor
- María Sabina Escrig Monzó

Grupo Parlamentario Compromís:

- Belén Bachero Traver
- Francisco Javier García Latorre
- Cristina Rodríguez Armigen

Grupo Parlamentario Podemos-Podem:

- Beatriz Gascó Verdier
- David Torres García

Grupo Parlamentario Ciudadanos:

- María José García Jiménez
- Emigdio Tormo Moratalla

2.4. Listado de comparecencias

Para sustanciar las comparecencias aprobadas por la comisión se han realizado 14 reuniones de la comisión, en las que han comparecido un total de 30 personas, particulares o en representación de diferentes sectores, asociaciones o de la administración:

Comparecencias realizadas:

- Reunión del día 17 de noviembre de 2016:
 - Ángel García Gómez, vicepresidente de la confederación nacional de cuniculicultura.
 - Anna Gomar Faus, responsable del área ganadera de La Unión de Agricultores y Ganaderos del País Valenciano.
 - Juan Luis Gimeno Molina, vicepresidente sectorial de Ganadería ASAJA (Alicante).
- Reunión del día 15 de diciembre de 2016
 - Javier Balado Albiol, representante de los colegios oficiales de veterinaria de Castellón, Valencia y Alicante.
 - Joaquín Gómez Bau, veterinario AVA.
- Reunión del día 13 de enero de 2017:
 - Regina Monsalve Mayans, presidenta del Colegio de Ingenieros Agrícolas de la Comunitat Valenciana.

– Reunió del dia 27 de gener de 2017:

- Fernando Cervera Solsona, vicepresident de la Federació Agroalimentària de la CV. Gerent de Carnes Frescas, SA.
- Rafael Pallarés Traver, conseller delegat de Carns de Morella, SL.

– Reunió del dia 17 de febrer de 2017:

- Manuel Aledón Gregori, ramader, SAT Ovivall de la Vall d'Uixó.
- Paula Martínez Ros, responsable de benestar animal en explotació ramadera, directora de la Granja Docent d'Investigació Veterinària de l'UCH-CEU i membre del Comitè Ètic de Benestar Animal de la universitat en qualitat de directora de la granja.

– Reunió del dia 24 de febrer de 2017:

- José Luis Sánchez-Mohíno y Arias, gerent del Consorci de l'Escorxador de la Plana.
- Arturo Zaragoza Arasa, cuniculicultor (Rossell).

– Reunió del dia 10 de març de 2017:

- Fernando Fernández Cuesta, productor de pollastres (Tierra de Campos, Palència). Veterinari.
- Marta G. Rivera Ferré, investigadora del Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Vic.

– Reunió del dia 24 de març de 2017:

- José Joaquín García Jiménez, representant d'escorxador de carn halal.
- Director gerent de Mercavalència.
- Rhamsés Ripollés Puig, president de Carns de Morella, SL.
- Santiago Vega García, degà de la Facultat de Veterinària de la Universitat Cardenal Herrera.

– Reunió del dia 7 d'abril de 2017:

- Antonio Narejos Rives (Coix). Engreixador d'oví. President de l'escorxador d'Oriola.
- Fernando Robres, primer ramader amb carn de vedella ecològica certificada a la Comunitat Valenciana

– Reunió del dia 5 de maig de 2017:

- Oscar García Barrero, veterinari homeòpata (Càceres).
- Marta Paulo Herrero, ramadera de cabres de llet.

– Reunión del día 27 de enero de 2017:

- Fernando Cervera Solsona, vicepresidente de la Federación Agroalimentaria de la CV. Gerente de Carnes Frescas, SA.
- Rafael Pallarés Traver, consejero delegado de Carns de Morella, SL.

– Reunión del día 17 de febrero de 2017:

- Manuel Aledón Gregori, ganadero, SAT Ovivall de La Vall d'Uixó.
- Paula Martínez Ros, responsable de bienestar animal en explotación ganadera, directora de la Granja Docente de Investigación Veterinaria del UCH-CEU y miembro del Comité Ético de Bienestar Animal de la universidad en calidad de directora de la granja.

– Reunión del día 24 de febrero de 2017:

- José Luis Sánchez-Mohíno y Arias, gerente del Consorcio del Matadero de La Plana.
- Arturo Zaragoza Arasa, cunicultor (Rossell).

– Reunión del día 10 de marzo de 2017:

- Fernando Fernández Cuesta, productor de pollos (Tierra de Campos, Palencia). Veterinario.
- Marta G. Rivera Ferré, investigadora del Departamento de Ciencias Ambientales de la Universidad de Vic.

– Reunión del día 24 de marzo de 2017:

- José Joaquín García Jiménez, representante de matadero de carne halal.
- Director gerente de Mercavalencia.
- Rhamsés Ripollés Puig, presidente de Carns de Morella, SL.
- Santiago Vega García, decano de la Facultad de Veterinaria de la Universidad Cardenal Herrera.

– Reunión del día 7 de abril de 2017:

- Antonio Narejos Rives (Cox). Cebador de ovino. Presidente del matadero de Orihuela.
- Fernando Robres, primero ganadero con carne de ternera ecológica certificada en la Comunitat Valenciana

– Reunión del día 5 de mayo de 2017:

- Oscar García Barrero, veterinario homeópata (Cáceres).
- Marta Paulo Herrero, ganadera de cabras de leche.

– Reunió del dia 19 de maig de 2017:

- Eulalio Campos, Granja Avícola Avicamp (Guardamar del Segura). Gallines ponedores.
- Ernesto A. Gómez Blasco, director del Centre d'Investigació i Tecnologia Animal de Sogorb.

– Reunió del dia 26 de maig de 2017:

- José María Clemente Alcodori, director de la Oficina Comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua (OCAPA) de la comarca del Maestrat.
- Eugenia Oliva Gómez, directora de la Oficina Comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua (OCAPA) de la comarca del Camp d'Elx.

– Reunió del dia 9 de juny de 2017:

- Vicente Escrivá Martínez, director de la Oficina Comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua (OCAPA) de la comarca dels Ports.
- Vicente Marzá Cardellat, subdirector d'Agricultura i Ramaderia, Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.
- Francisco Rodríguez Mulero, secretari autonòmic d'Agricultura i Desenvolupament Rural i director de l'Agència Valenciana de Foment de Garantia Agrària.

– Reunió del dia 16 de juny de 2017:

- Associació Avícola Valenciana (ASAV), compareixen:
 - Màrcia Mendes, directora d'ASAV, en representació del sector de la carn.
 - Pedro Luis Guillén, president d'ASAV, en representació del sector de la posta.
 - Pablo Catalá, director del CECAV, en representació dels escorxadors i fàbriques de pinso.
 - Cristòfol Peris Ribera, Departament de Ciència Animal de la Universitat Politècnica de València.

2.5. Compareixences (transcripcions)

A continuació es detallen els diaris de sessions de la comissió on apareixen les transcripcions de les diferents compareixences realitzades i que es poden veure en l'enllaç següent: <<http://www.cortsvalencianes.es/dscav/jsp/defaultv.jsp>>.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 17/IX, de data 16.06.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 16/IX, de data 09.06.2017.

– Reunión del día 19 de mayo de 2017:

- Eulalio Campos, Granja Avícola Avicamp (Guardamar del Segura). Gallinas ponedoras.
- Ernesto A. Gómez Blasco, director del Centro de Investigación y Tecnología Animal de Segorbe.

– Reunión del día 26 de mayo de 2017:

- José María Clemente Alcodori, director de la Oficina Comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua (OCAPA) de la comarca de El Maestrat.
- Eugenia Oliva Gómez, directora de la Oficina Comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua (OCAPA) de la comarca de El Camp d'Elx.

– Reunión del día 9 de junio de 2017:

- Vicente Escrivá Martínez, director de la Oficina Comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua (OCAPA) de la comarca de Els Ports.
- Vicente Marzá Cardellat, subdirector de Agricultura y Ganadería, Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural.
- Francisco Rodríguez Mulero, secretario autonómico de Agricultura y Desarrollo Rural y director de la Agencia Valenciana de Fomento de Garantía Agraria.

– Reunión del día 16 de junio de 2017:

- Asociación Avícola Valenciana (ASAV), comparecen:
 - Màrcia Mendes, directora de ASAV, en representación del sector de la carne.
 - Pedro Luis Guillén, presidente de ASAV, en representación del sector de la puesta.
 - Pablo Catalá, director del CECAV, en representación de los mataderos y fábricas de piensos.
 - Cristòfol Peris Ribera, Departamento de Ciencia Animal de la Universitat Politècnica de València.

2.5. Comparencias (transcripciones)

A continuación se detallan los diarios de sesiones de la comisión donde aparecen las transcripciones de las diferentes comparencias realizadas y que se pueden ver en el siguiente enlace: <<http://www.cortsvalencianes.es/dscav/jsp/defaultv.jsp>>.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existents y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 17/IX, de fecha 16.06.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existents y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 16/IX, de fecha 09.06.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 15/IX de data 26.05.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 14/IX, de data 19.05.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 13/IX, de data 05.05.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 12/IX, de data 07.04.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 11/IX, de data 24.03.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 10/IX, de data 10.03.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 9/IX, de data 24.02.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 8/IX, de data 17.02.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 7/IX, de data 27.01.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 6/IX, de data 13.01.2017.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 5/IX, de data 15.12.2016.

– Comissió especial d'estudi sobre la situació del sector ramader i els seus productes, la viabilitat dels escorxadors públics existents i les polítiques públiques i de finançament d'aquests. Reunió 4/IX, de data 17.11.2016.

2.6. Dictamen de la ponència (síntesi)

Aquest punt és el treball i l'esforç de síntesi que han realitzat els diferents membres de la comissió, repartint-se el treball

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 15/IX de fecha 26.05.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 14/IX, de fecha 19.05.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 13/IX, de fecha 05.05.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 12/IX, de fecha 07.04.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 11/IX, de fecha 24.03.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 10/IX, de fecha 10.03.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 9/IX, de fecha 24.02.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 8/IX, de fecha 17.02.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 7/IX, de fecha 27.01.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 6/IX, de fecha 13.01.2017.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 5/IX, de fecha 15.12.2016.

– Comisión especial de estudio sobre la situación del sector ganadero y sus productos, la viabilidad de los mataderos públicos existentes y las políticas públicas y de financiación de estos. Reunión 4/IX, de fecha 17.11.2016.

2.6. Dictamen de la ponencia (síntesis)

Este punto es el trabajo y el esfuerzo de síntesis que han realizado los diferentes miembros de la comisión,

i treballant de manera col·lectiva, però deixant que cadascú s'expressi a l'hora de fer aquest treball de sistematització de la millor manera.

És per això que, a pesar de l'esforç de homogeneïtzar aquestes síntesis, arribem a un punt en què el toc personal de cadascú farà impossible fer un document amb una metodologia exactament igual i amb una sola llengua.

Una diversitat que valorem i que trobem també en les transcripcions de les compareixences, documents fonamentals per a aprofundir en el que trobem en les síntesis i que, com no podia ser d'una altra manera, trobem reflectida en el treball que han realitzat totes i tots els membres d'aquesta comissió.

S'adjunta a continuació una síntesi dels punts més rellevants que van destacar els compareixents següents:

– **Àngel García Gómez**, vicepresident de la confederació nacional de cunicultura.

El representant de COAG-CV exposà la realitat del sector cunícola, les seues problemàtiques actuals, i plantejà algunes eixides a la situació que a continuació resumim.

Actualment, tres escorxadors grans controlen a tot l'Estat espanyol el sector cunícola. Són Hermi, Cogal i Cunicarn. Aquests tres escorxadors es dediquen, segons el compareixent, a «produir en quantitat i treballar sobre preu per a les grans superfícies», i han influït perquè la resta d'escorxadors d'Espanya hagen d'adaptar-se als seus preus.

En contraposició, parlà del tancament dels escorxadors dels pobles valencians i la dificultat de poder ficar en marxa canals curts de comercialització i de venda directa al consumidor.

Destacà el cas català, on tot el conill que es comercialitza és conill català, que ha de ser criat amb pinso català en granges catalanes i sacrificat en escorxadors catalans. Tenen ajudes de l'administració, però també majors exigències. I on els comerços han de tenir un estand en el qual hi ha d'haver producte català. Es defensa la terra, el producte i la forma pròpia de treballar.

En diverses ocasions, el compareixent reclamà ajuda de les institucions per a defensar el producte valencià com a un producte diferenciat. En concret, apuntà que la marca Comunitat Valenciana serveix per a que els escorxadors menuts puguin entrar a vendre a determinades superfícies, però que aquests diners no repercuteixen mai en els ingressos dels productors.

Recordà que els productors i productores valencians de conill produeixen un 37 % de tot el conill que es consumeix a la Comunitat Valenciana. Per tant, som deficitaris i podríem augmentar la producció, però necessitem un major suport per a fer pinsos específics, professionalitzar el sector i associar el producte valencià i de proximitat a la gastronomia valenciana.

Desatacà també com no pot vendre's igual la carn de conill de granges de 400 mares que la de granges de 5.000 mares, i demanà ser capaços de posar en valor aquesta diferenciació a l'hora de la venda, posar en valor la carn a nivell geogràfic així com el treball dels xicotets productors o treballar amb pinsos diferenciats.

repartiéndose el trabajo y trabajando de manera colectiva, pero dejando que cada uno se exprese a la hora de hacer este trabajo de sistematización de la mejor manera.

Es por ello que, a pesar del esfuerzo de homogeneizar estas síntesis, llegamos a un punto en que el toque personal de cada uno hará imposible hacer un documento con una metodología exactamente igual y con una sola lengua.

Una diversidad que valoramos y que encontramos también en las transcripciones de las comparencias, documentos fundamentales para profundizar en lo que encontramos en las síntesis y que, como no podía ser de otra manera, encontramos reflejada en el trabajo que han realizado todas y todos los miembros de esta comisión.

Se adjunta a continuación una síntesis de los puntos más relevantes que destacaron los siguientes comparecientes:

– **Ángel García Gómez**, vicepresidente de la confederación nacional de cunicultura.

El representante de COAG-CV expuso la realidad del sector cunícola, sus problemáticas actuales, y planteó algunas salidas a la situación que a continuación resumimos.

Actualmente, tres mataderos grandes controlan en todo el Estado español el sector cunícola. Son Hermi, Cogal y Cunicarn. Estos tres mataderos se dedican, según el compareciente, a «producir en cantidad y trabajar sobre precio para las grandes superficies», y han influido para que el resto de mataderos de España deban adaptarse a sus precios.

En contraposición, habló del cierre de los mataderos de los pueblos valencianos y la dificultad de poder meter en marcha canales cortos de comercialización y de venta directa al consumidor.

Destacó el caso catalán, donde todo el conejo que se comercializa es conejo catalán, que debe ser criado con pienso catalán en granjas catalanas y sacrificado en mataderos catalanes. Tienen ayudas de la administración, pero también mayores exigencias. Y donde los comercios deben tener un *stand* en el que debe haber producto catalán. Se defiende la tierra, el producto y la forma propia de trabajar.

En varias ocasiones, el compareciente reclamó ayuda de las instituciones para defender el producto valenciano como un producto diferenciado. En concreto, apuntó que la marca Comunitat Valenciana sirve para que los mataderos pequeños puedan entrar a vender en determinadas superficies, pero que este dinero no repercute nunca en los ingresos de los productores.

Recordó que los productores y productoras valencianos de conejo producen un 37 % de todo el conejo que se consume en la Comunitat Valenciana. Por tanto, somos deficitarios y podríamos aumentar la producción, pero necesitamos un mayor apoyo para hacer piensos específicos, profesionalizar el sector y asociar el producto valenciano y de proximidad a la gastronomía valenciana.

Desatacó también cómo no puede venderse igual la carne de conejo de granjas de 400 madres que la de granjas de 5.000 madres, y pidió ser capaces de poner en valor esta diferenciación a la hora de la venta, poner en valor la carne a nivel geográfico así como el trabajo de los pequeños productores o trabajar con piensos diferenciados.

Per una altra banda, indicà com la producció de conill no es pot industrialitzar als nivells dels de la carn de pollastre o de porc, i per això el preu de cost de la carn de conill és més elevat.

Un conill que siga rendible per a un cunicultor està entre 1,80 euros i 1,85 euros el preu per conill viu. Mentre que els grans escorxadors diuen que podem treballar per 1,40 euros.

Destacà la necessitat d'adaptar els escorxadors en granges, per a posar així els escorxadors i la carn de proximitat en valor, per a poder entrar en un mercat del xicotet comerç local on ara per ara no poden entrar.

I apuntà la possibilitat de posar en marxa escorxadors mòbils com s'està fent en els casos d'Itàlia i Catalunya, on s'està intentant acoblar un escorxadors que és un contenidor preparat per a matar oví i caprí i es pretén adaptar a cunicultura.

També està bé reduir la quantitat de medicaments o pinsos amb antibiòtics, ja que el problema és que els costos de criar l'animal puguen, perquè els medicaments com els antibiòtics fan de correctors del pinso.

Per últim, destacà el corset legal que suposa la Llei 8/2003 i reclamà la possible modificació d'aquesta llei.

– **Anna Gomar Faus**, responsable de l'àrea ramadera de La Unió de Llauradors i Ramaders del País Valencià.

Començà explicant que el sector ramader en general està tot prou malament i abandonat, però que es centraria en el tema de la ramaderia extensiva.

Segons va comentar, fa vint-i-cinc o trenta anys que patim un abandonament general al camp. Des que vam entrar a la Unió Europea i s'han aplicat les polítiques de la política agrària comuna, s'ha potenciat l'abandonament i la falta de professionalització del sector.

Per exemple, en el cas de les ovelles, durant els últims anys es pagava igual tingueres ovelles que no, hi havia els pagaments desacoblats que permetien aquesta situació.

Comentà que hi ha una falta de política clara a nivell també de la Unió Europea, com estatal, com autonòmica, de cara a potenciar el relleu generacional i que els joves tinguen interès per incorporar-se a aquest sector ramader. És cert que és un sector..., o és una feina complicada, més que complicada; no és molt pesada, però sí que és obligada, perquè són els 365 dies de l'any que els animals mengen. Ficà els exemples de França, on la iniciativa de col·lectius socials ha tingut el suport de l'administració, o de l'escola de pastors de Catalunya, que ha donat prestigi als pastors.

Explicà també que, quan un ramader abandona la seua producció, moltes vegades no s'afavoreix que el número de registre, que tants entrebancs administratius i temps costa d'obtenir, no es perda i passe a mans d'un altre ramader jove, o no jove, o ramadera que vullga incorporar-se al sector.

Després, quant a la ramaderia extensiva, també comentà que és una activitat que fixa població en zones rurals on difícilment un altre tipus d'activitat s'hi pot instal·lar. El fet que fixen la població i el fet del control mediambiental i de

Por otra parte, indicó cómo la producción de conejo no se puede industrializar a los niveles de los de la carne de pollo o de cerdo, y por eso el precio de coste de la carne de conejo es más elevado.

Un conejo que sea rentable para un cunicultor está entre 1,80 euros y 1,85 euros el precio por conejo vivo. Mientras que los grandes mataderos dicen que podemos trabajar por 1,40 euros.

Destacó la necesidad de adaptar los mataderos en granjas, para poner así los mataderos y la carne de proximidad en valor, para poder entrar en un mercado del pequeño comercio local donde por ahora no pueden entrar.

Y apuntó la posibilidad de poner en marcha mataderos móviles como se está haciendo en los casos de Italia y Cataluña, donde se está intentando acoplar un matadero que es un contenedor preparado para matar ovino y caprino y se pretende adaptar a cunicultura.

También está bien reducir la cantidad de medicamentos o piensos con antibióticos, ya que el problema es que los costes de criar el animal suben, porque los medicamentos como los antibióticos hacen de correctores del pienso.

Por último, destacó el corsé legal que supone la Ley 8/2003 y reclamó la posible modificación de esta ley.

– **Anna Gomar Faus**, responsable del área ganadera de La Unión de Agricultores y Ganaderos del País Valencià.

Empezó explicando que el sector ganadero en general está todo bastante mal y abandonado, pero que se centraría en el tema de la ganadería extensiva.

Según comentó, hace veinticinco o treinta años que sufrimos un abandono general en el campo. Desde que entramos en la Unión Europea y se han aplicado las políticas de la política agraria común, se ha potenciado el abandono y la falta de profesionalización del sector.

Por ejemplo, en el caso de las ovejas, durante los últimos años se pagaba igual tuviera ovejas que no, había los pagos desacoplados que permitían esta situación.

Comentó que hay una falta de política clara a nivel también de la Unión Europea, como estatal, como autonómica, de cara a potenciar el relieve generacional y que los jóvenes tengan interés por incorporarse a este sector ganadero. Es cierto que es un sector..., o es un trabajo complicado, más que complicado; no es muy pesado, pero sí que es obligado, porque son los 365 días del año que los animales comen. Tomó los ejemplos de Francia, donde la iniciativa de colectivos sociales ha tenido el apoyo de la administración, o de la escuela de pastores de Cataluña, que ha dado prestigio a los pastores.

Explicó también que, cuando un ganadero abandona su producción, muchas veces no se favorece que el número de registro, que tantos tropiezos administrativos y tiempo cuesta de obtener, no se pierda y pase a manos de otro ganadero joven, o no joven, o ganadera que quiera incorporarse al sector.

Después, en cuanto a la ganadería extensiva, también comentó que es una actividad que fija población en zonas rurales donde difícilmente otro tipo de actividad se puede instalar. El hecho de que fijen la población y el control medioambiental y de

creació de paisatges que tenim a dia de hui en molts punts del territori, l'han fet ells a base dels anys —i que continuen fent-ho—, és una tasca que no els està prou reconeguda ni retribuïda, aquesta funció mediambiental que fan; tot i que les ajudes PAC estan cada dia més orientades a aquesta tasca mediambiental, que es busca o que es prima que no siguin contaminades les granges, en aquestes ajudes PAC no es veu reflectit un plus a tota aquesta gent que dia a dia està mantenint els nostres boscos o sotabosc nets.

Moltes vegades, aquesta mateixa feina que fan les ovelles i les cabres de netejar el sotabosc, no és aprofitat per part de l'administració pública, siga a nivell municipal, en els ajuntaments, siga a nivell autonòmic, no s'aprofita per a fer una simbiosi entre el nostre entorn ni els animals, quan, a dia de hui, tenim coneixements més que suficients, i n'hi ha gent dedicada a estudiar la relació entre el ramat i el bosc, per a fer-ho en condicions idònies.

Comentà com en els plans de desenvolupament rural no n'hi ha cap apartat on es parle de ramaderia extensiva, no n'hi ha ni un euro destinat. Sobretot, en el tema forestal, no s'ha inclòs el tema de la ramaderia extensiva com una manera de controlar els incendis, una ramaderia ecològica que, a dia de hui, ací, al País Valencià, és prou simbòlica, o siga, la trobem bàsicament a la zona del nord, a Morella, als Ports.

Un altre limitant de la ramaderia ecològica que exposà és el tema dels escorxadors. Molt important, primer, potenciar que hi haja escorxadors que, a dia de hui, estan desapareixent, ja que difícilment un ramader podrà tancar el seu cicle de producció si ha de fer un mínim de 100 quilòmetres per a poder sacrificar el seu animal.

També comentà que, un ramader, per a poder portar un animal a l'escorxador, primer ha de tenir un vehicle adaptat, que ha de donar d'alta en la conselleria d'agricultura, li han de donar un número, ell s'ha de donar d'alta com a conductor i el vehicle també l'ha de donar d'alta. Això suposa una despesa i un acte burocràtic més que ha de salvar.

Per últim, destacà que fan falta les estratègies suficients per a potenciar el comerç local de la carn que, a dia de hui, és un gran handicap. Alguna cosa no fem bé quan la relació ramader-carnisser als pobles s'ha perdut.

– **Juan Luis Gimeno Molina**, vicepresident sectorial de ramaderia ASAJA Alacant

El representant de la sectorial de ramaderia d'ASAJA Alacant va destacar com el sector té ara una professionalització, una formació i noves tecnologies majors, però va deixar les aportacions i crítiques següents:

- Crítica que les ADS van dirigides a les cooperatives i no inclouen els professionals.
- Li pareix necessària l'exigència que l'arreplega de cadàvers siga immediata ja que tardar una setmana a Alacant, amb altes temperatures a l'estiu, és inadmissible.
- Com a problema del sector apícola destaca la transhumància, de la qual exigeix que s'unifique la normativa a tota Espanya, ja que les diferents normatives

creación de paisajes que tenemos a día de hoy en muchos puntos del territorio, lo han hecho ellos a base de años —y que continúan haciéndolo—, es una tarea que no les está bastante reconocida ni retribuida, esta función medioambiental que hacen; aunque las ayudas PAC están cada día más orientadas a esta tarea medioambiental, que se busca o que se prima que no sean contaminadas las granjas, en estas ayudas PAC no se ve reflejado un plus a toda esta gente que día a día está manteniendo nuestros bosques o sotobosques limpios.

Muchas veces, este mismo trabajo que hacen las ovejas y las cabras de limpiar el sotobosque, no se aprovecha por parte de la administración pública, sea a nivel municipal, en los ayuntamientos, sea a nivel autonómico, no se aprovecha para hacer una simbiosis entre nuestro entorno ni los animales, cuando, a día de hoy, tenemos conocimientos más que suficientes, y hay gente dedicada a estudiar la relación entre el ganado y el bosque, para hacerlo en condiciones idóneas.

Comentó cómo en los planes de desarrollo rural no hay ningún apartado donde se hable de ganadería extensiva, no hay ni un euro destinado. Sobre todo, en el tema forestal, no se ha incluido el tema de la ganadería extensiva como una manera de controlar los incendios, una ganadería ecológica que, a día de hoy, aquí, en el País Valenciano, es suficientemente simbólica, o sea, la encontramos básicamente en la zona del norte, en Morella, en Els Ports.

Otro limitante de la ganadería ecológica que expuso es el tema de los mataderos. Muy importante, primero, potenciar que haya mataderos que, a día de hoy, están desapareciendo, ya que difícilmente un ganadero podrá cerrar su ciclo de producción si debe hacer un mínimo de 100 kilómetros para poder sacrificar su animal.

También comentó que, un ganadero, para poder llevar un animal al matadero, primero debe tener un vehículo adaptado, que debe dar de alta en la conselleria de agricultura, le deben dar un número, él se debe dar de alta como conductor y el vehículo también lo debe dar de alta. Eso supone un gasto y un acto burocrático más que debe salvar.

Por último, destacó que hacen falta las estrategias suficientes para potenciar el comercio local de la carne que, a día de hoy, es una gran desventaja. Algo no hacemos bien cuando la relación ganadero-carnicero en los pueblos se ha perdido.

– **Juan Luis Gimeno Molina**, vicepresidente sectorial de ganadería ASAJA Alicante

El representante de la sectorial de ganadería de ASAJA Alicante destacó cómo el sector tiene ahora una mayor profesionalización, formación y nuevas tecnologías, pero dejó las siguientes aportaciones y críticas:

- Crítica que las ADS van dirigidas a las cooperativas y no incluyen a los profesionales.
- Le parece necesaria la exigencia de que la recogida de cadáveres sea inmediata ya que tardar una semana en Alicante, con altas temperaturas en verano, es inadmissible.
- Como problema del sector apícola destaca la transhumancia, de la que exige que se unifique la normativa en toda España, ya que las diferentes normativas entre

entre comunitats autònomes dificulten enormement la transhumància. Es va referir també als problemes de la mel de tarongina.

Per tant, va exigir:

- Un augment de les ajudes a les retirades de cadàvers.
- Una disminució i una concentració de les càrregues administratives.
- Un major suport als joves i un major equilibri en les ajudes, ja que les ajudes beneficien més els agricultors que els ramaders.
- Un suport a les ADS, però incloent-hi tot el sector, no sols el cooperatiu.
- Un suport a la transhumància apícola.
- Va proposar que les ADS foren provincials, i va posar com a exemple les dificultats d'un veterinarí que va del Pilar de la Foradada a Vinaròs.
- Ha d'haver-hi més escorxadors perquè hi haja més competència i per a evitar trasllats llargs als animals.
- Incrementar la publicitat de carn i mel.
- Un centre autonòmic de control lleter.
- Una denominació d'origen per a la mel de tarongina.

– **Javier Balado Albiol**, representant dels col·legis oficials de veterinària de Castelló, València i Alacant; **Arturo Zaragoza Arasa**, cunicultor, i **Santiago Vera García**, degà de la Facultat de Veterinària de la Universitat Cardenal Herrera.

En el marc dels condicionants socioeconòmics en què es troba el sector ramader, comprés molt majoritàriament dins l'àmbit del sector rural, destaca la problemàtica dels costos elevats i les traves existents en el model productiu ramader.

El cas paradigmàtic es troba majoritàriament en àmbits rurals, mentre que les grans superfícies d'escorxadors es troben en zones costaneres. Per la qual cosa, a la ramaderia de xicoteta escala, tan sols el transport de l'animal a l'escorxador li resulta excessivament oneros, a més dels costos veterinaris, de manteniment i retirada de cadàvers, entre altres.

Es produeix, doncs, una situació de perjudici del sector primari en general i de la ramaderia a xicoteta escala en particular, que es troba amb la impossibilitat de repercutir en el preu de venda les despeses de producció.

Especialment, quan ens trobem que, en l'àmbit de les explotacions ramaderes, sobretot l'àmbit del bestiar remugant i el sector cunícola, es necessita un nivell de producció elevat perquè siga rendible. Per a això es requereix el foment de la producció de proximitat, acurtant la cadena, el cicle de producció granja/corral-escorxador-posada a disposició del consumidor, intensificant l'impuls a fi d'aconseguir una major

comunitats autònomes dificulten enormement la trashumància. Se refirió también a los problemas de la miel de azahar.

Por tanto, exigió:

- Un aumento de las ayudas a las retiradas de cadáveres.
- Una disminución y concentración de las cargas administrativas.
- Un mayor apoyo a los jóvenes y un mayor equilibrio en las ayudas, ya que las ayudas benefician más a los agricultores que a los ganaderos.
- Un apoyo a las ADS, pero incluyendo en ellas a todo el sector, no solo al cooperativo.
- Un apoyo a la trashumancia apícola.
- Propuso que las ADS fueran provinciales, poniendo como ejemplo las dificultades de un veterinario yendo de Pilar de la Horadada a Vinaròs.
- Ha de haber más mataderos para que haya más competencia y para evitar traslados largos a los animales.
- Incrementar la publicidad de carne y miel.
- Un centro autonómico de control lechero.
- Una denominación de origen para la miel de azahar.

– **Javier Balado Albiol**, representante de los colegios oficiales de veterinaria de Castellón, Valencia y Alicante; **Arturo Zaragoza Arasa**, cunicultor, y **Santiago Vera García**, decano de la Facultad de Veterinaria de la Universidad Cardenal Herrera.

En el marco de los condicionantes socioeconómicos en que se encuentra el sector ganadero, comprendido en su amplia mayoría dentro del ámbito del sector rural, destaca la problemática de los elevados costes y trabas existentes en el modelo productivo ganadero.

El caso paradigmático se encuentra en su gran mayoría en ámbitos rurales, mientras que las grandes superficies de mataderos se encuentran en zonas costeras. Por lo que, a la ganadería de pequeña escala, tan solo el transporte del animal al matadero le resulta excesivamente gravoso, además de los costes veterinarios, de mantenimiento y retirada de cadáveres, entre otros.

Se produce, pues, una situación de perjuicio del sector primario en general y de la ganadería a pequeña escala en particular, que se encuentra con la imposibilidad de repercutir en su precio de venta los gastos de producción.

Especialmente, cuando nos encontramos con que, en el ámbito de las explotaciones ganaderas, sobre todo el ámbito de la ganadería rumiante y sector cunícola, se necesita un elevado nivel de producción para que sea rentable. Para ello se requiere el fomento de la producción de proximidad, acortando la cadena, el ciclo de producción granja/corral-matadero-puesta a disposición del consumidor,

agilitat i acurtament dels canals de venda a establiments detallistes i restauració col·lectiva entre altres.

Per a això, s'advoca per l'estudi relatiu al manteniment dels escorxadors a xicoteta i mitjana escala que ofereixen una producció i serveis de proximitat a les poblacions de l'entorn en què es troben ubicats.

Estudiar la viabilitat de la implantació d'escorxadors mòbils, en els termes de seguretat, salubritat, higiene alimentària i benestar animal, en zones rurals, especialment en zones de ramaderia extensiva, de manera que es contribuïska a la fixació poblacional, al relleu generacional en l'àmbit de la ramaderia i a la conservació dels ecosistemes a què contribueixen les explotacions extensives.

Així com l'estudi de la implantació estratègica d'una sèrie d'escorxadors que permeten als ramaders disminuir els costos, millorar la qualitat en la producció i acostar la pròpia producció i distribució al consumidor, de manera que constituïsquen un factor de dinamització demogràfica i fixació poblacional a través de la creació de llocs de treball.

— Intensificar l'estudi del sacrifici a peu de granja, en termes de salubritat, seguretat, higiene i benestar animal, en determinades zones rurals, en l'àmbit del sector cabrum i oví.

— Adoptar les mesures necessàries d'adaptació i conservació de la producció dels escorxadors públics d'àmbit local.

— Resulta fonamental, per a acurtar la cadena de producció, la millora dels sistemes d'informació, en el sentit que possibiliten la posada en valor dels productes de cara al consumidor, en allò que es refereix a la prestació dels serveis, brindant tota mena d'informació respecte a la manera de producció, elaboració i comercialització sostenible a través de distintes plataformes d'internet.

— Com també, en l'àmbit d'afavorir el consum de productes de proximitat i dinamització de la demanda, la promoció turística de l'àmbit agroalimentari a la Comunitat Valenciana.

— Sobre això, cal assenyalar que la problemàtica que es presenta quant als costos de la producció, vinculats especialment a la ubicació i el caràcter industrial dels escorxadors, es troba estretament relacionada amb la comercialització i especialment amb el problema de la insuficient demanda de producció que acusen sectors no industrialitzats com puguem ser l'oví, el cabrum o el cunícola.

— Pel que correspon als poders públics, l'impuls efectiu de la marca de qualitat CV per a productes agraris i agroalimentaris a fi de dinamitzar la demanda de productes ramaders generats, transformats i comercialitzats a la Comunitat Valenciana.

— Com també com l'establiment i la publicitat de:

- Sistemes d'identificació de productes alternatius i complementaris als existents.

intensificando el impulso en aras a lograr una mayor agilidad y acortamiento de los canales de venta a establecimientos minoristas y restauración colectiva entre otros.

Para ello, se aboga por el estudio relativo al mantenimiento de los mataderos a pequeña y mediana escala que ofrecen una producción y servicios de proximidad a las poblaciones del entorno en que se encuentran ubicados.

Estudiar la viabilidad de la implantación de mataderos móviles, en los términos de seguridad, salubridad, higiene alimentaria y bienestar animal, en zonas rurales, especialmente en zonas de ganadería extensiva, de manera que se contribuya a la fijación poblacional, al relevo generacional en el ámbito de la ganadería y a la conservación de los ecosistemas a la que contribuyen las explotaciones extensivas.

Así como el estudio de la implantación estratégica de una serie de mataderos que permitan a los ganaderos la disminución de costes, mejorando la calidad en la producción y acercando la propia producción y distribución al consumidor, de manera que constituyan un factor de dinamización demográfica y fijación poblacional a través de la creación de puestos de trabajo.

— Intensificar el estudio del sacrificio a pie de granja, en términos de salubridad, seguridad, higiene y bienestar animal, en determinadas zonas rurales, en el ámbito del sector caprino y ovino.

— Adoptar las medidas necesarias de adaptación y conservación de la producción de los mataderos públicos de ámbito local.

— Resulta fundamental, para acortar la cadena de producción, la mejora de los sistemas de información, en el sentido de que posibiliten la puesta en valor de los productos de cara al consumidor, en lo que a la prestación de los servicios se refiere, brindando toda suerte de información respecto al modo de producción, elaboración y comercialización sostenible a través de distintas plataformas de internet.

— Así como también, en el ámbito del favorecimiento del consumo de productos de proximidad y dinamización de la demanda, la promoción turística del ámbito agroalimentario en la Comunitat Valenciana.

— A estos respectos, cabe señalar que la problemática que se presenta en cuanto a los costes de la producción, vinculados especialmente a la ubicación y carácter industrial de los mataderos, se encuentra estrechamente relacionada con la comercialización y especialmente con el problema de la insuficiente demanda de producción que acusan sectores no industrializados como puedan ser el ovino, caprino o cunícola.

— Por lo que corresponde a los poderes públicos, el impulso efectivo de la marca de calidad CV para productos agrarios y agroalimentarios con el fin de dinamizar la demanda de productos ganaderos generados, transformados y comercializados en la Comunitat Valenciana.

— Así como el establecimiento y publicitación de:

- Sistemas de identificación de productos alternativos y complementarios a los existentes.

- Punts de venda i establiments que realitzen la venda i el subministrament a través de la venda directa i canals curts de comercialització.

Pel que fa a la producció ecològica, correspon adoptar mesures per a incentivar-ne la comercialització. S'observa una carença de mercat per a la seua venda, que de vegades ha acabat convertint una producció ramadera en convencional.

Per tant, correspon avançar en la promoció i la visibilització de la producció i la comercialització de la ramaderia ecològica, a través de:

— La potenciació de la visibilització sobre el rigor que implica la certificació quant als processos de producció, elaboració i autenticitat dels productes i també les seues implicacions amb l'entorn: aprofitament dels recursos naturals sense alterar els cicles naturals, millora de la biodiversitat i aposta per la sostenibilitat ecològica del sistema de producció i el benestar animal, la demanda del qual es troba en alça i correspon promoure.

— Aquesta visibilització ha d'efectuar-se amb caràcter integral, a través de la sensibilització i campanyes de formació dirigides tant cap als professionals ramaders, de la comercialització d'aliments i restauració, com cap als consumidors, a través de la posada a disposició, transmissió i difusió d'informació mitjançant distintes plataformes d'internet.

— De la mateixa manera, apostar per la implementació de sistemes d'informació, en el sentit que possibiliten la posada en valor dels productes ecològics de cara al consumidor, a través de distintes plataformes d'internet.

Pel que fa al control d'antibiòtics veterinaris en el sector ramader:

— Atesa la concepció transversal de sanitat, en relació amb la humana i animal, i no com a compartiments estancs, especialment per la importància i els efectes de la segona respecte de la primera, correspon articular mesures que permeten reduir les quantitats d'antibiòtics subministrades davant del risc d'augment de les resistències microbianes, respectant en tot moment les garanties de seguretat i salubritat tant del bestiar com de la producció.

— S'advoca per mesures com ara:

- La promoció pública i el suport en l'àmbit tècnic i econòmic respecte de les estratègies de millora de les instal·lacions ramaderes en termes d'avançar respecte a:

Els sistemes de ventilació i temperatura de les instal·lacions.

La millora de la qualitat de l'aire.

Protocols de neteja i desinfecció.

Reducció dels índexs de densitat animal i les condicions zootècniques en les explotacions.

- Puntos de venta y establecimientos que realicen la venta y suministro a través de la venta directa y canales cortos de comercialización.

Por lo que respecta a la producción ecológica, corresponde adoptar medidas para incentivar su comercialización. Se observa una carencia de mercado para su venta, que en ocasiones ha acabado convirtiendo una producción ganadera en convencional.

Por tanto, corresponde avanzar en la promoción y visibilización de la producción y comercialización de la ganadería ecológica, a través de:

— La potenciación de la visibilización acerca de la rigurosidad que implica la certificación en cuanto a los procesos de producción, elaboración y autenticidad de los productos así como sus implicaciones para con el entorno: aprovechamiento de los recursos naturales sin alterar los ciclos naturales, mejora de la biodiversidad y apuesta por la sostenibilidad ecológica del sistema de producción y el bienestar animal, cuya demanda se encuentra en alza y corresponde promover.

— La citada visibilización debe efectuarse con carácter integral, a través de la sensibilización y campañas de formación dirigidas tanto hacia los profesionales ganaderos, de la comercialización de alimentos y restauración, como hacia los consumidores, a través de la puesta a disposición, transmisión y difusión de información mediante distintas plataformas de internet.

— Del mismo modo, apostar por la implementación de sistemas de información, en el sentido de que posibiliten la puesta en valor de los productos ecológicos de cara al consumidor, a través de distintas plataformas de internet.

Por lo que respecta al control de antibióticos veterinarios en el sector ganadero:

— Dada la concepción transversal de sanidad, en relación a la humana y animal, y no como compartimentos estancos, especialmente por la importancia y los efectos de la segunda respecto de la primera, corresponde articular medidas que permitan reducir las cantidades de antibióticos suministradas ante el riesgo de aumento de las resistencias microbianas, respetando en todo momento las garantías de seguridad y salubridad tanto del ganado como de la producción.

— Se aboga por medidas tales como:

- La promoción pública y apoyo en el ámbito técnico y económico respecto de las estrategias de mejora de las instalaciones ganaderas en términos de avanzar respecto a:

Los sistemas de ventilación y temperatura de las instalaciones.

La mejora de la calidad del aire.

Protocolos de limpieza y desinfección.

Reducción de los índices de densidad animal y las condiciones zootécnicas en las explotaciones.

- El suport tècnic i econòmic a l'estudi de l'aplicació dels medicaments probiòtics com a solució davant la quantitat de distribució i administració d'antibiòtics.
- També l'ús d'estirps de creixement alentit en exemplars d'engreixament per al bestiar.
- Millora del mode de distribució i administració dels antibiòtics veterinaris.
- Suport tècnic i econòmic pels poders públics cap als sistemes d'immunització del bestiar.

Per això, resulta necessari que els poders públics implementen accions conjuntes en pro de la salut humana i animal, com la formació i la sensibilització amb caràcter interdisciplinari, especialitzada i continuada, dirigida tant als professionals veterinaris com cap a la producció i distribució. Com també, tant en l'àmbit de la comercialització i nutrició com en el relatiu als consumidors, a través de:

- La promoció d'un codi de bones pràctiques d'ús d'antibiòtics veterinaris.
- La millora en mesures d'higiene, maneig, nutrició, bioseguretat i vacunació dels animals.
- Suport tècnic i econòmic a la investigació sobre els factors que contribueixen a la formació de les possibles infeccions i resistències microbianes.
- Estudi i col·laboració entre les distintes administracions per a la reducció de l'ús de l'antibiòtic de la colistina.

En el sentit de la formació multidisciplinària, especialment en relació amb el factor demogràfic en l'àmbit rural, pel que fa a la despoblació i el risc de pèrdua del patrimoni agropecuari, com també per al necessari relleu generacional, correspon combinar les ajudes i fons que es reben, per exemple, a la primera explotació, amb l'articulació efectiva de la formació professional en tècniques de ramaderia i sanitat animal, destreses i competències transversals com la formació en idiomes, com també l'aposta per l'aprenentatge o el mecenatge, dirigit a les noves generacions, en el sentit que les persones joves s'introdueixen en el sector, a través de formació teoricopràctica, amb caràcter integral, a fi d'aconseguir una verdadera professionalització del sector que li aporte valor afegit, com també al sistema de producció i al territori en què s'exerceix.

– **Eulalio Campos**, Granja Avícola Avicamp, Guardamar, gallines ponedores; **Eugenia Oliva Gómez**, directora de l'Oficina Comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua (OCAPA) de la comarca del Camp d'Elx, i **Cristòfol Peris Ribera**, Departament de Ciència Animal de la Universitat Politècnica de València

Actualment Espanya constitueix un dels principals productors europeus d'ous, amb uns 13.000 milions d'ous, 875 milions dels quals procedeixen de gallines que han sigut criades amb accés a l'exterior.

Davant de l'escàs percentatge que aquestes xifres representen quant a producció en llibertat, i especialment davant les limitacions i l'escàs marge de les xicotetes explotacions per a

- El apoyo técnico y económico al estudio de la aplicación de los medicamentos probióticos como solución ante la cantidad de distribución y administración de antibióticos.
- Así como el uso de estirpes de crecimiento ralentizado en ejemplares de cebo para el ganado.
- Mejora del modo de distribución y administración de los antibióticos veterinarios.
- Apoyo técnico y económico por los poderes públicos hacia los sistemas de inmunización del ganado.

Por ello, resulta necesario que desde los poderes públicos se implementen acciones conjuntas en pro de la salud humana y animal, como la formación y sensibilización con carácter interdisciplinar, especializada y continuada, dirigida tanto a los profesionales veterinarios como hacia la producción y distribución. Así como también, tanto en el ámbito de la comercialización y nutrición como en el relativo a los consumidores, a través de:

- La promoción de un código de buenas prácticas de uso de antibióticos veterinarios.
- La mejora en medidas de higiene, manejo, nutrición, bioseguridad y vacunación de los animales.
- Apoyo técnico y económico a la investigación acerca de los factores que contribuyen a la formación de las posibles infecciones y resistencias microbianas.
- Estudio y colaboración entre las distintas administraciones para la reducción del uso del antibiótico de la colistina.

En el sentido de la formación multidisciplinaria, especialmente en relación con el factor demográfico en el ámbito rural, por lo que respecta a la despoblación y el riesgo de pérdida del acervo agropecuario, así como para el necesario relevo generacional, corresponde combinar las ayudas y fondos que se reciben, por ejemplo, a la primera explotación, con la articulación efectiva de la formación profesional en técnicas de ganadería y sanidad animal, destrezas y competencias transversales como la formación en idiomas, así como también la apuesta por el aprendizaje o mecenazgo, dirigido a las nuevas generaciones, en el sentido de que las personas jóvenes se introduzcan en el sector, a través de formación teórico-práctica, con carácter integral, con el fin de lograr una verdadera profesionalización del sector que le aporte valor añadido, así como al sistema de producción y al territorio en el que se desempeña.

– **Eulalio Campos**, Granja Avícola Avicamp, Guardamar, gallinas ponedoras; **Eugenia Oliva Gómez**, directora de la Oficina Comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua (OCAPA) de la comarca del Campo de Elche, y **Cristòfol Peris Ribera**, Departamento de Ciencia Animal de la Universitat Politècnica de València

Actualmente España constituye uno de los principales productores europeos de huevos, con unos 13.000 millones de huevos, 875 millones de los cuales proceden de gallinas que han sido criadas con acceso al exterior.

Ante el escaso porcentaje que estas cifras representan en cuanto a producción en libertad, y especialmente ante las limitaciones y el escaso margen de las pequeñas

realitzar l'adaptació de preus dels ous alternatius, de gallines criades en llibertat, als ous convencionals:

- Resulta necessari un increment de les ajudes específiques en l'àmbit de l'avicultura.
- D'una banda, a través d'ajudes directes destinades a la modernització i la bioseguretat de les explotacions.
- Mentre que d'un altra, es requereix l'agilització de les tramitacions per a l'obtenció de les llicències d'activitat ramadera.
- Com també la promoció de la producció per les seues especials característiques de qualitat, pel seu origen autòcton, grandària o mode de producció.

Respecte d'això, correspon vincular des de l'administració, a més de la forma de producció, la qualitat de la producció ramadera, englobada en l'àmbit de la indústria agroalimentària procedent de l'entorn rural; la promoció de la nutrició i la gastronomia autòctona, i el turisme en el medi rural del territori valencià.

En un altre sentit, ateses les dificultats especialment quant als costos de producció i la sostenibilitat, competitivitat i dinamització de la producció artesanal a què contribueixen les xicotetes explotacions, com també per motius de caràcter socioeconòmic i ramader com són la fixació poblacional, el foment de l'ocupació i el manteniment de la cabanya ramadera, es proposa l'estudi de la viabilitat sobre la implantació estratègica d'escorxadors aviaris mòbils, com també de xicotets escorxadors d'àmbit municipal en termes de benestar animal, salubritat i seguretat alimentària, a fi de continuar fomentant la producció de proximitat i la revitalització de la ramaderia, especialment en aquelles zones de difícil accés i comunicació.

En un altre sentit, respecte al dèficit que hi ha en l'àmbit del necessari relleu generacional en el medi rural, es considera fonamental la implantació, extensió i promoció de la formació ramadera en els cicles de secundària al territori de la Comunitat Valenciana a fi de professionalitzar l'activitat ramadera i contribuir a la fixació poblacional. Com també en l'àmbit de la formació quant al benestar animal, especialment en el transport.

D'altra banda, correspon continuar avançant en mesures que contribuïsquen al foment de la ramaderia extensiva, per les seues repercussions tant mediambientals i socioeconòmiques com de l'aprofitament del medi natural, la millora de la competitivitat i el control de la vegetació en zones estratègiques, a fi de prevenir incendis forestals.

De manera que:

- A més d'agilitzar les ajudes al pasturatge,
- Es proposa la constitució d'una taula de treball entre els sectors agrícola i ramader i les distintes administracions, a fi de dur a terme una millor conservació i gestió del medi forestal, de manera que repercutisca en la sostenibilitat, la biodiversitat i la competitivitat de l'entorn agropecuari i el desenvolupament econòmic de la població rural.

explotaciones para realizar la adaptación de precios de los huevos alternativos, de gallinas criadas en libertad, a los huevos convencionales:

- Resulta necesario un incremento de las ayudas específicas en el ámbito de la avicultura.
- Por un lado, a través de ayudas directas destinadas a la modernización y bioseguridad de las explotaciones.
- Mientras que por otro, se requiere la agilización de las tramitaciones para la obtención de las licencias de actividad ganadera.
- Así como la promoción de la producción por sus especiales características de calidad, por su origen autóctono, tamaño o modo de producción.

A este respecto, corresponde vincular desde la administración, además de la forma de producción, la calidad de la producción ganadera, englobada en el ámbito de la industria agroalimentaria procedente del entorno rural; la promoción de la nutrición y la gastronomía autóctona, y el turismo en el medio rural del territorio valenciano.

En otro sentido, dadas las dificultades especialmente en cuanto a los costes de producción y la sostenibilidad, competitividad y dinamización de la producción artesanal a la que contribuyen las pequeñas explotaciones, así como por motivos de carácter socioeconómico y ganadero como son la fijación poblacional, el fomento del empleo y el mantenimiento de la cabaña ganadera, se propone el estudio de la viabilidad sobre la implantación estratègica de mataderos aviares móviles, así como de pequeños mataderos de ámbito municipal en términos de bienestar animal, salubridad y seguridad alimentaria, con el fin de seguir fomentando la producción de proximidad y la revitalización de la ganadería, especialmente en aquellas zonas de difícil acceso y comunicación.

En otro sentido, respecto al dèficit existente en el ámbito del necesario relevo generacional en el medio rural, se considera fundamental la implantación, extensión y promoción de la formación ganadera en los ciclos de secundaria en el territorio de la Comunitat Valenciana con el fin de profesionalizar la actividad ganadera y contribuir a la fijación poblacional. Así como también en el ámbito de la formación en cuanto al bienestar animal, especialmente en el transporte.

Por otro lado, corresponde seguir avanzando en medidas que contribuyan al fomento de la ganadería extensiva, por sus repercusiones tanto medioambientales y socioeconómicas como del aprovechamiento del medio natural, la mejora de la competitividad y el control de la vegetación en zonas estratègicas, con el fin de prevenir incendios forestales.

De tal modo que:

- Además de agilizar las ayudas al pastoreo,
- Se propone la constitució de una mesa de trabajo entre los sectores agrícola y ganadero y las distintas administraciones, con el fin de llevar a cabo una mejor conservación y gestión del medio forestal, de forma que repercuta en la sostenibilidad, biodiversidad y competitividad del entorno agropecuario y desarrollo económico de la población rural.

Mentre que, en un altre sentit, es proposa l'estudi de l'avaluació de les necessitats de cadascuna de les oficines comarcals agràries de la Comunitat Valenciana, amb especial insistència en la viabilitat d'incorporar un nou veterinari per unitat.

Davant les dificultats existents en l'àmbit de la cadena alimentària, especialment pel que fa a la ramaderia a xicoteta escala, amb la reducció consegüent de les granges, correspon adoptar mesures que:

- Intensifiquen les sinergies en l'àmbit de la col·laboració entre les administracions i els productors, tant a través de les associacions com dels productors directament, brindant les mesures de suport als projectes que es presenten per part dels productors de llet, simplificant la tramitació de projectes per als quals se sol·liciten fons públics.

- Incrementen les sinergies i les relacions comercials entre els ramaders dedicats a la producció làctia i els distribuïdors, de tal manera que es promoga la compra, la distribució i la comercialització de productes lactis i els seus derivats produïts per ramaders valencians, i es done publicitat a la compra i el consum de productes lactis diferenciats per la qualitat i el caràcter autòcton.

- Com també, davant el continuat descens en el consum, com el registrat al llarg del 2017, del 3,5 %, i ateses les propietats nutricionals de la llet i la seua importància en el desenvolupament i el creixement durant la infància i l'adolescència, correspon incrementar les campanyes de foment d'hàbits de vida saludables, promoure i donar publicitat a la recomanació d'ingesta mínima de tres lactis diaris, i també incloure el consum de lactis en la dieta escolar.

- Donen ajudes, tant directes com a través de beques i incentius a la formació a ramaders de xicotetes explotacions, per a afavorir les oportunitats per a les xicotetes explotacions, comercialitzar els seus propis productes, acostar-los al consumidor i millorar-ne així la relació qualitat/preu.

- Finalment, estudien la viabilitat de l'establiment d'ajudes a la producció de llet fresca, com a modalitat de promoció de la venda directa d'una producció diferenciada i de qualitat.

- La promoció de la fabricació artesanal, comercialització i venda directa de la producció formatgera, com a producte diferenciado, de qualitat i incentiu de la venda directa de productes lactis.

- De la mateixa manera, l'estudi de la viabilitat de la producció formatgera a través de la llet d'ovella guirra, autòctona de la Comunitat Valenciana, a fi de promoure la producció i la comercialització d'un producte lacti diferenciado, per la seua qualitat i pel seu origen autòcton, de tal manera que siga susceptible d'autoritzar-se l'ús de la marca de qualitat CV, titularitat de la Generalitat Valenciana per a la producció esmentada.

Mientras que, en otro sentido, se propone el estudio de la evaluación de las necesidades de cada una de las oficinas comarcals agrarias de la Comunitat Valenciana, haciendo especial hincapié en la viabilidad de incorporar un nuevo veterinario por unidad.

Ante las dificultades existentes en el ámbito de la cadena alimentaria, especialmente por lo que respecta a la ganadería a pequeña escala, con la consiguiente reducción de las granjas, corresponde adoptar medidas que:

- Intensifiquen las sinergias en el ámbito de la colaboración entre las administraciones y los productores, tanto a través de las asociaciones como de los propios productores directamente, brindando las medidas de apoyo a los proyectos que se presenten por parte de los productores de leche, simplificando la tramitación de proyectos para los cuales se soliciten fondos públicos

- Incrementen las sinergias y relaciones comerciales entre los propios ganaderos dedicados a la producción láctea y los distribuidores, de tal modo que se promueva la compra, distribución y comercialización de productos lácteos y sus derivados, producidos por ganaderos valencianos, publicitándose la compra y consumo de productos lácteos diferenciados por su calidad y carácter autóctono.

- Así como también, ante el continuado descenso en el consumo, como el registrado a lo largo del 2017, del 3,5 %, y dadas las propiedades nutricionales de la leche y su importancia en el desarrollo y crecimiento durante la infancia y la adolescencia, corresponde incrementar las campañas de fomento de hábitos de vida saludables, promover y publicitar la recomendación de ingesta mínima de tres lácteos diarios así como incluir el consumo de lácteos en la dieta escolar.

- Brinden ayudas, tanto directas como a través de becas e incentivos a la formación a ganaderos de pequeñas explotaciones, favoreciendo las oportunidades para las pequeñas explotaciones, comercializando sus propios productos, acercándolos al consumidor, mejorando así la relación calidad/precio de los mismos.

- Por último, estudien la viabilidad del establecimiento de ayudas a la producción de leche fresca, como modalidad de promoción de la venta directa de una producción diferenciada y de calidad.

- La promoción de la fabricación artesanal, comercialización y venta directa de la producción quesera, como producto diferenciado, de calidad e incentivo de la venta directa de productos lácteos.

- Del mismo modo, el estudio de la viabilidad de la producción quesera a través de la leche de oveja guirra, autóctona de la Comunitat Valenciana, con el fin de promover la producción y comercialización de un producto lácteo diferenciado, por su calidad y por su origen autóctono, de tal modo que sea susceptible de autorizarse el uso de la marca de calidad CV, titularidad de la Generalitat Valenciana para la citada producción.

– Joaquín Gómez Bau, veterinari AVA

Durant la compareixença del veterinari en representació d'AVA, va indicar que considera que el principal problema és el mercat, però que les noves normatives de sanitat i benestar animal han portat a la professionalització i a inversions importants. Destaca les qüestions següents:

- El relleu generacional està dificultat per la baixa rendibilitat i la dificultat de l'obtenció de llicències, especialment en la zona costanera. A vegades s'obté l'ajuda per a la instal·lació i no la llicència d'activitat.
- Veu dificultats als escorxadors mòbils per la normativa i perquè exigirien instal·lacions més grans. Veu més viables els escorxadors comarcals.
- En el sector del porc veu com a problema la integració, perquè no ser propietari dels animals ens fa menys competitiu. Els baixos preus es deuen a la necessitat d'exportar als preus que posen les comercialitzadores internacionals.
- Caldria aprofitar la terminal de sòlids a granel del port de València, que abaratiria el cereal, que ens costa car.
- Sobre els residus, veu difícil fer compostatge i adobs. Una solució podrien ser les plantes de biogàs, però el seu cost no el pot assumir el ramader.
- Sobre el boví de llet, veu com a problema el cost de producció, sobretot el d'alimentació. A la Comunitat Valenciana falta un centre de control lleter oficial i se'n van fora. Se'n equipar ací un, però falten subvencions. Hi ha a més el problema que es compren animals en altres comunitats autònomes que vénen certificats com a sanejats, però després alguns han d'anar a sacrifici. Caldria exigir responsabilitats a la comunitat autònoma d'origen, perquè el cost del sacrifici el suporta el ramader valencià. El boví d'engreix intensiu no té ajudes de la PAC per superfície, només per animal, i en ser integrat la cobren els propietaris.
- En el sector de bous al carrer preocupa que un cas dubtós supose la immobilització del bestiar, que suposa una ruïna, ja que la seua activitat exigeix trasllats. Un altre problema és el fiscal: l'arrendament dels animals es qualifica com a activitat artística, la qual cosa impedeix rebre ajudes agràries, perquè aquestes haurien de ser més del 50 % dels ingressos.
- Va assenyalar el problema del control de neteja de vehicles; després de cada trasllat cal desinfectar. L'ús de biocides requereix un curs de 450 hores, inassumible per a ramaders.
- Com a problemes de la ramaderia extensiva, la importància de la qual en la prevenció d'incendis va destacar, va assenyalar el de l'accés a la pastura comunitària i que per a les ajudes de la PAC es necessiten hectàrees computables. També aposta per la recuperació de races autòctones i pel control de la fauna silvestre.
- Quant al sector apícola assenyala la necessitat d'adaptar-se a les diverses normatives de les comunitats autònomes, per ser transhumant.

– Joaquín Gómez Bau, veterinario AVA

Durante la comparecencia del veterinario en representación de AVA, indicó que considera que el principal problema es el mercado, pero que las nuevas normativas de sanidad y bienestar animal han llevado a la profesionalización y a importantes inversiones. Destacando las siguientes cuestiones:

- El relevo generacional está dificultado por la baja rentabilidad y la dificultad de la obtención de licencias, especialmente en la zona costera. A veces se obtiene la ayuda para la instalación y no la licencia de actividad.
- Ve dificultades a los mataderos móviles por la normativa y porque exigirían instalaciones más grandes. Ve más viables los mataderos comarcals.
- En el sector del cerdo ve como problema la integración, pues no ser propietario de los animales nos hace menos competitivos. Los bajos precios se deben a la necesidad de exportar a los precios que ponen las comercializadoras internacionales.
- Habría que aprovechar la terminal de graneles del puerto de Valencia, que abarataría el cereal, que nos cuesta caro.
- Sobre los residuos, ve difícil hacer compostaje y abonos. Una solución podrían ser las plantas de biogás, pero su coste no lo puede asumir el ganadero.
- Sobre el vacuno de leche, ve como problema el coste de producción, sobre todo el de alimentación. En la Comunitat Valenciana falta un centro de control lechero oficial y se van fuera. Se equipó aquí uno, pero faltan subvenciones. Existe además el problema de que se compran animales en otras comunidades autónomas que vienen certificados como saneados, pero luego algunos han de ir a sacrificio. Habría que exigir responsabilidades a la comunidad autónoma de origen, porque el coste del sacrificio lo soporta el ganadero valenciano. El vacuno de cebo intensivo no tiene ayudas de la PAC por superficie, sólo por animal, y al ser integrado la cobran los propietarios.
- En el sector de *bous al carrer* viene preocupando que un caso dudoso suponga la inmovilización del ganado, que supone una ruina, ya que su actividad exige traslados. Otro problema es el fiscal: el arrendamiento de los animales se califica como actividad artística, lo que impide recibir ayudas agrarias, porque éstas habrían de ser más del 50 % de los ingresos.
- Señaló el problema del control de limpieza de vehículos; tras cada traslado hay que desinfectar. El uso de biocidas requiere un curso de 450 horas, inasumible para ganaderos.
- Como problemas de la ganadería extensiva, cuya importancia en la prevención de incendios destacó, señaló el del acceso a los pastos comunitarios y que para las ayudas de la PAC se necesitan hectáreas computables. También apuesta por la recuperación de razas autóctonas y por el control de la fauna silvestre.
- En cuanto al sector apícola señala la necesidad de adaptarse a las diversas normativas de las comunidades autónomas, por ser trashumante.

- Es va referir al problema de mercat del sector cunícola i a la necessitat de simplificar tràmits per a les instal·lacions del sector helicícola (caragols).
- Caldria conscienciar el consumidor sobre què és i quant costa la producció ramadera.
- Considera que la incineració, imposada per la Unió Europea, suposa un cost inassumible per al ramader.
- Va parlar del contracte d'integració, en què les despeses les posa l'integrador i el ramader en rep un sou.
- La producció ecològica suposa un sobrecost del qual cal conscienciar el consumidor.
- Va denunciar que no es reuneix la comissió territorial de pastura que va crear la Llei de la ramaderia; hauria de reunir-se.
- En apicultura considera necessari actualitzar el mapa varietal, per a regular la instal·lació de ruscos i evitar la pinyolada.
- Va parlar de la necessitat d'exigir a les importacions de la Unió Europea els mateixos controls sanitaris de benestar animal i salut pública que tenim aquí.

– **Regina Monsalve Mayans**, presidenta del Col·legi d'Enginyers Agrícoles de la Comunitat Valenciana

La representant del Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles de València i Castelló exposà que, a més a més, és ramadera, presidenta d'una cooperativa i secretària general de la Associació de Ramaders Valencians de Ramaderia Extensiva. Aquesta associació mou 16.000 caps d'oví i té 8.000 hectàrees de pastura, quasi tota en custòdia. Mitjançant convenis amb ajuntaments i altres entitats eviten incendis. Compraven l'estat de la pastura mitjançant la teledetecció i, en funció del seu estat, envien els pastors. Tota la carn de la seua marca El Pastoret la venen fora de la Comunitat Valenciana.

Monsalve és també membre de la junta de govern del Comitè d'Agricultura Ecològica i practicant de l'agricultura i la ramaderia ecològiques, amb experiència de més de vint anys en el sector. I ha format part de comissions d'investigació i desenvolupament de l'IVIA.

Va explicar que abans hi havia quatre pilars bàsics per a garantir el consum de la carn: Eren els ramaders, per un costat; d'altre, els engreixadors; després, els matadors i carnissers, i per últim, el consumidor.

En l'actualitat, aquests pilars s'han reduït perquè la figura del carnisser ha deixat de tenir pes i la figura del matador i de l'engreixador s'estan unificant.

Desapareixen els ramaders-carnissers, i els matadors-engreixadors formen quasi una unitat. Es tracta d'una empresa que compra, enceba i té un escorxadador privat perquè té una superfície comercial enorme que garanteix la venda del seu producte.

Ara per ara, hi ha dos tipus de ramaders: el ramader que realment exerceix una professió independent i el ramader que realitza una professió quasi a contracta tancada.

– Se refirió al problema de mercado del sector cunícola y a la necesidad de simplificar trámites para las instalaciones del sector helicícola (caracoles).

– Habría que concienciar al consumidor sobre qué es y cuánto cuesta la producción ganadera.

– Considera que la incineración, impuesta por la Unión Europea, supone un coste inasumible para el ganadero.

– Habló del contrato de integración, en que los gastos los pone el integrador y el ganadero recibe un sueldo.

– La producción ecológica supone un sobre coste del que hay que concienciar al consumidor.

– Denunció que no se reúne la comisión territorial de pastos que creó la Ley de la ganadería; debería reunirse.

– En apicultura considera necesario actualizar el mapa varietal, para regular la instalación de colmenas y evitar la pinyolada.

– Habló de la necesidad de exigir a las importaciones de la Unión Europea los mismos controles sanitarios de bienestar animal y salud pública que tenemos aquí.

– **Regina Monsalve Mayans**. Presidenta del Colegio de Ingenieros Agrícoles de la Comunitat Valenciana

La representante del Colegio de Ingenieros Técnicos Agrícolas de Valencia y Castellón expuso que, además, es ganadera, presidenta de una cooperativa y secretaria general de la Asociación de Ganaderos Valencianos de Ganadería Extensiva. Esta asociación mueve 16.000 cabezas de ovino y tiene 8.000 hectáreas de pastos, casi todos en custodia. Mediante convenios con ayuntamientos y otras entidades evitan incendios. Comprueban el estado de los pastos mediante la teledetección y, en función de su estado, envían a los pastores. Toda la carne de su marca El Pastoret la venden fuera de la Comunitat Valenciana.

Monsalve es también miembro de la junta de gobierno del Comité de Agricultura Ecológica y practicante de la agricultura y la ganadería ecológicas, con experiencia de más de veinte años en el sector. Y ha formado parte de comisiones de investigación y desarrollo del IVIA.

Explicó que antes existían cuatro pilares básicos para garantizar el consumo de la carne: Eran los ganaderos, por un lado; de otro, los cebadores; después, los matarifes y carníceros, y por último, el consumidor.

En la actualidad, estos pilares se han reducido porque la figura del carnícero ha dejado de tener peso y la figura del matarife y del cebador se están unificando.

Desaparecen los ganaderos-carníceros, y los matarifes-cebadores forman casi una unidad. Se trata de una empresa que compra, ceba y tiene un matadero privado porque tiene una superficie comercial enorme que garantiza la venta de su producto.

Por ahora, existen dos tipos de ganaderos: el ganadero que realmente ejerce una profesión independiente y el ganadero que realiza una profesión casi a contrato cerrado.

Hi ha, encara, dues línies de ramaderia a la Comunitat Valenciana:

– El sector ramader extensiu. El 85 % de les persones que hi treballen tenen més de setanta anys. De 2008 a 2016 s'ha passat de 600.000 caps a 300.000 en ramaderia extensiva, just la meitat. El 95 % de productors es troben ubicats en les anomenades zones desfavorides o de muntanya, on el 30 % de les terres de cultiu estan sense aprofitament. El ramader extensiu, va dir, funciona com a engranatge del medi rural, mantenint explotacions agràries que normalment són mixtes (perquè normalment els ramaders són també agricultors) i estant vinculats al terrenys. Un engranatge que anava lligat a la carnisseria típica del poble, amb la diferenciació consegüent dels productes locals.

– El sector ramader intensiu. Majoritàriament dedicat al porc, amb 26 milions de caps a la Comunitat Valenciana. Va afirmar que es tracta d'un mercat estable, perquè en realitat és una indústria que està en mans del sector carni i que arriba directament al consumidor. Els llocs de treball en aquest sector s'han reduït «considerablement» perquè s'ha automatitzat. Qualifica el sector de ser una fàbrica i no una ramaderia, amb una producció horitzontal que consisteix que el ramader deixa de ser la persona que dirigeix la seua explotació. Mitjançant un contracte amb una empresa de pinsos, explicà, el ramader es limita a posar el local i la força de treball, i la empresa de pinsos posa el pinso i el veterinari. La figura del ramader ha passat a ser la d'un engreixador en aquesta modalitat de ramaderia, i l'escorxadador s'ha convertit en un escorxadador privat de les grans superfícies comercials, que són les que marquen la pauta.

Quant als escorxadors públics, va indicar que són els que donen un poc de garantia i servei perquè els ramaders independents puguen accedir al mercat. Però, al País Valencià pràcticament han desaparegut.

Pel que fa a l'agricultura ecològica, aquesta va afirmar que evita la contaminació dels aqüífers, mentre que la ramaderia intensiva és un dels grans factors que ha propiciat el canvi climàtic per les seues grans emissions de CO₂. Les emissions d'una granja intensiva no tenen res a veure amb les emissions d'una en extensiu.

També afirmà que la carn de ramaderies extensives té un 40 % menys de calories que la de ramaderia extensiva.

Proposta de mesures concretes en suport del sector ramader:

- Promoure i facilitar l'accés dels joves a la ramaderia
- Defensar el producte local i el producte kilòmetre 0, amb la major proximitat i la menor petjada de carboni possible
- Afavorir les xicotetes carnisseries tradicionals i els productes locals a través de fires
- Campanyes informatives al consumidor
- Fer una escola de carnisers (perquè l'ofici s'està perdent)
- Formació per a ramaders

Existen, aún, dos líneas de ganadería en la Comunitat Valenciana:

– El sector ganadero extensivo. El 85 % de las personas a que trabajan en él tienen más de setenta años. De 2008 a 2016 se ha pasado de 600.000 cabezas a 300.000 en ganadería extensiva, justo la mitad. El 95 % de productores se encuentran ubicados en las llamadas zonas desfavorecidas o de montaña, donde el 30 % de las tierras de cultivo están sin aprovechamiento. El ganadero extensivo, dijo, funciona como engranaje del medio rural, manteniendo explotaciones agrarias que normalmente son mixtas (porque normalmente los ganaderos son también agricultores) y estando vinculados a los terrenos. Un engranaje que iba ligado a la carnicería típica del pueblo, con la consiguiente diferenciación de los productos locales.

– El sector ganadero intensivo. Mayoritariamente dedicado al cerdo, con 26 millones de cabezas en la Comunitat Valenciana. Afirmó que se trata de un mercado estable, porque en realidad es una industria que está en manos del sector cárnico y que llega directamente al consumidor. Los puestos de trabajo en este sector se han reducido «considerablemente» porque se ha automatizado. Califica el sector de ser una fábrica y no una ganadería, con una producción horizontal que consiste en que el ganadero deja de ser la persona que dirige su explotación. Mediante un contrato con una empresa de piensos, explicó, el ganadero se limita a poner el local y la fuerza de trabajo, y la empresa de piensos pone los piensos y el veterinario. La figura del ganadero ha pasado a ser la de un cebador en esta modalidad de ganadería, y el matadero se ha convertido en un matadero privado de las grandes superficies comerciales, que son quienes marcan la pauta.

En cuanto a los mataderos públicos, indicó que son los que dan un poco de garantía y servicio para que los ganaderos independientes puedan acceder al mercado. Sin embargo, en el País Valenciano pràcticament han desaparecido.

Por lo que respecta a la agricultura ecológica, esta afirmó que evita la contaminación de los acuíferos, mientras que la ganadería intensiva es uno de los grandes factores que ha propiciado el cambio climático por sus grandes emisiones de CO₂. Las emisiones de una granja intensiva no tienen nada que ver con las emisiones de una en extensivo.

También afirmó que la carne de ganaderías extensivas tiene un 40 % menos de calorías que la de ganadería extensiva.

Propuesta de medidas concretes en apoyo del sector ganadero:

- Promover y facilitar el acceso de los jóvenes a la ganadería
- Defender el producto local y el producto kilómetro 0, con la mayor proximidad y la menor huella de carbono posible
- Favorecer las pequeñas carnicerías tradicionales y los productos locales a través de ferias
- Campañas informativas de cara al consumidor
- Hacer una escuela de carniceros (porque el oficio se está perdiendo)
- Formación para ganaderos

– Diversificar la biodiversitat i el manteniment de les races autòctones (per a garantir la seguretat alimentària)

– Foment de l'associacionisme (cooperatives de treball associat, cooperatives, etc.)

– Millorar les subvencions i les línies de suport a la producció ramadera en extensiu, incidint en el bé per al medi ambient i la biodiversitat, perquè realment els i les productores es puguin assentar al medi rural.

– **Fernando Cervera Solsona**, vicepresident de la Federació Agroalimentària de la Comunitat Valenciana i gerent de Carnes Frescas, SA.

Va comparèixer com a vicepresident de la Federació Agroalimentària de la Comunitat Valenciana, en la qual va exposar que aglutinen 2.800 empreses relacionades amb el que és agroalimentari; i com a conseller delegat d'una empresa de carns menudeta de Castelló, on tenen 34 treballadors i es dediquen a la ramaderia i sacrifiquen animals.

Va avançar que parlaria de ramaderia en general, encara que és més expert en caprí i oví.

Va demanar conscienciació sobre dos aspectes: la despoblació i els perills per al medi ambient de la desaparició de la ramaderia.

Quant a la província de Castelló, encara que extrapolable a la resta de la comunitat, va explicar que hi ha molt pocs municipis, amb molt poca gent habitant-hi, però, si no hi posem remei o busquem alternatives perquè la gent tinga un mitjà de vida, possiblement aquests senyors acabaran anant-se'n a les capitals.

Per això, des de l'administració s'hauria de posar els mitjans per a afavorir que aquesta gent implante, per exemple, ramaderia, en la qual puguin crear llocs de treball i es puguin guanyar la vida dignament.

Segons ell, un senyor que viu a noranta quilòmetres d'una ciutat té unes bones comunicacions per a poder anar-hi quan vullga, perquè possiblement li té igual estar vivint en un lloc que en un altre, però si nosaltres intentem que es quede allí, serà bo per a tot el món.

Per tant, podem parlar d'una forma de crear ocupació en les zones rurals, que els ramaders siguen forestals sense cap cost per a l'administració, ja que tant ramaders com agricultors estan fent una tasca fenomenal perquè açò es produïska, ja que la ramaderia, per exemple, és una forma de neteja de boscos perquè no hi haja incendis.

Caldria donar-los un poc de diners, de prebendes, perquè pogueren ser un poc més rendibles i viure dignament.

No cal tampoc tenir grans mitjans econòmics per a poder fer-se ramader, ja que les ferramentes són el terreny, que està; en els ajuntaments li donaran totes les facilitats perquè hi puga posar ramat, i després caldrà buscar un tipus d'incentius perquè aquesta gent puga continuar amb aquest treball, que en el món rural tenen poques solucions.

– Diversificar la biodiversidad y el mantenimiento de las razas autóctonas (para garantizar la seguridad alimentaria)

– Fomento del asociacionismo (cooperativas de trabajo asociado, cooperativas, etc.)

– Mejorar las subvenciones y líneas de apoyo a la producción ganadera en extensivo, incidiendo en el bien para el medio ambiente y la biodiversidad, para que realmente los y las productoras se puedan asentar en el medio rural.

– **Fernando Cervera Solsona**, vicepresidente de la Federación Agroalimentaria de la Comunitat Valenciana i gerente de Carnes Frescas, SA.

Compareció como vicepresidente de la Federación Agroalimentaria de la Comunidad Valenciana, en la cual expuso que aglutinan 2.800 empresas relacionadas con lo agroalimentario; y como consejero delegado de una empresa de carnes pequeña de Castellón, donde tienen 34 trabajadores y se dedican a la ganadería, sacrificando animales.

Avanzó que hablaría de ganadería en general, aunque es más experto en caprino y ovino.

Pidió concienciación sobre dos aspectos: la despoblación y los peligros para el medioambiente de la desaparición de la ganadería.

En cuanto a la provincia de Castellón, aunque extrapolable al resto de la comunidad, explicó que hay muy pocos municipios, con muy poca gente habitando, pero, si no le ponemos remedio o buscamos alternativas para que la gente tenga un medio de vida, posiblemente estos señores terminarán yéndose a las capitales.

Por eso, desde la administración se debería poner los medios para favorecer que esta gente implante, por ejemplo, ganadería, en la cual puedan crear puestos de trabajo y se puedan ganar la vida dignamente.

Según él, un señor que vive a noventa kilómetros de una ciudad tiene unas buenas comunicaciones para poder ir cuando quiera, pues posiblemente le da igual estar viviendo en un sitio que en otro, pero si nosotros intentamos que se quede allí, va a ser bueno para todo el mundo.

Por tanto, podemos hablar de una forma de crear empleo en las zonas rurales, de que los ganaderos sean forestales sin ningún costo para la administración, ya que tanto ganaderos como agricultores están haciendo una labor fenomenal para que esto ocurra, ya que la ganadería, por ejemplo, es una forma de limpieza de bosques para que no ocurran incendios.

Habría que darles algo de dinero, de prebendas, para que ellos pudieran ser un poco más rentables y vivir dignamente.

No hay que tampoco tener grandes medios económicos para poder hacerse ganadero, ya que las herramientas son el terreno, que está; en los ayuntamientos le darán todas las facilidades para que pueda poner ganado, y después habrá que buscar un tipo de incentivos para que esta gente pueda continuar con ese trabajo, que en el mundo rural tienen pocas soluciones.

En aquest sentit, sí que caldria subvencionar algunes parts del procés perquè els siga rendible quedar-se en els seus municipis.

Quant al quilòmetre zero, considera que sí, però tampoc cal incidir en això.

El compareixent va continuar explicant que del 2012 al 2017 hem descendit la cabanya ramadera (parlem de caprí i oví). De 346.000 ovelles i cabres que hi havia en 2012, hem passat en el 2017 a una previsió de 288.000. La gent perd interès perquè l'economia no els permet aguantar, no es guanyen bé la vida; per tant, caldrà buscar les solucions per a veure què passa.

Va parlar del fet que tenen a la Comunitat Valenciana l'1,5 %, aproximadament, del total d'Espanya amb ramaderia d'ovelles, cosa que és molt baixa. No obstant això, tenim el 8 % del consum de carn de corder i caprí d'Espanya, per la qual cosa, va asseverar, «escolte, nosaltres, és a dir, en compte de l'1,7 podríem tenir fins a un 8 %, que seriem..., no seriem deficitaris, estaríem subsintint, nosaltres».

Respecte als escorxadors, la seua visió dels escorxadors és que no són cap servei públic. Fins a l'any 2000 a Espanya hi havia una llei que obligava els ajuntaments de més de 50.000 habitants a tenir servei de sacrifici. Però arribà l'any 2000 i aquesta llei va desaparèixer. Llavors, a partir del 2000, deixava en mans de la iniciativa privada aquests menesters. Pensen que l'administració no ha de tenir cap escorxadors. És un negoci totalment lícit i està en l'àmbit del lliure comerç. Segons ell, tots els escorxadors gestionats per l'administració són un caos.

Comenta que és cert que queden a Espanya petits escorxadors d'ajuntaments que són d'àmbit local, que no sap perquè estan aguantant, perquè tots els pobles tenen perfectament bones carreteres perquè logísticament es puguen abastir o portar la carn als diferents punts que estiguen més prop.

Quant al tema ecològic, segons ell mai s'ha menjat tan sa, per la qual cosa, segons ell, estem en el moment que més garanties hi ha en tots els aliments.

Però si nosaltres permetem que hi haja escorxadors en poblets menuts, doncs, possiblement, a vegades es relaxen les coses.

Carn ecològica: a Espanya, en general, no és una cosa que haja crescut exponencialment com per a poder tenir coses expressament per a ells. Es va venent, però molt lentament. No creu que siga important dedicar-li temps a això.

Quant a preus, ells no decideixen cap preu, els preus es decideixen en les llotges, on es barallen els ramaders i els industrials i, al final, arriben a un acord que li pareix just.

Segons ell, la qualitat de la gran distribució és la mateixa que la del petit comerç, encara que pot haver-hi diferències de tracte. Tampoc creu que les distàncies afecten la qualitat i que avui en nou hores travesses la península, per la qual cosa no li pareix un temps excessiu de transport.

Quant als escorxadors mòbils, no hi estan en contra, sempre que complisquen les condicions higienicosanitàries, i veu millor aquesta solució que la de fer molts escorxadors.

En ese sentido, sí que se debería subvencionar ciertas partes del proceso para que les sea rentable quedarse en sus municipios.

En cuanto al kilómetro cero, considera que sí, pero tampoco hay que incidir en esto.

El compareciente continuó explicando que del 2012 al 2017 hemos descendido la cabaña ganadera (hablamos de caprino y ovino). De 346.000 ovejas y cabras que había en 2012, hemos pasado al 2017 en una previsión de 288.000. La gente pierde interés porque la economía no les permite aguantar, no se ganan bien la vida; pues, entonces habrá que buscar las soluciones para ver qué pasa.

Habló de que tienen en la Comunidad Valenciana el 1,5 %, aproximadamente, del total de España con ganadería de ovejas, lo que está muy bajo. Sin embargo, tenemos el 8 % del consumo de carne de cordero y caprino de España, por lo que, aseveró, «oiga, nosotros, o sea, en vez del 1,7 podríamos tener hasta un 8 %, que seríamos..., no estaríamos deficitarios, estaríamos subsintiendo, nosotros».

Con respecto a los mataderos, su visión de los mataderos es que no son ningún servicio público. Hasta el año 2000 en España había una ley que obligaba a los ayuntamientos de más de 50.000 habitantes a tener servicio de sacrificio. Pero vino el año 2000 y esta ley desapareció. Entonces, a partir del 2000, dejaba en manos de la iniciativa privada estos menesteres. Piensan que la administración no debe tener ningún matadero. Es un negocio totalmente lícito y está en el ámbito del libre comercio. Según él, todos los mataderos gestionados por la administración son un caos.

Comenta que es cierto que quedan en España pequeños mataderos de ayuntamientos que son de ámbito local, que no sabe porque están aguantando, porque todos los pueblos tienen perfectamente buenas carreteras para que logísticamente se puedan abastecer o llevar la carne a los distintos puntos que estén más cerca.

En cuanto al tema ecológico, según él nunca se ha comido tan sano, por lo que, según él, estamos en el momento que más garantías hay en todos los alimentos.

Pero si nosotros permitimos que haya mataderos en pueblecitos pequeños, pues, posiblemente, a veces se relajen las cosas.

Carne ecológica: en España, en general, no es una cosa que haya crecido exponencialmente como para poder tener cosas expresamente para ellos. Se va vendiendo, pero muy despacio. No cree que sea importante dedicar tiempo a esto.

En cuanto a precios, ellos no manejan ningún precio, los precios se manejan en las lonjas, donde se pelean los ganaderos y los industriales y, al final, llegan a un acuerdo que le parece justo.

Según él, la calidad de la gran distribución es la misma que la del pequeño comercio, aunque puede haber diferencias de trato. Tampoco cree que las distancias afecten a la calidad y que hoy en nueve horas te cruzas la península, por lo que no le parece un tiempo excesivo de transporte.

En cuanto a los mataderos móviles, no están en contra, siempre y cuando cumplan las condiciones higiénico-sanitarias, y ve mejor esa solución que la de hacer muchos mataderos.

Va valorar positivament el tema halal, ja que estan exportant els últims anys a països àrabs amb prou d'èxit.

– **Rafael Pallarés Traver.** Conseller delegat de Carns de Morella, SL

El senyor Rafael Pallarés va assenyalar, entre altres coses, que la comarca dels Ports, a la qual pertany i en la qual ha viscut tota la seua vida, ha patit en pocs anys un despoblament de més del 10 %, que s'agreuja-se any rere any. A més a més, es va produir el tancament d'escorxadors locals ja que tenien gran dificultat per a adaptar-se a les noves normatives sanitàries, el que va portar a la desaparició de menuts establiments locals d'elaboració i venda de productes carnis, amb la conseqüència de una pèrdua econòmica i social de la comarca dels Ports. Davant aquesta situació va néixer Carns de Morella, SL.

Va explicar que la societat va nàixer el 2004 com a empresa mixta participada per l'empresa pública CISE, per la Cooperativa Sant Antoni Abad, per la Cooperativa Agrícola Bensalense, Cooperativa Valenciana, Associació de Ramaders del Maestrat El Lligalló, empreses i socis particulars, tots ells i elles vinculades al sector ramader. El 2006 es va fer una ampliació de capital en què van participar 7 empreses cooperatives, associacions, 50 homes i 17 dones, totes elles i tots ells tant de Morella com de pobles veïns i pobles de Terol.

Va continuar explicant que l'objectiu principal era crear i potenciar una indústria agroalimentària de qualitat per a obtenir un màxim valor afegit als productes de la zona, entre ells el màxim exponent de la ramaderia, i així crear llocs de treball i evitar el despoblament. La construcció de l'escorxador va facilitar el manteniment de xicotetes indústries d'elaboració i venda de productes carnis, va evitar els llargs desplaçaments del ramat, va reduir costos, va millorar el benestar animal i va millorar el control i la qualitat de la carn. Així mateix es va posar en marxa una sala d'especejament i elaboració, i es va crear la marca Carns de Morella amb la finalitat de garantir la seua qualitat i origen, i crear vincles de col·laboració entre empreses per a l'objectiu principal de desenvolupament i creixement de l'activitat. Va finalitzar la primera intervenció assenyalant que Carns de Morella va nàixer com a motor d'una indústria agroalimentària, per a evitar el despoblament, ajudar a la ramaderia i aprofitar els recursos de la zona per a un desenvolupament sostenible i necessari.

Davant les preguntes dels diferents portaveus, el senyor Pallarés va assenyalar en primer lloc que no sap com s'ha de gestionar un escorxador perquè siga econòmicament sostenible, però el que sí que sap és la necessitat d'un escorxador a la comarca dels Ports perquè la ramaderia i les empreses càrnies de la zona puguen ser viables; va continuar explicant que el tancament de l'escorxador seria el tancament de carnisseries i empreses càrnies de la zona.

Quant a les ajudes i subvencions rebudes explica que sols han rebut dos subvencions, una per a maquinària, d'un import de 53.872 euros, i un altra de 10.000 euros per a una caldera de biomassa que van donar a més sol·licitants, i que l'any 2016 no van rebre cap subvenció ni ajuda de cap administració.

Valoró positivament el tema halal, ya que llevan exportando los últimos años a países árabes con bastante éxito.

– **Rafael Pallarés Traver.** Consejero delegado de Carns de Morella, SL

El señor Rafael Pallarés señaló, entre otras cosas, que la comarca de Els Ports, a la que pertenece y en la que ha vivido toda su vida, ha sufrido en pocos años un despoblamiento de más del 10 %, agravándose año tras año. Además, se produjo el cierre de mataderos locales ya que tenían gran dificultad para adaptarse a las nuevas normativas sanitarias, lo que llevó a la desaparición de pequeños establecimientos locales de elaboración y venta de productos cárnicos, con la consecuencia de una pérdida económica y social de la comarca de Els Ports. Ante esta situación nació Carns de Morella, SL.

Explicó que la sociedad nació en 2004 como empresa mixta participada por la empresa pública CISE, por la Cooperativa San Antonio Abad, por la Cooperativa Agrícola Bensalense, Cooperativa Valenciana, Asociación de Ganaderos del Maestrato El Lligalló, empresas y socios particulares, todos ellos y ellas vinculadas al sector ganadero. En 2006 se hizo una ampliación de capital en que participaron 7 empresas cooperativas, asociaciones, 50 hombres y 17 mujeres, todas ellas y todos ellos tanto de Morella como de pueblos vecinos y pueblos de Teruel.

Continuó explicando que el principal objetivo era crear y potenciar una industria agroalimentaria de calidad para obtener un máximo valor añadido a los productos de la zona, entre ellos el máximo exponente de la ganadería, y así crear puestos de trabajo y evitar el despoblamiento. La construcción del matadero facilitó el mantenimiento de pequeñas industrias de elaboración y venta de productos cárnicos, evitó los largos desplazamientos del ganado, redujo costes, mejoró el bienestar animal y mejoró el control y la calidad de la carne. Asimismo se puso en marcha una sala de despiece y elaboración, y se creó la marca Carns de Morella con la finalidad de garantizar su calidad y origen, y crear vínculos de colaboración entre empresas para el principal objetivo de desarrollo y crecimiento de la actividad. Finalizó la primera intervención señalando que Carns de Morella nació como motor de una industria agroalimentaria, para evitar el despoblamiento, ayudar a la ganadería y aprovechar los recursos de la zona para un desarrollo sostenible y necesario.

Ante las preguntas de los diferentes portavoces, el señor Pallarés señaló en primer lugar que no sabe cómo se debe gestionar un matadero para que sea económicamente sostenible, pero lo que sí sabe es la necesidad de un matadero en la comarca de Els Ports para que la ganadería y las empresas cárnies de la zona puedan ser viables; continuó explicando que el cierre del matadero sería el cierre de carnicerías y empresas cárnies de la zona.

En cuanto a las ayudas y subvenciones recibidas explica que solo han recibido dos subvenciones, una para maquinaria, de un importe de 53.872 euros, y otra de 10.000 euros para una caldera de biomasa que dieron a más solicitantes, y que en el año 2016 no recibieron ninguna subvención ni ayuda de ninguna administración.

Del finançament de l'escorxador de Morella, va assenyalar que van tenir dos crèdits en 2007 i 2011, que van pujar a 483.743 euros, i dos crèdits de Ruralcaja de 847.000 euros, i les aportacions dels socis. Va continuar dient que per a les zones d'interior no hi ha les suficients ajudes, i que les administracions d'aleshores van posar més traves que no van ajudar els carnisers i els ramaders. La petició de la zona, quan van començar a tancar els xicotets escorxadors locals, era que es fera un nou escorxador per a donar-hi servei.

Tancar un escorxador no sols significa la pèrdua dels llocs de treball de l'escorxador sinó que és una cadena que afecta tant carnisers com xicotetes empreses càrnies, amb la conseqüència final del despoblament de les zones rurals.

Explicà la necessitat de prestar ajudes a les zones rurals i d'interior, que no sap quin tipus d'ajudes però que sí que és necessària una línia d'ajudes per a evitar, entre altres, el despoblament, mantenir el territori i tirar endavant.

També va assenyalar la necessitat de prevenir i estar preparats per a riudes, nevades, etc. ja que es queixa que a la costa tot arriba més prompte que a l'interior.

A continuació, va assenyalar que quant a la part ecològica és una oportunitat per al sector ramader, per això s'ha d'aconseguir que l'escorxador de Morella siga també ecològic per a donar servei als ramaders que han optat per tenir un ramat ecològic.

Va tornar a recordar com d'inviàble és per a un carnisser portar el seu ramat a un escorxador a més de cent kilòmetres i després tornar cap al poble; aleshores, al final arriba el tancament de la carnisseria en no ser factible. I recorda que la zona dels Ports és on hi ha més concentració de ramaderies; aleshores és imprescindible un escorxador per a donar servei al sector ramader.

Va finalitzar dient que per a evitar el despoblament cal donar suport a totes les iniciatives que naixen de la zona, donar-los valor, buscar solucions i ajudar des de les administracions.

– **Manuel Aledón Gregori.** Ramader, SAT Ovi-Vall de la Vall d'Uixó

Manuel Aledón Gregori és ramader i president de la SAT Ovi-Vall de la Vall d'Uixó, empresa d'oví, que produeix llet, carn, fem i llana. Tenen un ramat, aproximadament, de 2.500 ovelles. A més a més, és president de l'ADS El Castell des de l'any 1988, president de la Federació de Remugants de tot Castelló i membre de la FEPAC-ASAJA.

Quant a la qüestió de l'escorxador, va assenyalar que l'escorxador de la Vall d'Uixó donava vida tant als carnisers de la zona com als ramaders. L'any 1995 es va tancar l'escorxador de la Vall i els ramaders havien de baixar primer a Betxí i després a Borriana. En primer lloc, es queixa d'haver de transportar el ramat i de la forma de matança, i indica que la carn no és la mateixa segons el lloc i la forma de sacrifici. Va indicar que als escorxadors locals se sabia quina peça era de cadascú i a més a més hi havia un veterinari (lloc de treball) i la carn estava controlada.

De la financiación del matadero de Morella, señaló que tuvieron dos créditos en 2007 y 2011, que subieron a 483.743 euros, y dos créditos de Ruralcaja de 847.000 euros, y las aportaciones de los socios. Continuó diciendo que para las zonas de interior no hay las suficientes ayudas, y que las administraciones de entonces pusieron más trabas que no ayudaron a los carniceros y los ganaderos. La petición de la zona, cuando empezaron a cerrar los pequeños mataderos locales, era que se hiciera un nuevo matadero para dar servicio.

Cerrar un matadero no solo significa la pérdida de los puestos de trabajo del matadero sino que es una cadena que afecta tanto a carniceros como a pequeñas empresas cárnicas, con la consecuencia final del despoblamiento de las zonas rurales.

Explicó la necesidad de prestar ayudas a las zonas rurales y de interior, que no sabe qué tipo de ayudas pero que sí es necesaria una línea de ayudas para evitar, entre otros, el despoblamiento, mantener el territorio y tirar adelante.

También señaló la necesidad de prevenir y estar preparados para riadas, nevadas, etc. ya que se queja de que a la costa todo llega más pronto que al interior.

A continuación, señaló que en cuanto a la parte ecológica es una oportunidad para el sector ganadero, por eso se debe conseguir que el matadero de Morella sea también ecológico para dar servicio a los ganaderos que han optado por tener un ganado ecológico.

Va volver a recordar lo inviable que es para un carnicero llevar su ganado a un matadero a más de cien kilómetros y después volver hacia el pueblo; entonces, al final llega el cierre de la carnicería al no ser factible. Y recuerda que la zona de Els Ports es donde hay más concentración de ganaderías; entonces es imprescindible un matadero para dar servicio al sector ganadero.

Finalizó diciendo que para evitar el despoblamiento hay que apoyar todas las iniciativas que nacen de la zona, darles valor, buscar soluciones y ayudar desde las administraciones.

– **Manuel Aledón Gregori.** Ganadero, SAT Ovi-Vall de La Vall d'Uixó

Manuel Aledón Gregori es ganadero y presidente de la SAT Ovi-Vall de La Vall d'Uixó, empresa de ovino, que produce leche, carne, estiercol y lana. Tienen un ganado, aproximadamente, de 2.500 ovejas. Además, es presidente de la ADS El Castell desde el año 1988, presidente de la Federación de Rumiantes de todo Castellón y miembro de la FEPAC-ASAJA.

En cuanto a la cuestión del matadero, señaló que el matadero de La Vall d'Uixó daba vida tanto a los carniceros de la zona como a los ganaderos. En el año 1995 se cerró el matadero de La Vall y los ganaderos debían bajar primero a Betxí y después a Burriana. En primer lugar, se queja de tener que transportar el ganado y de la forma de matanza, indicando que la carne no es la misma según el lugar y la forma de sacrificio. Indicó que en los mataderos locales se sabía qué pieza era de cada uno y además había un veterinario (puesto de trabajo) y la carne estaba controlada.

Va assenyalar que poc a poc han desaparegut els escorxadors locals i han deixat pas als comarcals i amb menys entradors, amb la conseqüència per al sector que no hi ha mercat factible per a vendre.

Com a proposta, va indicar que cal fomentar que la carn valenciana estiga ben documentada, amb una política clara d'IGP (indicació geogràfica protegida) o de denominació d'origen, i impulsar una marca valenciana per al consumidor valencià: fomentar el consum de productes valencians. Va donar un exemple clar de com carn amb IGP després s'identifique amb un altre origen. Va demanar seriositat per part de les administracions davant aquestes qüestions.

Un altra petició és buscar una solució sobre les importacions de corders, que el que fan és baixar el preu i rebentar el mercat, perjudicant seriosament els ramaders i ramaderes. En definitiva, una solució perquè els preus siguen justos i els ramaders i ramaderes puguen viure com ho feien abans.

Un altre problema que plantejà és que des de la Unió Europea es legisla segons el problema, obliguen els ramaders a complir amb la legislació però després no hi ha ajudes. S'obliga els estats membres a complir, però després poden venir productes d'altres països de fora de la Unió Europea que no compleixen les directives europees.

Una altra qüestió és que quan es reuneix amb altres ramaders ell és el més jove, amb 46 anys, perquè la gent jove ho té molt malament per a entrar en el sector, per la inversió, la rendibilitat i, com no, la burocràcia per a posar una granja nova. Posa l'exemple que fa tres anys i mig que està intentant ampliar la seua granja i que ara com ara encara no té el permís d'obres.

Va demanar que les administracions treballem i ens posem d'acord per a saber quin tipus de ramaderia, agricultura, etc. es vol.

Un altra de les peticions és protegir els ramaders, llauradors i llauradores davant les importacions d'altres països, exigint a aquests les mateixes exigències que als nostres productors, tant sanitàries com aquelles exigides als estats membres, com la no utilització d'alguns fitosanitaris, antibiòtics, etc., que en altres països de fora de la Unió Europea els utilitzen i després ens importen sense cap control. Aquests productes importats i que no compleixen les mateixes normatives que els estats membres competeixen amb els nostres productes a preus que fan malviure als nostres ramaders i ramaderes.

Va demanar un pla de xoc amb la idea d'on es vol anar, perquè la gent jove puga dedicar-se a la ramaderia ja que la mitjana d'edat és de 64 anys. S'han d'estructurar ajudes perquè siguen competitius i no una ruïna.

Va demanar als partits polítics coherència i un camí clar que no canvie cada quatre anys. Ens va demanar un projecte clar del que volem, quina ramaderia i quina agricultura és la més adient per a la nostra comunitat. Ens va demanar que apostem pels joves. Va demanar una pensió digna per a la gent del camp.

Va demanar una llotja nacional per a posar els preus, ja que des de les diferents llotges posen els preus, exigint traçabilitat per al final beneficiar les grans superfícies.

Señaló que poco a poco han desaparecido los mataderos locales dejando paso a los comarcales y con menos entradores, con la consecuencia para el sector de que no hay mercado factible para vender.

Como propuesta, indicó que hay que fomentar que la carne valenciana esté bien documentada, con una política clara de IGP (indicación geográfica protegida) o de denominación de origen, e impulsar una marca valenciana para el consumidor valenciano: fomentar el consumo de productos valencianos. Dio un ejemplo claro de cómo carne con IGP después se identifique con otro origen. Pidió seriedad por parte de las administraciones ante estas cuestiones.

Otra petición es buscar una solución sobre las importaciones de corderos, que lo que hacen es bajar el precio y reventar el mercado, perjudicando seriamente a los ganaderos y ganaderas. En definitiva, una solución para que los precios sean justos y los ganaderos y ganaderas puedan vivir como lo hacían antes.

Otro problema que planteó es que desde la Unión Europea se legisla según el problema, obligan a los ganaderos a cumplir con la legislación pero después no hay ayudas. Se obliga a los estados miembros a cumplir, pero después pueden venir productos de otros países de fuera de la Unión Europea que no cumplen las directivas europeas.

Otra cuestión es que cuando se reúne con otros ganaderos él es el más joven, con 46 años, porque la gente joven lo tiene muy mal para entrar en el sector, por la inversión, la rentabilidad y, cómo no, la burocracia para poner una granja nueva. Pone el ejemplo de que hace tres años y medio que está intentando ampliar su granja y que hoy por hoy aún no tiene el permiso de obras.

Pidió que desde las administraciones trabajemos y nos pongamos de acuerdo para saber qué tipo de ganadería, agricultura, etc. se quiere.

Otra de las peticiones es proteger a los ganaderos, labradores y labradoras ante las importaciones de otros países, exigiendo a estos las mismas exigencias que a nuestros productores, tanto sanitarias como aquellas exigidas a los estados miembros, como la no utilización de algunos fitosanitarios, antibióticos, etc., que en otros países de fuera de la Unión Europea los utilizan y después nos importan sin ningún control. Esos productos importados y que no cumplen las mismas normativas que los estados miembros compiten con nuestros productos a precios que hacen malvivir a nuestros ganaderos y ganaderas.

Pidió un plan de choque con la idea de adónde se quiere ir, para que la gente joven pueda dedicarse a la ganadería ya que la media de edad es de 64 años. Se deben estructurar ayudas para que sean competitivos y no una ruina.

Pidió a los partidos políticos coherencia y un camino claro que no cambie cada cuatro años. Nos pidió un proyecto claro de lo que queremos, qué ganadería y qué agricultura es la más conveniente para nuestra comunidad. Nos pidió que apostemos por los jóvenes. Pidió una pensión digna para la gente del campo.

Pidió una lonja nacional para poner los precios, ya que desde las diferentes lonjas ponen los precios, exigiendo trazabilidad para al final beneficiar a las grandes superficies.

Es va queixar que no és factible, econòmicament, pasturar com es feia abans, i que és el que ara demana Europa. També es queixà del retard del pagament de la PAC.

De nou amb la qüestió dels escorxadors, va assenyalar que ell no hauria de vendre els seus corders a Extremadura o Castella.

– **Paula Martínez Ros.** Responsable de benestar animal en explotació ramadera, directora de la Granja Docent d'Investigació Veterinària de la UCH CEU i membre del Comitè Ètic de Benestar Animal de la universitat en qualitat de directora de la granja.

En primer lloc, va fer una introducció sobre la situació i distribució del sector oví-caprí a Europa. Al capdavant se situa el Regne Unit, quasi amb 24 milions d'efectius en total, incloent-hi efectius reproductors, mascles i corders menors de quatre mesos i reposició. Al segon lloc, està l'Estat espanyol, després Romania, França i Itàlia. Fa notar que més del 90 % dels animals que hi ha a la Unió Europea estan a zones classificades com a zones desfavorides, cosa significativa perquè, com remarca, aquesta producció ajuda a fixar la població rural al medi.

Va explicar que des de 1986, any en què Espanya entrà en la UE, hi ha hagut un increment molt gran dels censos, a causa de les ajudes de la PAC. Critica que es donen ajudes per cap d'animal, sense exigir producció. Això, digué, suposa un increment en l'oferta del producte i una caiguda de preus (per poc que es reproduïen els animals). En aquest sentit, va demanar distingir entre el ramader i la gent que té ramat.

A partir de 2007, va assenyalar, hi va haver una disminució i ara es recupera el nombre d'explotacions, però no el nombre de caps.

A Espanya, Extremadura és el major productor, seguida de Castella i Lleó i Castella-La Manxa. La Comunitat Valenciana està en la part de baix. Produïm l'1,7 % de l'oví i un 2,5 % del cens total de caprí. Subratlla que comunitats com Catalunya o Aragó, que no estan al capdavant en el cens, donen continuament lliçons sobre com tractar els ramaders perquè els donen un tracte bastant més diferenciat.

Dels 300.000 de caps d'oví del País Valencià, el 50 % de tota la producció està situada a la comarca dels Ports. Després, hi són les comarques del Maestrat (primer l'Alt i després el Baix), el Racó d'Ademús, l'Alt Palància i l'Alt Millars. Es tracta de zones classificades com a zones desfavorides i que, evidentment, necessiten ajudes perquè són zones que necessiten fixar població al medi.

La situació del sector ramader valencià està experimentant un descens acusat, en el nombre de cens i en el nombre d'explotacions, i aquestes són cada vegada més grans i més competitives, regentades per gent amb mentalitat empresarial.

Al País Valencià es produeix un 20 % de la carn que es consumeix. Som deficitaris en producció de carn.

Va comentar algunes problemàtiques que pateix el sector:

Se quejó de que no es factible, económicamente, pacer como se hacía antes, y que es lo que ahora pide Europa. También se quejó del retraso del pago de la PAC.

De nuevo con la cuestión de los mataderos, señaló que él no debería vender sus corderos a Extremadura o Castilla.

– **Paula Martínez Ros.** Responsable de bienestar animal en explotación ganadera, directora de la Granja Docente de Investigación Veterinaria de la UCH CEU y miembro del Comité Ético de Bienestar Animal de la universidad en calidad de directora de la granja.

En primer lugar, hizo una introducción sobre la situación y distribución del sector ovino-caprino en Europa. En cabeza se sitúa el Reino Unido, casi con 24 millones de efectivos en total, incluyendo efectivos reproductores, machos y corderos menores de cuatro meses y reposición. En segundo lugar, está el Estado español, después Rumanía, Francia e Italia. Hace notar que más del 90 % de los animales que hay en la Unión Europea están en zonas clasificadas como zonas desfavorecidas, cosa significativa porque, como señala, esa producción ayuda a fijar la población rural al medio.

Explicó que desde 1986, año en que España entró en la UE, ha habido un incremento muy grande de los censos, a causa de las ayudas de la PAC. Critica que se den ayudas por cabeza de animal, sin exigir producción. Eso, dijo, supone un incremento en la oferta del producto y una caída de precios (por poco que se reproducen los animales). En este sentido, pidió distinguir entre el ganadero y la gente que tiene ganado.

A partir del 2007, señaló, hubo una disminución y ahora se recupera el número de explotaciones, pero no el número de cabezas.

En España, Extremadura es el mayor productor, seguida de Castilla y León y Castilla-La Mancha. La Comunitat Valenciana está en la parte de abajo. Producimos el 1,7 % del ovino y un 2,5 % del censo total de caprino. Subraya que comunidades como Cataluña o Aragón, que no están en cabeza en el censo, dan continuamente lecciones sobre cómo tratar a los ganaderos porque les dan un trato bastante más diferenciado.

De las 300.000 de cabezas de ovino del País Valenciano, el 50 % de toda la producción está situada en la comarca de Els Ports. Después, son las comarcas del Maestrat (primero el Alto y después el Bajo), el Rincón de Ademuz, el Alto Palancia y el Alto Mijares. Se trata de zonas clasificadas como zonas desfavorecidas y que, evidentemente, necesitan ayudas porque son zonas que necesitan fijar población al medio.

La situación del sector ganadero valenciano está experimentando un descenso acusado, en el número de censo y en el número de explotaciones, y estas son cada vez más grandes y más competitivas, regentadas por gente con mentalidad empresarial.

En el País Valenciano se produce un 20 % de la carne que se consume. Somos deficitarios en producción de carne.

Comentó algunas problemáticas que sufre el sector:

– «Dràstiques» pujades de preus de les matèries primeres i al productor li ve imposat el preu al qual ha de comprar el cereal.

– Falta de relleu generacional.

– Continus canvis en la política agrària comunitària. Ara, en lloc d'incentivar la producció, el que s'incentiva són sistemes intensius amb el *greening* (pagament verd) pel nombre d'animals que té la gent. S'incentiva «el ramader de sofà», es queixa.

– Problemes sanitaris com la tuberculosi.

– Legislacions comunitàries cada vegada més estrictes, més antropològiques, més emocionals i menys zootècniques.

– Fraus en l'etiquetatge (per origen).

Tant en la seua intervenció inicial com responnent a les preguntes dels i les diputades, exposà el seu parer sobre les següents qüestions:

– Escorxadors públics o privats (i de proximitat):

• No entrà a defensar ni un model ni l'altre. «És millor una institució ben gestionada», digué.

• Sí va insistir en la necessitat de fixar la població rural al medi, encara que siga amb ajudes, perquè «no cabrem tots en la costa». «Fa falta el medi, perquè fa falta produir aliment, això s'ha de produir al medi rural», digué.

• Sí va assenyalar que cal disminuir al mínim la distància entre la producció i l'escorxador, perquè és en aquesta distància on més qualitat perd la carn. En concret, cada vegada que es carrega en la furgoneta isotherm i s'obri i tanca i entra l'aire.

• Quant als escorxadors locals, digué que cal fixar la població rural al medi, si no hi ha un altre tipus d'indústria. És una eixida que genera llocs de treball i evita la despoblació. Cal buscar bons gestors i donar ajudes. Cal intentar-ho, pensa. No cal posar un escorxador en cada poble, digué, sinó més aviat mancomunar-se, o posar-ne de comarcals.

– Respecte a Carns de Morella, digué que cal posar-lo en marxa perquè «si no, no sabem si funciona o no». En la seua opinió, s'ha de donar suport a Carns de Morella i s'ha de tirar endavant aquest escorxador i, de pas, donar suport a la cooperativa agrària de Morella. «Ara que han llevat un gestor que havia fet un frau molt gran», digué, «sembla que funciona bé ara. Si per pagar els deutes que tenen gràcies a aquest estafador, ara la cosa pot funcionar, caldrà ajudar-los perquè genera treball i és un punt de suport molt gran per als ramaders. No perdem de vista que són el 50 % de la ramaderia que hi ha a la Comunitat Valenciana», recorda.

– Quant al tipus de matança i benestar animal:

• La forma de matança afecta la qualitat de la carn, sobretot la forma de sacrifici, per la quantitat d'estrès que pot

– «Drásticas» subidas de precios de las materias primas y al productor le viene impuesto el precio al que debe comprar el cereal.

– Falta de relieve generacional.

– Continuos cambios en la política agraria comunitaria. Ahora, en vez de incentivar la producción, lo que se incentiva son sistemas intensivos con el *greening* (pago verde) por el número de animales que tiene la gente. Se incentiva «el ganadero de sofá», se queja.

– Problemas sanitarios como la tuberculosis.

– Legislaciones comunitarias cada vez más estrictas, más antropológicas, más emocionales y menos zootécnicas.

– Fraudes en el etiquetado (por origen).

Tanto en su intervención inicial como respondiendo a las preguntas de los y las diputadas, expuso su parecer sobre las siguientes cuestiones:

– Mataderos públicos o privados (y de proximidad):

• No entró a defender ni un modelo ni el otro. «Es mejor una institución bien gestionada», dijo.

• Sí insistió en la necesidad de fijar la población rural al medio, aunque sea con ayudas, porque «no cabremos todos en la costa». «Hace falta el medio, porque hace falta producir alimento, eso se debe producir en el medio rural», dijo.

• Sí señaló que hay que disminuir al mínimo la distancia entre la producción y el matadero, porque es en esa distancia donde más calidad pierde la carne. En concreto, cada vez que se carga en la furgoneta isotherm y se abre y cierra y entra el aire.

• En cuanto a los mataderos locales, dijo que hay que fijar la población rural al medio, si no hay otro tipo de industria. Es una salida que genera puestos de trabajo y evita la despoblación. Hay que buscar buenos gestores y dar ayudas. Hay que intentarlo, piensa. No hace falta poner un matadero en cada pueblo, dijo, sino más bien mancomunarse, o ponerlos comarcals.

– Con respecto a Carns de Morella, dijo que hay que ponerlo en marcha porque «si no, no sabemos si funciona o no». En su opinión, se debe dar apoyo a Carns de Morella y se debe llevar adelante ese matadero y, de paso, apoyar a la cooperativa agraria de Morella. «Ahora que han quitado a un gestor que había hecho un fraude muy grande», dijo, «parece que funciona bien ahora. Si por pagar las deudas que tienen gracias a este estafador, ahora la cosa puede funcionar, habrá que ayudarles porque genera trabajo y es un punto de apoyo muy grande para los ganaderos. No perdemos de vista que son el 50 % de la ganadería que hay en la Comunitat Valenciana», recuerda.

– En cuanto al tipo de matanza y bienestar animal:

• La forma de matanza afecta a la calidad de la carne, sobre todo la forma de sacrificio, por la cantidad de estrés

patir l'animal. Però l'animal s'ha d'aturdir per normativa europea, va recordar, i demana que s'hi incloga també el requisit de l'aturdiment per a la carn *halal* i *kosher*.

— Respecte al manteniment de races:

- Les races de foment produeixen molt més. Hem d'anar a produccions majors, independentment de l'extensificació o la intensificació que es vulga donar a la producció. Races autòctones com la guirra valenciana, digué, les ha de mantenir l'administració, amb els bancs de semen o de germoplasma. No podem sotmetre un ramader a produir amb uns mitjans que són de tot menys productius, digué.

- Quant a races productores, advocà per la *lacaune*, raça francesa la carn de la qual és de millor qualitat que la d'altres races, va assenyalar. També digué que quant a qualitat de la carn hi ha moltes races a Aragó i moltes races sintètiques que procedeixen de l'INRA francès.

— Va demanar a l'administració:

- Augmentar la consideració social que té el productor. Posà el cas del reconeixement que tenen els ramaders a França.
- Suport en la promoció i consum de productes d'origen animal.
- Promoció del producte local. També en grans superfícies per a facilitar el producte a la gent que no té accés a canals de comercialització més curts com són les carnisseries locals.
- Formació. El més complicat és trobar mà d'obra qualificada. No n'hi ha formació suficient ni mà d'obra que pugui resoldre't, digué.
- Els joves no tenen suport, falta formació, no saben per on començar i no tenen suport suficient quant a inversions.
- Va demanar millores en la formació i la tecnificació, sobretot pel que fa a la genètica i als encreuaments. També en tècniques de matança (formació de carnissers i d'escorxadors).
- Opcions de formació de llarga durada. Cicles formatius on s'ensenyen conceptes teòrics de sanitat, de producció, d'economia, de gestió i també una formació pràctica en una explotació ramadera.
- Programes de sanitat. Cal formar els ramaders i explicar-los que s'han de sanejar els animals i que la fauna salvatge és portadora de tuberculosi.
- Va demanar controlar les espècies transmissores de malalties, també les salvatges, perquè no ho acabe pagant el ramader.

que puede sufrir el animal. Pero el animal se debe aturdir por normativa europea, recordó, y pide que se incluya también el requisito del aturdimiento para la carne *halal* y *kosher*.

— Con respecto al mantenimiento de razas:

- Las razas de fomento producen mucho más. Debemos ir a producciones mayores, independientemente de la extensificación o la intensificación que se le quiera dar a la producción. Razas autóctonas como la guirra valenciana, dijo, las debe mantener la administración, con los bancos de semen o de germoplasma. No podemos someter a un ganadero a producir con unos medios que son de todo menos productivos, dijo.

- En cuanto a razas productoras, abogó por la *lacaune*, raza francesa cuya carne es de mejor calidad que la de otras razas, señaló. También dijo que en cuanto a calidad de la carne hay muchas razas en Aragón y muchas razas sintéticas que proceden del INRA francés.

— Pidió a la administración:

- Aumentar la consideración social que tiene el productor. Puso el caso del reconocimiento que tienen los ganaderos en Francia.
- Apoyo a la promoción y consumo de productos de origen animal.
- Promoción del producto local. También en grandes superficies para facilitar el producto a la gente que no tiene acceso a canales de comercialización más cortos como son las carnicerías locales.
- Formación. Lo más complicado es encontrar mano de obra cualificada. No hay formación suficiente ni mano de obra que pueda resolverte, dijo.
- Los jóvenes no tienen apoyo, falta formación, no saben por dónde empezar y no tienen apoyo suficiente en cuanto a inversiones.
- Pidió mejoras en la formación y la tecnificación, sobre todo por lo que respecta a la genética y a los cruces. También en técnicas de matanza (formación de carniceiros y de matadores).
- Opciones de formación de larga duración. Ciclos formativos donde se enseñen conceptos teóricos de sanidad, de producción, de economía, de gestión y también una formación práctica en una explotación ganadera.
- Programas de sanidad. Hay que formar a los ganaderos y explicarles que se deben sanear los animales y que la fauna salvaje es portadora de tuberculosi.
- Pidió controlar las especies transmisoras de enfermedades, también las salvajes, para que no lo acabe pagando el ganadero.

– **José Luis Sánchez-Mohíno Arias.** Gerent del consorci de l'escorxador de la Plana

El gerent del consorci de l'escorxador de la Plana va fer una anàlisi de l'evolució legislativa amb relació a les competències de les administracions públiques sobre els escorxadors, i va destacar que ja n'hi ha pocs en mans de l'administració amb gestió directa i que, en el seu manteniment, haurien de seguir-se criteris de viabilitat.

- No obstant això, va considerar que hi ha recorregut per a nous escorxadors, ja que el nostre consum és el 10 % d'Espanya i els nostres sacrificis només el 5 %.
- Va considerar que la supervivència del xicotet ramader va de la mà de la transformació posterior o de l'especialització.
- No va veure massa sentit als escorxadors mòbils.

– **Fernando Fernández Cuesta.** Productor de pollastres, Tierra de Campos, Palència. Veterinari.

El ponent va començar parlant de la seua experiència personal, i dels nous pobladors rurals d'alta formació que tornen als seus llocs de naixement o trien l'entorn rural per a viure, i s'impliquen en els processos de desenvolupament rural i agropecuari.

Va explicar després l'evolució de la seua pròpia empresa, una xicoteta granja ecològica de pollastres al nord de la província de Palència, on es combina rotació de pastura amb pinso. Ens va contar com per a l'associació de xicotets productors tenir un escorxador propi i poder comercialitzar directament ha sigut crucial per a poder controlar preu, rendibilitat i viabilitat de les explotacions, com també perquè el model s'haja estès a la comarca.

En la seua intervenció el ponent es va centrar en la viabilitat i la sostenibilitat dels sistemes ramaders, i va explicar que la ramaderia intensiva no compleix els criteris econòmics si no és amb ajudes o subvencions, i que és necessari el rescat d'una ramaderia extensiva en via de desaparèixer.

L'avanç de la ramaderia intensiva ha sigut imparable i hi ha comunitats autònomes com la valenciana on la ramaderia extensiva és quasi inexistent. Per a demostrar-ho va presentar un mapa amb algunes estimacions sobre la situació a Espanya i on s'apreciava que la presència a la Comunitat Valenciana és a penes nul·la.

El ponent va incidir especialment en el fet que és imprescindible identificar la ramaderia extensiva que encara sobreviu, ja que tots els sistemes que tenim a Espanya de registre equiparen per igual ramaderia intensiva i extensiva.

Fernando Fernández ens va parlar també dels tipus de maneig del bestiar intermedis entre la ramaderia intensiva i l'extensiva, i dels diferents models segons la destinació de producció: des del pasturatge pur a la ramaderia extensiva, la semiextensiva, la semiintensiva, la intensiva i la macrogranja.

– **José Luis Sánchez-Mohíno Arias.** Gerente del consorcio del matadero de la Plana

El gerente del consorcio del matadero de la Plana hizo un análisis de la evolución legislativa con relación a las competencias de las administraciones públicas sobre los mataderos, destacando que ya hay pocos en manos de la administración con gestión directa y que, para su mantenimiento, debieran seguirse criterios de viabilidad.

- No obstante, consideró que hay recorrido para nuevos mataderos, ya que nuestro consumo es el 10 % de España y nuestros sacrificios sólo el 5 %.
- Consideró que la supervivencia del pequeño ganadero va de la mano de la transformación posterior o de la especialización.
- No vio demasiado sentido a los mataderos móviles.

– **Fernando Fernández Cuesta.** Productor de pollos, Tierra de Campos, Palencia. Veterinario.

El ponente empezó hablando de su experiencia personal, y de los nuevos pobladores rurales de alta formación que regresan a sus lugares de nacimiento o eligen el entorno rural para vivir, implicándose en los procesos de desarrollo rural y agropecuario.

Explicó después la evolución de su propia empresa, una pequeña granja ecológica de pollos al norte de la provincia de Palencia, donde se combina rotación de pastos con pienso. Nos contó cómo para la asociación de pequeños productores tener un matadero propio y poder comercializar directamente ha sido crucial para poder controlar precio, rentabilidad y viabilidad de las explotaciones, así como para que el modelo se haya extendido en la comarca.

En su intervención el ponente se centró en la viabilidad y sostenibilidad de los sistemas ganaderos, explicando que la ganadería intensiva no cumple los criterios económicos si no es con ayudas o subvenciones, y que es preciso el rescate de una ganadería extensiva en vías de desaparecer.

El avance de la ganadería intensiva ha sido imparable y hay comunidades autónomas como la valenciana donde la ganadería extensiva es casi inexistente. Para demostrarlo presentó un mapa con algunas estimaciones sobre la situación en España y donde se apreciaba que la presencia en la Comunitat Valenciana es apenas nula.

El ponente incidió especialmente en que es imprescindible identificar la ganadería extensiva que todavía sobrevive, ya que todos los sistemas que tenemos en España de registro equiparan por igual ganadería intensiva y extensiva.

Fernando Fernández nos habló también de los tipos de manejo del ganado intermedios entre la ganadería intensiva y la extensiva, y de los distintos modelos según el destino de producción: desde el pastoreo puro a la ganadería extensiva, la semiextensiva, la semiintensiva, la intensiva y la macrogranja.

Va fer referència a la viabilitat i a la sostenibilitat tenint en compte que, per a cada model de producció, caldria tenir paràmetres diferents, i comptabilitzar no sols l'import econòmic sinó també l'impacte social i ecològic en els ecosistemes.

El ponent va parlar de l'amenaça social de les macrogranges, un model importat de països com Nova Zelanda i Austràlia, que busca implantar-se a Espanya i desplaçar xicotetes explotacions, la qual cosa destrueix tant el teixit social com l'equilibri d'ecosistemes tradicionalment vinculats a la població rural.

Durant la seua exposició va presentar distints documents i estudis sobre la viabilitat en la ramaderia extensiva. Amb ells va demostrar que la viabilitat de les explotacions depèn directament de la capacitat del productor de controlar el preu, per mitjà de la transformació, la comercialització i la defensa de la qualitat diferenciada i el valor cultural dels usos tradicionals.

Aquest model de producció-transformació-comercialització no és exclusiu de la ramaderia, sinó que s'està traslladant a pràcticament tots els sectors, com a defensa enfront del model intensiu que s'ha imposat els últims cinquanta anys.

A més, va insistir en el fet que hi ha altres variables importants que cal tenir en compte, com el valor ecològic d'aquests usos i la seua importància en la conservació del teixit social i econòmic de les zones rurals, la prevenció d'incendis i l'atenció d'ecosistemes. Aquestes variables, aparentment més socials que econòmiques, incideixen a mitjà i llarg termini en les inversions destinades a extinció d'incendis, recuperació d'ecosistemes i desenvolupament rural.

La funció de la ramaderia extensiva no es limita a la producció d'aliments de qualitat i saludables d'alt valor cultural i gastronòmic, ni a ser una unitat econòmica productiva en el sector agrari, sinó que a més contribueix a qüestions com la vertebració econòmica, social i ecològica, i a mantenir i a enriquir la biodiversitat. D'altra banda, el manteniment de la pastura és fonamental per a abordar el tema dels embornals de carboni. Qualsevol política que es faça per a la defensa de la ramaderia extensiva ha de considerar aquestes premisses.

Respecte a la defensa de la ramaderia extensiva en el marc estatal, va insistir en el fet que un estat desenvolupat hauria de tenir entorn al 7-8 % de la seua riquesa del sector primari. L'Estat espanyol ronda el 3 %, la qual cosa és insostenible.

Va plantejar que, en el marc competencial de l'Estat, s'ha d'avançar en l'adaptació a la normativa europea dels paquets higienicosanitaris 852, 853 i 854, en què es marquen excepcions que ajudarien a la transformació i la comercialització directa per part dels ramaders. La normativa europea dona potestat als estats per a regular les excepcions. L'Estat espanyol no ho ha fet des de 2004. França, Àustria, Alemanya i Itàlia han acoblat aquesta normativa a la seua realitat. Espanya no va incorporar cap de les possibilitats que hagueren suposat la capacitat de defensa de xicotetes explotacions davant la gran distribució.

L'Agència Espanyola de Consum i Seguretat Alimentària (AECOSAN) és la que té potestat per a adaptar aquests

Hizo referencia a la viabilidad y a la sostenibilidad teniendo en cuenta que, para cada modelo de producción, habría que tener parámetros diferentes, y contabilizar no sólo el montante económico sino también el impacto social y ecológico en los ecosistemas.

El ponente habló de la amenaza social de las macrogranjas, un modelo importado de países como Nueva Zelanda y Australia, que busca implantarse en España desplazando pequeñas explotaciones, destruyendo tanto el tejido social como el equilibrio de ecosistemas tradicionalmente vinculados a la población rural.

Durante su exposición presentó distintos documentos y estudios sobre la viabilidad en la ganadería extensiva. Con ellos demostró que la viabilidad de las explotaciones depende directamente de la capacidad del productor de controlar el precio, por medio de la transformación, la comercialización y la defensa de la calidad diferenciada y el valor cultural de los usos tradicionales.

Este modelo de producción-transformación-comercialización no es exclusivo de la ganadería, sino que se está trasladando a prácticamente todos los sectores, como defensa frente al modelo intensivo que se ha impuesto en los últimos cincuenta años.

Además, insistió en que hay otras variables importantes a tener en cuenta, como el valor ecológico de estos usos y su importancia en la conservación del tejido social y económico de las zonas rurales, la prevención de incendios y el cuidado de ecosistemas. Estas variables, aparentemente más sociales que económicas, inciden a medio y largo plazo en las inversiones destinadas a extinción de incendios, recuperación de ecosistemas y desarrollo rural.

La función de la ganadería extensiva no se limita a la producción de alimentos de calidad y saludables de alto valor cultural y gastronómico, ni a ser una unidad económica productiva en el sector agrario, sino que además contribuye a cuestiones como la vertebración económica, social y ecológica, y a mantener y a enriquecer la biodiversidad. Por otra parte, el mantenimiento de los pastos es fundamental para abordar el tema de los sumideros de carbono. Cualquier política que se haga para la defensa de la ganadería extensiva ha de considerar estas premisas.

Respecto a la defensa de la ganadería extensiva en el marco estatal, insistió en que un estado desarrollado debería tener entorno al 7-8 % de su riqueza del sector primario. El Estado español ronda el 3 %, lo cual es insostenible.

Planteó que, en el marco competencial del Estado, se debe avanzar en la adaptación a la normativa europea de los paquetes higiénico-sanitarios 852, 853 y 854, donde se marcan excepciones que ayudarían a la transformación y comercialización directa por parte de los ganaderos. La normativa europea da potestad a los estados para regular las excepciones. El Estado español no lo ha hecho desde 2004. Francia, Austria, Alemania e Italia han acoplado esta normativa a su realidad. España no incorporó ninguna de las posibilidades que hubieran supuesto la capacidad de defensa de pequeñas explotaciones ante la gran distribución.

La Agencia Española de Consumo y Seguridad Alimentaria (AECOSAN) es quien tiene potestad para adaptar estos

paquets higienicosanitaris europeus, i depèn dels ministeris de Sanitat i d'Agricultura. En el marc normatiu estatal, a més, tenim una llei de transparència i millora del funcionament de la cadena alimentària que cal aplicar per a garantir que no hi haurà abusos.

Mesures que el ponent va proposar per al rescat de la ramaderia extensiva:

- Primer pas, imprescindible, diferenciar en els registres els diferents sistemes de ramaderia, per a poder establir polítiques diferenciades.
- Llevar barreres burocràtiques i acoblar les exigències higienicosanitàries a la realitat dels xicotets i mitjans productors, com a mesura per a assegurar-los l'accés a la transformació i la comercialització. A pesar que s'està fent en diverses comunitats autònomes, és imprescindible tenir en compte que és AECOSAN, dependent del ministeri, la que té la possibilitat d'adaptar el paquet europeu a les necessitats del territori espanyol. Mentre no es pressione en aquest sentit, els èxits es quedaran aïllats per territoris i distintes legislacions autonòmiques.
- Tenir en compte totes les variables econòmiques, socials i ecològiques de la ramaderia extensiva en qualsevol mesura per a la seua defensa, en les ajudes destinades al seu foment, i en el càlcul de la sostenibilitat.
- Assegurar la viabilitat econòmica de les explotacions fomentant i donant suport a la transformació i la comercialització directa, no sols com a venda a grups de consum sinó venda a carnisseries locals, consum familiar, venda telemàtica, sector de la restauració... i nous nínxols de mercat.
- Incidir en la cadena alimentària fomentant l'ús d'escorxadors mòbils, la compra pública per a restauració col·lectiva... i qualsevol mesura que des de les administracions pugui assegurar la pròpia defensa del preu de mercat pel productor.
- Propiciar el control sobre la cadena alimentària. Aplicar efectivament la Llei de transparència i millora del funcionament de la cadena alimentària i vigilar-ne el compliment.
- Incorporar les hores de transformació, de producció i de comercialització en el càlcul de les unitats de treball agrari, especialment per a les qualificacions com prioritària i agricultor a títol principal. Algunes comunitats autònomes han avançat per a incorporar la transformació, però no la comercialització. La Comunitat Valenciana hauria d'incloure-les com a mesura prioritària.
- Preveure i desenvolupar dins dels plans d'assegurances la contingència referida a la volatilitat dels preus, quan el preu caiga per sota dels costos de producció que s'establisquen cada any, per part del ministeri o per part de les comunitats autònomes.
- Defendre que les ajudes de la PAC no penalitzen la ramaderia extensiva en clima mediterrani, ja que actualment les dades que s'obtenen a través d'ortofoto es baremen amb criteris de pastos europeus, i penalitzen els nostres propis usos de bosc mediterrani. El ponent va

paquetes higiénico-sanitarios europeos, y depende de los ministerios de Sanidad y de Agricultura. En el marco normativo estatal, además, tenemos una ley de transparencia y mejora del funcionamiento de la cadena alimentaria que hay que aplicar para garantizar que no habrá abusos.

Medidas que el ponente propuso para el rescate de la ganadería extensiva:

- Primer paso, imprescindible, diferenciar en los registros los distintos sistemas de ganadería, para poder establecer políticas diferenciadas.
- Quitar barreras burocráticas y acoplar las exigencias higiénico-sanitarias a la realidad de los pequeños y medianos productores, como medida para asegurarles el acceso a la transformación y comercialización. A pesar de que se está haciendo en varias comunidades autónomas, es imprescindible tener en cuenta que es AECOSAN, dependiente del ministerio, quien tiene la posibilidad de adaptar el paquete europeo a las necesidades del territorio español. Mientras no se presione en este sentido, los logros se quedarán aislados por territorios y distintas legislaciones autonómicas.
- Tener en cuenta todas las variables económicas, sociales y ecológicas de la ganadería extensiva en cualquier medida para su defensa, en las ayudas destinadas a su fomento, y en el cálculo de la sostenibilidad.
- Assegurar la viabilidad económica de las explotaciones fomentando y apoyando la transformación y comercialización directa, no sólo como venta a grupos de consumo sino venta a carnicerías locales, consumo familiar, venta telemática, sector de la restauración... y nuevos nichos de mercado.
- Incidir en la cadena alimentaria fomentando el uso de mataderos móviles, la compra pública para restauración colectiva... y cualquier medida que desde las administraciones pueda asegurar la propia defensa del precio de mercado por el productor.
- Propiciar el control sobre la cadena alimentaria. Aplicar efectivamente la Ley de transparencia y mejora del funcionamiento de la cadena alimentaria y vigilar su cumplimiento.
- Incorporar las horas de transformación, producción y comercialización en el cálculo de las unidades de trabajo agrario, especialmente para las calificaciones como prioritaria y agricultor a título principal. Algunas comunidades autónomas han avanzado para incorporar la transformación, pero no la comercialización. La Comunitat Valenciana debería incluirlo como medida prioritaria.
- Contemplar y desarrollar dentro de los planes de seguros la contingencia referida a la volatilidad de los precios, cuando el precio caiga por debajo de los costes de producción que se establezcan cada año, por parte del ministerio o por parte de las comunidades autónomas.
- Defender que las ayudas de la PAC no penalicen la ganadería extensiva en clima mediterráneo, ya que actualmente los datos que se obtienen a través de ortofoto se bareman con criterios de pastos europeos, penalizando nuestros propios usos de bosque

proposar copiar el sistema francès, en què és el ramader mateix qui elabora i després certifiquen les administracions. Aquest procés és important ja que el coeficient d'admissibilitat de pastura incideix en un 40-60 % de subvenció de la PAC en ramaderia extensiva.

– Estendre el bonus dehesa (sistema específic, fràgil i que cal protegir) per a la pastura, de manera especial els del marc d'acció prioritària per a la Xarxa Natura 2000, fàcilment identificables.

– Desenvolupar el contracte territorial d'explotació, previst en el Reial decret 1336/2011, de 3 d'octubre, que desplegava la Llei de desenvolupament sostenible del medi rural. Un contracte en què la societat pacta amb un agricultor o un ramader que preserva i gestiona un territori amb el suport de l'administració en aquest treball de conservació. Aquest instrument de control de territori d'explotació, que està en la Llei 45/07, mai s'ha arribat a aplicar.

– Sol·licitar al Ministeri d'Agricultura que els pastos siguin considerats com a engolidors de carboni en el fons nacional de reserva de drets que s'està configurant en els acords de canvi climàtic. Demanar que el past s'incorpore com a engolidor de carboni i que, per tant, la conservació de pastos en bon estat siga tingut en compte.

– Plantejar ajudes en el PDR a la desintensificació, com a mesura paliativa per a la creixent intensificació de la ramaderia. Elaborar un pla acordat i concret en cinc anys, que done passos en una explotació que decideix desintensificar-se. El ponent aposta per la convivència entre la ramaderia extensiva i la intensiva. Aquesta és una mesura que, cada vegada que hi ha un debat de la reforma de la PAC, apareix. Però que, per descomptat, mai ningú aplica.

– Sol·licitar que el govern impulse la declaració del pasturatge com a pràctica local establida d'acord amb allò que s'ha recollit en l'article 4 del Reglament 1307/2013. Això és una cosa que permeten els reglaments comunitaris, com a forma de protecció de qualsevol ramaderia extensiva que està ubicada dins les zones identificades per la Directiva Hàbitat i dins de la Xarxa Natura 2000. El govern o la comunitat autònoma poden declarar pràctica local establida tota la ramaderia que s'ubique en aquests sistemes de maneig que estan identificats en l'annex 1 de la Directiva Hàbitat i que estan reconeguts per la Xarxa Natura 2000. A partir d'ací és igual el que declare el ramader, fins i tot el coeficient, perquè la ramaderia extensiva es considera essencial per al manteniment d'aquest ecosistema. Tampoc no s'ha aplicat mai.

– Fomentar el relleu generacional per mitjà d'escoles de pastors i mesures d'incentivació per a la transferència de l'explotació o cessió d'explotació en el seu conjunt. El ponent insisteix en el fet que les polítiques d'incorporació de joves al camp no es poden reduir simplement als expedients d'incorporació i les ajudes. Han d'estar acompanyades de polítiques de tutela. Un percentatge alt de joves que s'incorporen no procedeixen del sector agrari. Entorn del 45 % vénen d'altres sectors. Per tant,

mediterráneo. El ponente propuso copiar el sistema francès, donde es el propio ganadero quien elabora y después certifican las administraciones. Este proceso es importante puesto que el coeficiente de admisibilidad de pastos incide en un 40-60 % de subvención de la PAC en ganadería extensiva.

– Extender el bonus dehesa (sistema específico, frágil y que hay que proteger) para los pastos, de manera especial los del marco de acción prioritaria para la Red Natura 2000, fácilmente identificables.

– Desarrollar el contrato territorial de explotación, previsto en el Real decreto 1336/2011, de 3 de octubre, que desarrollaba la Ley de desarrollo sostenible del medio rural. Un contrato donde la sociedad pacta con un agricultor o un ganadero que preserva y gestiona un territorio con el apoyo de la administración en ese trabajo de conservación. Este instrumento de control de territorio de explotación, que está en la Ley 45/07, nunca se ha llegado a aplicar.

– Solicitar al Ministerio de Agricultura que los pastos sean considerados como sumideros de carbono en el fondo nacional de reserva de derechos que se está configurando en los acuerdos de cambio climático. Pedir que el pasto se incorpore como sumidero de carbono y que, por lo tanto, la conservación de pastos en buen estado sea tenido en cuenta.

– Plantear ayudas en el PDR a la desintensificación, como medida paliativa para la creciente intensificación de la ganadería. Elaborar un plan acordado y concreto en cinco años, que vaya dando pasos en una explotación que decide desintensificarse. El ponente apuesta por la convivencia entre la ganadería extensiva y la intensiva. Esta es una medida que, cada vez que hay un debate de la reforma de la PAC, aparece. Pero que, por supuesto, nunca nadie aplica.

– Solicitar que el gobierno impulse la declaración del pastoreo como práctica local establecida de acuerdo a lo recogido en el artículo 4 del Reglamento 1307/2013. Esto es algo que permiten los reglamentos comunitarios, como forma de protección de cualquier ganadería extensiva que está ubicada dentro de las zonas identificadas por la Directiva Hábitat y dentro de la Red Natura 2000. El gobierno o la comunidad autónoma pueden declarar práctica local establecida toda la ganadería que se ubique en estos sistemas de manejo que están identificados en el anexo 1 de la Directiva Hábitat y que están reconocidos por la Red Natura 2000. A partir de ahí da igual lo que declare el ganadero, incluso el coeficiente, porque la ganadería extensiva se considera esencial para el mantenimiento de ese ecosistema. Tampoco se ha aplicado nunca.

– Fomentar el relevo generacional por medio de escuelas de pastores y medidas de incentivación para la transferencia de la explotación o cesión de explotación en su conjunto. El ponente insiste en que las políticas de incorporación de jóvenes al campo no se pueden reducir simplemente a los expedientes de incorporación y las ayudas. Tienen que estar acompañadas de políticas de tutela. Un porcentaje alto de jóvenes que se incorporan no proceden del sector agrario. En torno al 45 % vienen de otros sectores. Por lo tanto, esa

aquesta gent que s'incorpora necessita acompanyament en la incorporació, tant en les pràctiques ramaderes com en l'assessorament legal i burocràtic.

– Incentivar el reconeixement i el respecte al món rural. Espanya necessita llevar-se el complex que va associat a la cultura i sobretot, a la història. Necessitem un pacte social tàcit de defensa i valor del medi rural, com a part essencial de la nostra cultura, de la nostra forma de ser i de la nostra identitat.

En resum, el compareixent va plantejar que la recuperació d'un sector com la ramaderia extensiva ha de basar-se a posar mesures que siguin actives, a llevar barreres i a ajudar als que estan i als que intenten incorporar-se.

– **Marta G. Rivera Ferré.** Investigadora del Departament de Ciències Ambientals de la Universitat de Vic

La ponent va reflexionar sobre la vinculació entre la ramaderia, el canvi climàtic i els canvis culturals, que han derivat en un augment exponencial del consum de carn, i la seua repercussió en el medi ambient.

Va exposar en la comissió part del treball d'investigació del Panell Intergovernamental del Canvi Climàtic d'experts de l'ONU (400 de tot el món), del qual forma part, i que estudia l'origen de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle d'origen antropocèntric.

En aquest estudi es va plantejar, per primera vegada en l'àmbit científic, la vinculació desglossada entre la ramaderia i el canvi climàtic segons models de producció.

Aquesta diferenciació és important perquè quan es parla de l'impacte de la ramaderia en el medi ambient, en la contaminació o en la consideració que el 33 % del sòl cultivable està destinat a alimentació ramadera, no es desglossa per model productiu, i es priva així a la ramaderia extensiva de la defensa dels beneficis que aquesta produeix en la lluita contra el canvi climàtic.

La ponent va presentar les xifres de diversos estudis que fan referència a l'impacte general de la ramaderia en el canvi climàtic.

No hi ha consens general, però les xifres oscil·len entre el 9 % i el 25 % de les emissions. Fins i tot en l'escenari mínim, un 9 % és una xifra important que fa que qualsevol reducció en la ramaderia siga crucial en la lluita contra el canvi climàtic.

Per a parlar de l'impacte de la ramaderia cal incloure tots els factors, inclòs el transport i la producció de pinsos, per a no fer una anàlisi simplista o de causa-efecte.

La ponent va proposar dividir els sistemes productius sota les premisses de la FAO:

- Sistemes extensius purs de pasturatge.
- Sistemes mixtos en combinació amb agricultura.
- Sistemes intensius.

gente que se incorpora necesita acompañamiento en la incorporación, tanto en las prácticas ganaderas como en el asesoramiento legal y burocrático.

– Incentivar el reconocimiento y el respeto al mundo rural. España necesita quitarse el complejo que va asociado a la cultura y sobre todo, a la historia. Necesitamos un pacto social tácito de defensa y valor del medio rural, como parte esencial de nuestra cultura, de nuestra forma de ser y de nuestra identidad.

En resumen, el compareciente planteó que la recuperación de un sector como la ganadería extensiva ha de basarse en poner medidas que sean activas, en quitar barreras y en ayudar a quienes están y a quienes intentan incorporarse.

– **Marta G. Rivera Ferré.** Investigadora del Departamento de Ciencias Ambientales de la Universitat de Vic

La ponente reflexionó sobre la vinculación entre la ganadería, el cambio climático y los cambios culturales, que han derivado en un aumento exponencial del consumo de carne, y su repercusión en el medio ambiente.

Expuso en la comisión parte del trabajo de investigación del Panel Intergubernamental del Cambio Climático de expertos de la ONU (400 de todo el mundo), del que forma parte, y que estudia el origen de las emisiones de gases de efecto invernadero de origen antropocéntrico.

En este estudio se planteó, por primera vez en el ámbito científico, la vinculación desglosada entre la ganadería y el cambio climático según modelos de producción.

Esta diferenciació es importante porque cuando se habla del impacto de la ganadería en el medio ambiente, en la contaminación o en la consideración de que el 33 % del suelo cultivable está destinado a alimentación ganadera, no se desglosa por modelo productivo, y se priva así a la ganadería extensiva de la defensa de los beneficios que ésta produce en la lucha contra el cambio climático.

La ponente presentó las cifras de diversos estudios que hacen referencia al impacto general de la ganadería en el cambio climático.

No hay consenso general, pero las cifras oscilan entre el 9 % y el 25 % de las emisiones. Incluso en el escenario mínimo, un 9 % es una cifra importante que hace que cualquier reducción en la ganadería sea crucial en la lucha contra el cambio climático.

Para hablar del impacto de la ganadería hay que incluir todos los factores, incluido el transporte y la producción de piensos, para no hacer un análisis simplista o de causa-efecto.

La ponente propuso dividir los sistemas productivos bajo las premisas de la FAO:

- Sistemas extensivos puros de pastoreo.
- Sistemas mixtos en combinación con agricultura.
- Sistemas intensivos.

Ens va traslladar una visió mundial de la producció de carn, en què el pasturatge, majoritari en zones rurals, s'exerceix en zones marginals no aptes per a cultiu, i no roba recursos destinats a altres fins. El sistema mixt, en dos terços de la població mundial, utilitza zones marginals i de cultiu en pastos en rotació.

El sistema intensiu, minoritari, necessita altes infraestructures i s'implanta en zones periurbanes amb usos de sòl més industrials.

La ramaderia extensiva necessita menys quantitat d'aigua i està vinculada a usos sostenibles de recursos naturals.

La diversitat genètica de les races ramaderes en extensiu és molt major, ja que les races s'han adaptat durant segles a les zones pròpies de pasturatge, mentre que la ramaderia intensiva tendeix a unificar les races en funció de la productivitat i a aclimatar l'entorn de la producció, i no al revés.

A més, la ramaderia intensiva contribueix a la deforestació i a la contaminació freàtica per excés de fertilització nitrogenada de les terres de cultiu de pinsos, mentre que la ramaderia extensiva contribueix a la gestió sostenible i al manteniment de la riquesa dels sòls de les zones muntanyoses i la prevenció efectiva d'incendis forestals, la qual cosa, en una zona de bosc mediterrani com la valenciana, és important.

Respecte a la productivitat, la defensa de la ramaderia intensiva es basa en xifres que no tenen en compte les entrades i la contaminació d'aquest tipus de producció. S'ha de considerar la ramaderia no en funció de la seua productivitat sinó en funció del seu impacte en l'ambient.

La ramaderia extensiva és la que produeix menys gasos d'efecte d'hivernacle, però a més, té la capacitat de segrestar gran part de la quantitat de CO₂ que hi ha en l'atmosfera, a través de la pastura i la cura dels sistemes arboris.

La ponent va analitzar el potencial de mitigació dels diferents sistemes productius. En el cas de la ramaderia intensiva, aquest potencial només pot ampliar-se ampliant la intensificació perquè l'impacte es dividisca en més quantitat de quilos de producció, sense tenir en compte les entrades.

En el cas de l'extensiva, el segrest de carboni és una de les majors eines per a reduir les emissions. En l'actualitat, el 30 % del carboni total es troba en la pastura, i el maneig racional dóna possibilitat de reduir fins a un 15 % del total del carboni que tenim en l'atmosfera. Això implica tècniques de gestió de sòl per a evitar la seua erosió.

A més, l'ús de la ramaderia extensiva en la prevenció d'incendis és una forma important de mitigació. La ponent es va mostrar sorpresa per les xifres d'abandó de la ramaderia extensiva en un territori com el valencià, tan propens als incendis forestals.

Va basar la segona part de la seua intervenció en la necessitat de conscienciació de l'excés de consum de proteïna animal i en la baixa qualitat d'aquest tipus d'alimentació. Es consumeix una mitjana de 80 kg per persona i any, cosa que crea un problema mediambiental i de salut, ja que suposa el 70 % més del que recomana l'OMS.

Nos trasladó una visión mundial de la producción de carne, donde el pastoreo, mayoritario en zonas rurales, se ejerce en zonas marginales no aptas para cultivo, y no roba recursos destinados a otros fines. El sistema mixto, en dos tercios de la población mundial, utiliza zonas marginales y de cultivo en pastos en rotación.

El sistema intensivo, minoritario, necesita de altas infraestructuras y se implanta en zonas periurbanas con usos de suelo más industriales.

La ganadería extensiva necesita menos cantidad de agua y está vinculada a usos sostenibles de recursos naturales.

La diversidad genética de las razas ganaderas en extensivo es mucho mayor, ya que las razas se han adaptado durante siglos a las zonas propias de pastoreo, mientras que la ganadería intensiva tiende a unificar las razas en función de la productividad y a aclimatar el entorno a la producción, y no al revés.

Además, la ganadería intensiva contribuye a la deforestación y a la contaminación freática por exceso de fertilización nitrogenada de las tierras de cultivo de piensos, mientras que la ganadería extensiva contribuye a la gestión sostenible y al mantenimiento de la riqueza de los suelos de las zonas montañosas y la prevención efectiva de incendios forestales, lo que, en una zona de bosque mediterráneo como la valenciana, es importante.

Respecto a la productividad, la defensa de la ganadería intensiva se basa en cifras que no tienen en cuenta los insumos y la contaminación de este tipo de producción. Se debe considerar a la ganadería no en función de su productividad sino en función de su impacto en el ambiente.

La ganadería extensiva es la que produce menos gases de efecto invernadero, pero además, tiene la capacidad de secuestrar gran parte de la cantidad de CO₂ que hay en la atmósfera, a través del pasto y el cuidado de los sistemas arbóreos.

La ponente analizó el potencial de mitigación de los distintos sistemas productivos. En el caso de la ganadería intensiva, este potencial sólo puede ampliarse ampliando la intensificación para que el impacto se divida en más cantidad de kilos de producción, sin tener en cuenta los insumos.

En el caso de la extensiva, el secuestro de carbono es una de las mayores herramientas para reducir las emisiones. En la actualidad, el 30 % del carbono total se encuentra en los pastos, y el manejo racional da posibilidad de reducir hasta un 15 % del total del carbono que tenemos en la atmósfera. Esto implica técnicas de gestión de suelo para evitar su erosión.

Además, el uso de la ganadería extensiva en la prevención de incendios es una forma importante de mitigación. La ponente se mostró sorprendida por las cifras de abandono de la ganadería extensiva en un territorio como el valenciano, tan propenso a los incendios forestales.

Basó la segunda parte de su intervención en la necesidad de concienciación del excesivo consumo de proteína animal y en la baja calidad de este tipo de alimentación. Se consume una media de 80 kg por persona y año, creando un problema medioambiental y de salud, ya que supone el 70 % más de lo que recomienda la OMS.

Si es reduïra el consum de carn, es reduirien tots els paràmetres vinculats amb la ramaderia i el canvi climàtic, però aquesta reducció de la ramaderia intensiva ha de veure's compensada per la promoció de la ramaderia extensiva. No per la quantitat de carn en el mercat, sinó per a assegurar la salut dels ecosistemes de muntanya i la sostenibilitat de la producció agropecuària.

Diversos estudis conclouen que el percentatge d'àcids poliinsaturats o la ràtio omega 3-omega 6 és molt major en un animal que ha consumit pastura que en un que ha menjat pinso. La qualitat nutricional, en els productes alimentaris procedents de ramaderia extensiva, augmenta considerablement.

La ponent va parlar de com és de difícil, en el nostre sistema cultural actual d'accés ràpid a la proteïna, conscienciar la població que ha de reduir-se, tant per salut com per la necessitat de pal·liar els gasos d'efecte d'hivernacle que produeix.

Propostes:

- Conscienciació de la reducció de la proteïna animal i de la salubritat de la ramaderia extensiva enfront de la intensiva.
- Campanyes en restauració col·lectiva per a pal·liar l'abús de proteïna animal en els menús. Recuperació de la dieta mediterrània tradicional.
- Pagament per servei ambiental en la ramaderia extensiva.
- Augment de preus de la carn per a evitar l'excés de consum i augmentar la qualitat en alimentació.

La ponent també va mencionar la desafecció de la cultura pels usos tradicionals i el menyspreu cap al món rural, com a lloc cap al qual dirigir una pedagogia de respecte i conscienciació.

– **José Joaquín García Jiménez.** Representant escorxadador carn *halal*. Director gerent de Mercavalència

El ponent va explicar que Mercavalència és una societat anònima, el capital de la qual és 51 % propietat de l'Ajuntament de València, 48.83 % propietat de Mercasa i un 0,16 % propietat de xicotets accionistes. Que Mercavalència està ubicada en un polígon amb 485.000 metres quadrats, amb 248 empreses destinades a activitats agroalimentàries i 2.200 empleats. Va destacar que el polígon es troba a una ubicació estratègica, a peu d'autopista amb la V-30, ben comunicat. Mercavalència va dir, és un «mercat de destí», és a dir que abasteix clients de la seua pròpia àrea d'influència. No es tracta, per tant, d'un mercat d'on es trau producte per a exportar. El polígon compta amb tres àrees: una destinada a mercats, la d'activitats complementàries i la d'activitats càrnies. Dins de l'àrea de mercats hi ha el mercat del peix, el mercat de fruites i verdures, el mercat d'agricultors –que rep el nom de Tira de Comptar, on entre 150 i 250 agricultors venen diàriament els seus productes de manera directa– i Mercaflor.

Concretament l'àrea càrnia té 51 empreses de les quals 8 tenen instal·lacions pròpies.

Si se redujese el consumo de carne, se reducirían todos los parámetros vinculados con la ganadería y el cambio climático, pero esta reducción de la ganadería intensiva ha de verse compensada por promoción de la ganadería extensiva. No por la cantidad de carne en el mercado, sino para asegurar la salud de los ecosistemas de montaña y la sostenibilidad de la producción agropecuaria.

Varios estudios concluyen que el porcentaje de ácidos polinsaturados o la ratio omega 3-omega 6 es mucho mayor en un animal que ha consumido pasto que en uno que ha comido pienso. La calidad nutricional, en los productos alimentarios procedentes de ganadería extensiva, aumenta considerablemente.

La ponente habló de lo difícil que es, en nuestro sistema cultural actual de acceso rápido a la proteína, concienciar a la población de que ha de reducirse, tanto por salud como por necesidad de paliar los gases de efecto invernadero que produce.

Propuestas:

- Conscienciació de la reducció de la proteïna animal i de la salubritat de la ganaderia extensiva frente a la intensiva.
- Campañas en restauración colectiva para paliar el abuso de proteína animal en los menús. Recuperación de la dieta mediterránea tradicional.
- Pago por servicio ambiental en la ganadería extensiva.
- Aumento de precios de la carne para evitar el exceso de consumo y aumentar la calidad en alimentación.

La ponente también mencionó la desafección de la cultura por los usos tradicionales y el desprecio hacia el mundo rural, como lugar hacia el que dirigir una pedagogía de respeto y concienciació.

– **José Joaquín García Jiménez.** Representante matadero carne *halal*. Director gerente de Mercavalència

El ponente explicó que Mercavalència es una sociedad anónima, cuyo capital es 51 % propiedad del Ayuntamiento de València, 48.83 % propiedad de Mercasa y un 0,16 % propiedad de pequeños accionistas. Que Mercavalència está ubicada en un polígono con 485.000 metros cuadrados, con 248 empresas destinadas a actividades agroalimentarias y 2.200 empleados. Destacó que el polígono se encuentra en una ubicación estratégica, a pie de autopista con la V-30, bien comunicado. Mercavalència dijo, es un «mercado de destino», es decir que abastece a clientes de su propia área de influencia. No se trata, por tanto, de un mercado de donde se saca producto para exportar. El polígono cuenta con tres áreas: una destinada a mercados, la de actividades complementarias y la de actividades cárnies. Dentro del área de mercados hay el mercado del pescado, el mercado de frutas y verduras, el mercado de agricultores –que recibe el nombre de Tira de Contar, donde entre 150 y 250 agricultores venden diariamente sus productos de manera directa– y Mercaflor.

Concretamente el área cárnica tiene 51 empresas de las que 8 tienen instalaciones propias.

Existeix un escorxadador de servei, on se sacrifica i s'elabora la carn dels animals que porten els clients. A més d'aquest escorxadador, hi ha una sala d'espejament.

Mercavalència no compra ni ven carn; és una empresa de serveis. Es tracta del primer escorxadador homologat per la Comunitat Econòmica Europea en la Comunitat Valenciana. Té la ISO 9001 des de l'any 2001, l'APPCCC des de l'any 2009, l'homologació *halal* des del 2010 i l'homologació ecològica des de l'any 2015.

L'escorxadador genera 38 llocs de treball directes i 201 indirectes en dos torns de treball.

Quant a volums de producció:

- 78.000 tones de sacrifici i 63.000 tones d'espejament. 135.000 tones en total
- 709.000 unitats de porcs a l'any
- 5.400 boví a l'any
- 35.000 corder a l'any
- 54.000 cavalls a l'any

Capacitat de producció (infrautilitzada):

- 84 % en porcí
- 21 % en boví
- 10 % oví

Procedència del ramat:

- 52 % del porcí, procedent de la Comunitat Valenciana
- 90 % del boví, procedent de la Comunitat Valenciana
- 20 % del corder, procedent de la Comunitat Valenciana

Segons el rànquing d'Alimarket de 2015, on apareixen 51 empreses escorxadadores de tot l'Estat espanyol, Mercavalència apareix la número 18 amb 76.000 tones (la primera mata 439.000 tones i la última 16.000 tones). Altres dues empreses de la Comunitat Valenciana que apareixen al rànquing són: Martínez Lorient (ara Grupo Medina), al número 23 i 47.000 tones, i Industrias Cárnicas La Cope, que ocupa la posició 26 amb 38.000 tones.

Quant a l'evolució dels escorxadadors a la Comunitat Valenciana, entre els anys 1995 i 2000 es van tancar dos escorxadadors: La Ribera i Cárnicas Roig, que sacrificaven un nivell important de tones.

Entre el 2001 i el 2005 van tancar Carnes Estellés i Primayor (abans Óscar Mayer), a més de tres escorxadadors xicotets.

Va explicar que fruit del tancament de Cárnicas La Ribera com Carnes Estellés i Primayor, en tancar-se producció per 205.000 tones, Mercavalència i la Generalitat Valenciana van signar un conveni l'any 2008 per fer la producció a l'escorxadador. Es van subvencionar 12 milions amb una inversió de Mercavalència de 21 milions per al període de

Existe un matadero de servicio, donde se sacrifica y se elabora la carne de los animales que llevan los clientes. Además de este matadero, hay una sala de despiece.

Mercavalència no compra ni vende carne; es una empresa de servicios. Se trata del primer matadero homologado por la Comunidad Económica Europea en la Comunitat Valenciana. Tiene la ISO 9001 desde el año 2001, el APPCCC desde el año 2009, la homologación *halal* desde el 2010 y la homologación ecológica desde el año 2015.

El matadero genera 38 puestos de trabajo directos y 201 indirectos en dos turnos de trabajo.

En cuanto a volúmenes de producción:

- 78.000 toneladas de sacrificio y 63.000 toneladas de despiece. 135.000 toneladas en total
- 709.000 unidades de cerdos al año
- 5.400 bovino al año
- 35.000 cordero al año
- 54.000 caballos al año

Capacidad de producción (infrautilizada):

- 84 % en porcino
- 21 % en bovino
- 10 % ovino

Procedencia del ganado:

- 52 % del porcino, procedente de la Comunitat Valenciana
- 90 % del bovino, procedente de la Comunitat Valenciana
- 20 % del cordero, procedente de la Comunitat Valenciana

Según el ranking de Alimarket de 2015, donde aparecen 51 empresas de mataderos de todo el Estado español, Mercavalència aparece la número 18 con 76.000 toneladas (la primera mata 439.000 toneladas y la última 16.000 toneladas). Otras dos empresas de la Comunitat Valenciana que aparecen en el ranking son: Martínez Lorient (ahora Grupo Medina), en el número 23 y 47.000 toneladas, e Industrias Cárnicas La Cope, que ocupa la posición 26 con 38.000 toneladas.

En cuanto a la evolución de los mataderos en la Comunitat Valenciana, entre los años 1995 y 2000 se cerraron dos mataderos: La Ribera y Cárnicas Roig, que sacrificaban un nivel importante de toneladas.

Entre el 2001 y el 2005 cerraron Carnes Estellés y Primayor (antes Óscar Mayer), además de tres mataderos pequeños.

Explicó que fruto del cierre de Cárnicas La Ribera como Carnes Estellés y Primayor, al cerrarse producción por 205.000 toneladas, Mercavalència y la Generalitat Valenciana firmaron un convenio el año 2008 para hacer la producción al matadero. Se subvencionaron 12 millones con una inversión de Mercavalència de 21 millones para el

2008-2018, de manera que Mercavalència es comprometia a posar en marxa un escorxadador que tinguera la capacitat dels volums dels que s'havien tancat. Va dir que Mercavalència és rendible i que paga dividendes a l'ajuntament i a l'Estat. Va dir que l'activitat de l'escorxadador té marges molt menuts unitàriament i que si no es fa un volum molt alt és impossible ser rendible. Segons el seu parer, la filosofia de les subvencions als escorxadadors hauria de ser generar una obligació a mitjà i llarg termini en el sentit de retornar els diners que es presten per retroalimentar el procés de generació de recursos. No obstant això, va assenyalar que abans del conveni Mercavalència era rendible, tot i que amb menor nivell d'activitat.

Actualment, tres escorxadadors a la Comunitat Valenciana tenen un volum per damunt de les 15.000 tones (Mercavalència, Martínez Loriente (ara Grupo Medina), i Industrias Cárnicas La Cope). Dos escorxadadors (un públic i un privat) fan entre 5.000 i 10.000 tones. I, entre 1.000 i 5.000 tones, hi ha tres escorxadadors públics que en total fan 6.000 tones, i un escorxadador privat que fa 2.000 tones. De menys de 1.000 tones hi ha 11 escorxadadors públics i dos privats, que fan 4.000 i 1.000 tones. Hi ha, per tant i segons el ponent, un minifundi important al sector.

Va dir que és molt difícil que els 13 escorxadadors de menys de 1.000 tones/any siguin rendibles perquè són instal·lacions d'entrada costosa en inversió i que genera un grau de deteriorament alt, per tant també cal molta inversió en manteniment cada any.

En l'actualitat hi ha 15 escorxadadors públics de gestió privada (pels 21 que hi havia el 1995). En aquests casos se sol mesclar l'escorxadador de servei com de tipus frigorífic (el que compra animals vius, els sacrifica i comercialitza la carn).

En general tots els escorxadadors maten les tres espècies (porcí, boví, corder), tot i que cadascuna té les seues pròpies necessitats.

Va explicar que la quota de mercat a les carnisseries ha caigut substancialment, que han viscut un procés de reconversió des dels anys 90, i que el consumidor consumeix al voltant de 13 quilos per càpita de pollastre, 10 quilos de porc, 5 de boví i 1,7 de corder. Va dir que en la decisió de compra mana el preu.

Va comentar que el concepte d'escorxadador industrial és fonamental perquè les rendibilitats i els retorns siguin possibles i el comerç estiga integrat. És necessari, va dir, adaptar-se al mercat, però l'interès per l'àmbit local i el producte natural i saludable està proliferant i cal atendre aquesta demanda.

Quant als escorxadadors mòbils el ponent va explicar que Mercavalència estava treballant l'any 2017 en un projecte d'escorxadador mòbil per tal d'adaptar-se a aquest concepte de tendència micro i donar servei i oportunitats a ramaders que estan en zones més allunyades o que tenen volums xicotets, que tenen interès en convertir-se a ecològic o en vendre ells mateixos la carn. Va explicar que no hi ha cap experiència a l'Estat espanyol, però sí a Europa i que estan en contacte amb la Conselleria de Sanitat per aquest tema i en veuen molt bona voluntat, però no és fàcil autoritzar aquest escorxadador mòbil, va dir.

Pel que fa al suport als ramaders ecològics, va explicar que des del 2015 que Mercavalència té homologat l'escorxadador

período de 2008-2018, de manera que Mercavalència se comprometia a poner en marcha un matadero que tuviera la capacidad de los volúmenes de los que se habían cerrado. Dijo que Mercavalència es rentable y que paga dividendos al ayuntamiento y al Estado. Dijo que la actividad del matadero tiene márgenes muy pequeños unitariamente y que si no se hace un volumen muy alto es imposible ser rentable. Según su parecer, la filosofía de las subvenciones en los mataderos debería ser generar una obligación a medio y largo plazo en el sentido de devolver el dinero que se presta para alimentar el proceso de generación de recursos. No obstante, señaló que antes del convenio Mercavalència era rentable, aunque con menor nivel de actividad.

Actualmente, tres mataderos en la Comunitat Valenciana tienen un volumen por encima de las 15.000 toneladas (Mercavalència, Martínez Loriente (ahora Grupo Medina), e Industrias Cárnicas La Cope). Dos mataderos (uno público y uno privado) hacen entre 5.000 y 10.000 toneladas. Y, entre 1.000 y 5.000 toneladas, hay tres mataderos públicos que en total hacen 6.000 toneladas, y un matadero privado que hace 2.000 toneladas. De menos de 1.000 toneladas hay 11 mataderos públicos i dos privados, que hacen 4.000 y 1.000 toneladas. Hay, por tanto y según el ponente, un minifundio importante en el sector.

Dijo que es muy difícil que los 13 mataderos de menos de 1.000 toneladas/año sean rentables porque son instalaciones de entrada costosa en inversión y que genera un grado de deterioro alto, por tanto también hace falta mucha inversión en mantenimiento cada año.

En la actualidad hay 15 mataderos públicos de gestión privada (por los 21 que había en 1995). En estos casos se suele mezclar el matadero de servicio como de tipo frigorífico (el que compra animales vivos, los sacrifica y comercializa la carne).

En general todos los mataderos matan las tres especies (porcino, bovino, cordero), aunque cada una tiene sus propias necesidades.

Explicó que la cuota de mercado en las carnicerías ha caído sustancialmente, que han vivido un proceso de reconversión desde los años 90, y que el consumidor consume alrededor de 13 kilos per càpita de pollo, 10 kilos de cerdo, 5 de boví i 1,7 de cordero. Dijo que en la decisió de compra manda el precio.

Comentó que el concepto de matadero industrial es fundamental para que las rentabilidades y los retornos sean posibles y el comercio esté integrado. Es necesario, dijo, adaptarse al mercado, pero el interés por el ámbito local y el producto natural y saludable está proliferando y hay que atender esta demanda.

En cuanto a los mataderos móviles el ponente explicó que Mercavalència estaba trabajando el año 2017 en un proyecto de matadero móvil para adaptarse a este concepto de tendencia micro y dar servicio i oportunitats a ganaderos que están en zonas más alejadas o que tienen volúmenes pequeños, que tienen interés en convertirse a ecológico o al vender ellos mismos la carne. Explicó que no hay ninguna experiencia en el Estado español, pero sí en Europa y que están en contacto con la Conselleria de Sanidad por este tema y ven muy buena voluntad, pero no es fàcil autorizar este matadero mòbil, dijo.

Por lo que respecta al apoyo a los ganaderos ecológicos, explicó que desde el 2015 que Mercavalència tiene

com a ecològic han tingut contactes, reunions, entrevistes i visites amb ramaders que fan ramaderia extensiva i tenen interès a fer la conversió a ecològic, però també amb supermercats, tendes amb carnisseria i que volen fer producte ecològic i tenen interès a comprar-lo en la Comunitat Valenciana, però no poden perquè no hi ha ramaders. Va atribuir aquesta circumstància a un problema del PDR, que «no va ser capaç d'identificar el tema de les necessitats dels ramaders ecològics». Va demanar subvencions per a ells, perquè puguen competir amb altres autonomies com Aragó, Catalunya o Andalusia, i perquè és una tendència a l'alça del mercat, on el consumidor cada vegada més busca proximitat i producte natural i saludable. Va demanar treballar en aquesta línia. Va dir que a la Comunitat Valenciana no podem competir per volum, i que hem d'intentar agafar altres nínxols de mercat com l'ecològic, aquest camp sí que creu que ens pot dur a créixer.

Va explicar que segons ell el sacrifici *halal* és contrari al benestar animal perquè altera els seus bioritmes i que el nivell de sacrifici *halal* a Mercavalència és molt baix. Fan dos o tres vaques l'any, i en corder un màxim de vint. Van homologar *halal* a l'escorxadador perquè pensaven que podia ser interessant, però va dir que cada vegada sacrifiquen menys. Va dir que el consumidor de producte *halal* és un consumidor de preu mitjà-baix (recorda que la carn de l'animal té preus alts, mitjans i baixos). Va dir que la carn de preu alt no es tira al fem, que entra al mercat «normal» i que n'hi ha gent comprant carn pensant que està sacrificada en condicions normals i està sacrificada com a *halal*. Va demanar els mecanismes corresponents perquè s'introdusquen seguiments de traçabilitat de les peces que provenen d'aquests animals perquè són contràries al benestar animal.

– **Rhames Ripollés Puig**, President de Carns de Morella, SL

En primer lloc va recordar que moltes dades de Carns de Morella les va donar Rafa Pallarés, conseller delegat de Carns de Morella.

Va explicar que Carns de Morella és una empresa mixta que es va crear en l'any 2004, participada per l'empresa municipal CISE (Centre Integral de Serveis Econòmics), així com per cooperatives, empreses i socis particulars, tots ells vinculats amb el sector ramader, i que al 2006 es va fer una ampliació de capital, i l'objectiu principal de l'empresa era i és sumar esforços i col·laborar en una infraestructura necessària per a donar suport a un dels sectors més importants de la comarca dels Ports com és el sector ramader i les activitats derivades de l'elaboració dels productes carnis.

Va recordar que a finals dels anys noranta, principis del dos mil, la majoria d'instal·lacions d'escorxadors eren molt antigues (majoritàriament municipals) que havien de fer moltes millores i adaptar-se a la nova legislació. Per molts esforços que es van fer des dels ajuntaments, entre ells el de Morella, no va ser possible mantenir els xicotets escorxadors municipals i aquests van anar tancant-se. Aleshores els ramaders de la comarca, comarca que té el major nombre d'explotacions càrnies de tota la Comunitat Valenciana, així com les empreses d'elaboració i venda de productes, com són les carnisseries, s'havien de desplaçar a Vinaròs, el que suposava 130 km de distància entre l'anada i la tornada, el que va suposar posar en risc les activitats de venda de proximitat com el sector turístic,

homologado el matadero como ecológico han tenido contactos, reuniones, entrevistas y visitas con ganaderos que hacen ganadería extensiva y tienen interés en hacer la conversión a ecológico, pero también con supermercados, tiendas con carnicería y que quieren hacer producto ecológico y tienen interés en comprarlo en la Comunitat Valenciana, pero no pueden porque no hay ganaderos. Atribuyó esta circunstancia a un problema del PDR, que «no fue capaz de identificar el tema de las necesidades de los ganaderos ecológicos». Pidió subvenciones para ellos, para que puedan competir con otras autonomías como Aragón, Cataluña o Andalucía, y porque es una tendencia al alza del mercado, donde el consumidor cada vez más busca proximidad y producto natural y saludable. Pidió trabajar en esta línea. Dijo que en la Comunitat Valenciana no podemos competir por volumen, y que debemos intentar coger otros nichos de mercado como el ecológico, este campo sí que cree que nos puede llevar a crecer.

Explicó que según él el sacrificio *halal* es contrario al bienestar animal porque altera sus biorritmos y que el nivel de sacrificio *halal* en Mercavalència es muy bajo. Hacen dos o tres vacas el año, y en cordero un máximo de veinte. Homologaron *halal* en el matadero porque pensaban que podía ser interesante, pero dijo que cada vez sacrifican menos. Dijo que el consumidor de producto *halal* es un consumidor de precio medio-bajo (recuerda que la carne del animal tiene precios altos, medios y bajos). Dijo que la carne de precio alto no se tira a la basura, que entra en el mercado «normal» y que hay gente comprando carne pensando que está sacrificada en condiciones normales y está sacrificada como *halal*. Pidió los mecanismos correspondientes para que se introduzcan seguimientos de trazabilidad de las piezas que provienen de estos animales porque son contrarias al bienestar animal.

– **Rhames Ripollés Puig**, Presidente de Carnes de Morella, SL

En primer lugar recordó que muchos datos de Carnes de Morella las dio Rafa Pallarés, consejero delegado de Carnes de Morella.

Explicó que Carnes de Morella es una empresa mixta que se creó en el año 2004, participada por la empresa municipal CISE (Centro Integral de Servicios Económicos), así como por cooperativas, empresas y socios particulares, todos ellos vinculados con el sector ganadero, y que en 2006 se hizo una ampliación de capital, y el principal objetivo de la empresa era y es sumar esfuerzos y colaborar en una infraestructura necesaria para dar apoyo a uno de los sectores más importantes de la comarca dels Ports como es el sector ganadero y las actividades derivadas de la elaboración de los productos cárnicos.

Recordó que a finales de los años noventa, principios del dos mil, la mayoría de instalaciones de mataderos eran muy antiguas (mayoritariamente municipales) que debían hacer muchas mejoras y adaptarse a la nueva legislación. Por muchos esfuerzos que se hicieron desde los ayuntamientos, entre ellos el de Morella, no fue posible mantener los pequeños mataderos municipales y estos fueron cerrándose. Entonces los ganaderos de la comarca, comarca que tiene el mayor número de explotaciones cárnies de toda la Comunitat Valenciana, así como las empresas de elaboración y venta de productos, como son las carnicerías, se debían desplazar a Vinaròs, lo que suponía 130 km de distancia entre la ida y la vuelta, lo que supuso poner en riesgo las actividades de venta de proximidad

els dos lligats i importants per a la comarca dels Ports. Però a més a més va afectar greument els ramaders per l'augment de despeses en haver de desplaçar-se a un escorxadors fora de la pròpia comarca. Davant d'aquesta situació, des de la Generalitat Valenciana es va recolzar els escorxadors de les zones costeres (Vinaròs o Borriana) però van deixar abandonades les zones interiors que era i és on hi ha més explotacions ramaderes, deixant-les en una situació molt delicada.

Davant aquesta situació, des de l'Ajuntament de Morella, preocupat per l'economia de la comarca, el sector primari i el sector turístic i per les expectatives de futur d'aquestes activitats es va decidir portar endavant el projecte Carns de Morella amb la implicació del teixit associatiu, abans anomenat. Assenyala que el projecte d'escorxadors amb tres línies de matança i una línia d'especejament va suposar una inversió d'un milió tres-cents mil euros, i que les úniques subvencions de què va disposar aquest projecte van ser deu mil euros per a un caldera de biomassa i uns cinquanta mil euros per a la modernització de maquinària, que va suposar menys del 4,5 % del total del cost de la inversió. Continuà explicant que en aquella època la Comunitat Valenciana va ser zona prioritària per a rebre fons europeus, especialment comarques de l'interior, com els Ports, però es va apostar per altres zones no tan deprimides com les zones interiors de la província de Castelló i que necessitaven l'impuls tant per al sector ramader com per a altres activitats.

Per a fer front a les despeses de la construcció de l'escorxadors, a part de les aportacions dels socis, els terrenys que va aportar el consistori, es va haver de demanar uns crèdits al Ministeri d'Indústria i una entitat bancària, el que suposava i suposa unes despeses i càrregues per a la pròpia activitat de l'escorxadors.

Va continuar explicant que l'economia de la zona es basa en dos pilars fonamentals com són el sector primari i sobretot la ramaderia, no oblidant que la comarca dels Ports és on hi ha més explotacions de la Comunitat Valenciana, i sobretot en extensiu. Així mateix indicà que aquest sector també és primordial per al manteniment del medi perquè els ramaders i els agricultors són els millors agents i els millors col·laboradors per a la conservació del medi ambient, prevenció d'incendis, i per a evitar la desforestació. Va explicar que l'altre pilar fonamental és el turisme i que té molt de futur, i que d'indústria n'hi ha molt poca amb l'excepció dels parcs eòlics i la indústria tèxtil de Vilafranca.

A continuació traslladà la preocupació i les reivindicacions del sector ramader, lligat, entre altres, a la necessitat dels escorxadors, però una de les màximes preocupacions és el relleu generacional, ja que no s'han fet aquelles infraestructures necessàries per a incentivar la vida al camp, com són escorxadors de proximitat, camins rurals, bases de subministrament hídric, així com una legislació que s'adapte a la realitat del sector ramader així com de la venda de proximitat, aquesta és una reivindicació lligada també al sector turístic, ja que la legislació no facilita la venda de proximitat, qüestió que en altres països el propi productor ho té molt més fàcil per a vendre directament els seus productes als clients finals. Continuà dient que la finalitat ha de ser productes autèntics, basats en la qualitat i en la proximitat i saber el que s'està menjant. Un altra qüestió important que assenyala és el benestar animal, a escorxadors més propers, menys patiment del ramat en el seu trasllat, així com que el producte es quede en el propi territori, com a valor afegit, i que no se'n vaja fora de la pròpia comunitat.

como el sector turístico, los dos ligados e importantes para la comarca dels Ports. Pero además afectó gravemente a los ganaderos por el aumento de gastos al tener que desplazarse a un matadero fuera de la propia comarca. Ante esta situación, desde la Generalitat Valenciana se apoyó a los mataderos de las zonas costeras (Vinaròs o Borriana) pero dejaron abandonadas las zonas interiores que era y es donde hay más explotaciones ganaderas, dejándolas en una situación muy delicada.

Ante esta situación, desde el Ayuntamiento de Morella, preocupado por la economía de la comarca, el sector primario y el sector turístico y por las expectativas de futuro de estas actividades se decidió llevar adelante el proyecto Carns de Morella con la implicación del tejido asociativo, antes citado. Señaló que el proyecto de matadero con tres líneas de matanza y una línea de despiece supuso una inversión de un millón trescientos mil euros, y que las únicas subvenciones de las que dispuso este proyecto fueron diez mil euros para un caldera de biomasa y unos cincuenta mil euros para la modernización de maquinaria, que supuso menos del 4,5 % del total del coste de la inversión. Continuó explicando que en aquella época la Comunitat Valenciana fue zona prioritaria para recibir fondos europeos, especialmente comarcas del interior, como los Ports, pero se apostó por otras zonas no tan deprimidas como las zonas interiores de la provincia de Castellón y que necesitaban el impulso tanto para el sector ganadero como para otras actividades.

Para hacer frente a los gastos de la construcción del matadero, en parte de las aportaciones de los socios, los terrenos que aportó el consistorio, se debió pedir unos créditos al Ministerio de Industria y a una entidad bancaria, lo que suponía y supone unos gastos y cargas para la propia actividad del matadero.

Continuó explicando que la economía de la zona se basa en dos pilares fundamentales como son el sector primario y sobre todo la ganadería, no olvidando que la comarca dels Ports es donde hay más explotaciones de la Comunitat Valenciana, y sobre todo en extensivo. Asimismo indicó que este sector también es primordial para el mantenimiento del medio porque los ganaderos y los agricultores son los mejores agentes y los mejores colaboradores para la conservación del medio ambiente, prevención de incendios, y para evitar la desforestación. Explicó que el otro pilar fundamental es el turismo y que tiene mucho futuro, y que de industria hay muy poca con la excepción de los parques eólicos y la industria textil de Vilafranca.

A continuación trasladó la preocupación y las reivindicaciones del sector ganadero, ligado, entre otros, a la necesidad de los mataderos, pero una de las máximas preocupaciones es el relevo generacional, ya que no se han hecho aquellas infraestructuras necesarias para incentivar la vida en el campo, como son mataderos de proximidad, caminos rurales, bases de suministro hídrico, así como una legislación que se adapte a la realidad del sector ganadero así como de la venta de proximidad, esta es una reivindicación ligada también al sector turístico, ya que la legislación no facilita la venta de proximidad, cuestión que en otros países el propio productor lo tiene mucho más fácil para vender directamente sus productos a los clientes finales. Continuó diciendo que la finalidad deben ser productos auténticos, basados en la calidad y en la proximidad y saber lo que se está comiendo. Otra cuestión importante que señaló es el bienestar animal, en mataderos más próximos, menos sufrimiento del ganado en su traslado, así como el producto se quede en el propio territorio, como valor añadido, y que no se vaya fuera de la propia comunidad.

Va assenyalar que Morella com a ciutat turística i amb una riquesa cultural que es vol lligar a un turisme de qualitat, amb bona gastronomia i comerç, s'han de potenciar els productes de proximitat, elaborats i que tanquen el cicle, és a dir, des del pastor i l'explotació fins al client final que es quede en el mateix territori, perquè siga un motor i una palanca de canvi per a les comarques de l'interior. Cal donar valor afegit als productes del territori, que són de qualitat, a més de generar nous projectes, perquè s'enriqueix el sector i s'assenta la població, per això són fonamentals infraestructures com els escorxadors a les comarques on més explotacions ramaderes existeixen de la Comunitat Valenciana.

Demanà recolzament per part de les administracions, sobretot amb infraestructures com són els escorxadors, i que es van abandonant amb el buit des de finals dels anys noranta i principi del dos mil, sumant a aquesta situació el despoblament de les comarques de l'interior, pel que va demanar accions i oportunitats per a evitar aquesta situació. Va assenyalar que en els anys de bonança, des de la Generalitat Valenciana, les accions d'aquesta no han afavorit gens evitar el despoblament ni va afavorir el motor econòmic de les zones de l'interior, i va posar com a exemple que alguns pobles en els últims cinc i deu anys han perdut més o menys un 20 % de la seva població, sent una situació alarmant.

Va finalitzar la seva primera intervenció assenyalant que, tal i com s'ha fet en altres comunitats autònomes, hi ha que invertir en infraestructures a les comarques de l'interior, no perdent oportunitats i demanà sentit comú, hi ha que invertir on estan les explotacions ramaderes que és un sector fonamental tant per a l'economia, com pel manteniment i la vertebració de tota la Comunitat Valenciana. Demanà el suport de la Generalitat Valenciana tant per a escorxadors, com per a altres infraestructures necessàries per a l'interior.

Darrere de les intervencions dels diferents portaveus, començà la seva intervenció assenyalant que el principal objectiu de la comissió havia de ser l'inici d'unes línies polítiques, legislatives i econòmiques de suport al sector ramader.

Quant a la qüestió de la viabilitat de l'escorxadors de Morella, assenyala que l'objectiu de l'escorxadors no és tenir beneficis, sinó donar servei al sector ramader. Va explicar que els escorxadors no tenen molts beneficis, com no tenien els xicotets escorxadors municipals que hi havia abans. Va continuar dient que Carns de Morella el 2016 va tancar amb pèrdues, però va guanyar clients i va millorar en activitat inclús davant la polèmica sorgida per interessos polítics davant una subvenció a Carns de Morella que mai vam tenir. Aquesta situació de «mala premsa» que es va voler construir de Carns de Morella amb un imaginari fals de qüestions falses.

Des de sempre es va plantejar a la Generalitat Valenciana, tant a l'actual govern del Pacte del Botànic com als anteriors governs del partit popular, la necessitat de recolzar aquests projectes. Els anteriors governs de la Generalitat Valenciana com de la Diputació de Castelló mai no ens van escoltar, i van deixar passar l'oportunitat dels fons europeus, aquells gestors van deixar molt que desitjar per a les zones de l'interior.

També es va referir a l'opinió dels experts que parlen d'una altíssima qualitat del producte de Carns de Morella i un dels motius és evitar els desplaçaments del ramat.

Señaló que Morella como ciudad turística y con una riqueza cultural que se quiere ligar a un turismo de calidad, con buena gastronomía y comercio, se deben potenciar los productos de proximidad, elaborados y que cierran el ciclo, es decir, desde el pastor y la explotación hasta el cliente final que se quede en el mismo territorio, para que sea un motor y una palanca de cambio para las comarcas del interior. Hay que dar valor añadido a los productos del territorio, que son de calidad, además de generar nuevos proyectos, para que se enriquece el sector y se asienta la población, por eso son fundamentales infraestructuras como los mataderos en las comarcas donde más explotaciones ganaderas existen de la Comunitat Valenciana.

Pidió apoyo por parte de las administraciones, sobre todo con infraestructuras como son los mataderos, y que se van abandonando con el vacío desde finales de los años noventa y principios del dos mil, sumando a esta situación el despoblamiento de las comarcas del interior, por lo que pidió acciones y oportunidades para evitar esta situación. Señaló que en los años de bonanza, desde la Generalitat Valenciana, las acciones de esta no han favorecido para nada evitar el despoblamiento ni favoreció el motor económico de las zonas del interior, y puso como ejemplo que algunos pueblos en los últimos cinco y diez años han perdido más o menos un 20 % de su población, siendo una situación alarmante.

Finalizó su primera intervención señalando que, tal y como se ha hecho en otras comunidades autónomas, hay que invertir en infraestructuras en las comarcas del interior, no perdiendo oportunidades y pidió sentido común, hay que invertir donde estén las explotaciones ganaderas que es un sector fundamental tanto para la economía, como para el mantenimiento y la vertebración de toda la Comunitat Valenciana. Pidió el apoyo de la Generalitat Valenciana tanto para mataderos, como para otras infraestructuras necesarias para el interior.

Detrás de las intervenciones de los diferentes portavoces, empezó su intervención señalando que el principal objetivo de la comisión debía ser el inicio de unas líneas políticas, legislativas y económicas de apoyo al sector ganadero.

En cuanto a la cuestión de la viabilidad del matadero de Morella, señaló que el objetivo del matadero no es tener beneficios, sino dar servicio al sector ganadero. Explicó que los mataderos no tienen muchos beneficios, como no tenían los pequeños mataderos municipales que había antes. Continuó diciendo que Carns de Morella en 2016 cerró con pérdidas, pero ganó clientes y mejoró en actividad incluso ante la polémica surgida por intereses políticos ante una subvención a Carns de Morella que nunca tuvimos. Esta situación de «mala premsa» que se quiso construir de Carns de Morella con un imaginario falso de cuestiones falsas.

Desde siempre se planteó a la Generalitat Valenciana, tanto al actual gobierno del Pacto del Botánico como a los anteriores gobiernos del partido popular, la necesidad de apoyar estos proyectos. Los anteriores gobiernos de la Generalitat Valenciana como de la Diputación de Castellón nunca nos escucharon, y dejaron pasar la oportunidad de los fondos europeos, aquellos gestores dejaron mucho que desear para las zonas del interior.

También se refirió a la opinión de los expertos que hablan de una altísima calidad del producto de Carns de Morella y uno de los motivos es evitar los desplazamientos del ganado.

A continuació parlà de les noves activitats en productes ecològics i que aquests nous productors necessiten d'un escorxadador amb línia ecològica el més a prop possible, per això davant aquesta necessitat des de Carns de Morella es van dirigir a les diferents administracions per a demanar ajudes per a l'escorxadador i la nova activitat ecològica. Assenyala que sols van tenir interlocutor interessat en les necessitats del sector en el nou govern del botànic.

Retornà a la situació de despoblament que pateix la zona i indicà que hi ha que apostar pels productes autèntics, de proximitat perquè marcarà la diferència de cara a competir amb altres zones, així com invertir en infraestructures per a donar suport a les explotacions ramaderes que estan en perill de subsistència, i apostar per crear nous tipus d'activitats relacionades amb el sector ramader.

Va continuar dient que des de Carns de Morella volen treballar perquè l'escorxadador siga ecològic, qüestió que encara no ha sigut possible per la falta de suport, per això es va traslladar la necessitat d'unir infraestructures, sector i agents econòmics del territori perquè pogueren treballar tant en línies ecològiques com en la millora de la comercialització. Matisà que davant les càrregues econòmiques no podien ni poden posar en marxa noves línies de matança, encara que hi ha demanda per part de ramaders i de comercialitzadors de productes ecològics que estaven i estan interessats en la matèria, i si hagués sigut possible fer realitat la subvenció de 2016 s'hagueren millorat les instal·lacions, la comercialització i la línia ecològica, qüestions i necessitats que no es van plantejar sols el 2015 o 2016, sinó en períodes i governs anteriors i que mai no van ser escoltades. La llàstima és que aquesta qüestió es va aprofitar políticament per part del Partit Popular, perjudicant seriosament el sector ramader i carni de la zona dels Ports.

Torna de nou a la viabilitat de l'empresa i que l'escorxadador va iniciar la seva activitat a finals de 2011 però fins els anys 2013-2014 no va començar el seu volum i afegeix que, aproximadament, es facturen uns quatre-cents mil euros l'any però que el major problema de viabilitat de l'escorxadador són les despeses financeres i l'amortització dels préstecs que es van demanar per a la construcció de les instal·lacions. Torna a recordar que són l'únic escorxadador que no ha disposat de cap subvenció, a part de les mencionades al principi, i que encara així estan tirant endavant encara que lamenta que les qüestions partidistes que s'han llançat no sols ha perjudicat Carns de Morella sinó també el sector ramader i les activitats relacionades amb ell.

Quant a les qüestions plantejades sobre posar en marxa noves activitats assenyala que des de Carns de Morella es té la vocació de servei públic de matança perquè ho necessiten les activitats de proximitat i els ramaders, per això es va apostar i es continua millorant amb la sala d'especejament per a poder fer producte elaborat i comercialitzar els productes de la zona que són únics i de qualitat.

Va recordar de nou que la desaparició dels escorxadadors també va portar la desaparició o la disminució d'altres activitats derivades del sector carni.

Demanà suport, dignificació, i incentivació del sector primari per a fomentar la incorporació dels joves en aquestes tasques, i a més a més demanà escoltar el sector i actuar davant les seves peticions i no posar més traves des de les

A continuació habló de las nuevas actividades en productos ecológicos y que estos nuevos productores necesitan de un matadero con línea ecológica lo más cerca posible, por eso ante esta necesidad desde Carnes de Morella se dirigieron a las diferentes administraciones para pedir ayudas para el matadero y la nueva actividad ecológica. Señaló que solo tuvieron interlocutor interesado en las necesidades del sector en el nuevo gobierno del botánico.

Devolvió a la situación de despoblamiento que sufre la zona e indicó que hay que apostar por los productos auténticos, de proximidad porque marcará la diferencia de cara a competir con otras zonas, así como invertir en infraestructuras para dar apoyo a las explotaciones ganaderas que están en peligro de subsistencia, y apostar por crear nuevos tipos de actividades relacionadas con el sector ganadero.

Continuó diciendo que desde Carnes de Morella quieren trabajar para que el matadero sea ecológico, cuestión que aún no ha sido posible por la falta de apoyo, por eso se trasladó la necesidad de unir infraestructuras, sector y agentes económicos del territorio para que pudieran trabajar tanto en líneas ecológicas como en la mejora de la comercialización. Matizó que ante las cargas económicas no podían ni pueden poner en marcha nuevas líneas de matanza, aunque hay demanda por parte de ganaderos y de comercializadores de productos ecológicos que estaban y están interesados en la materia, y si hubiese sido posible hacer realidad la subvención de 2016 se hubieran mejorado las instalaciones, la comercialización y la línea ecológica, cuestiones y necesidades que no se plantearon solo en 2015 o 2016, sino en períodos y gobiernos anteriores y que nunca fueron escuchadas. La lástima es que esta cuestión se aprovechó políticamente por parte del Partido Popular, perjudicando seriamente el sector ganadero y cárnico de la zona dels Ports.

Volvió de nuevo a la viabilidad de la empresa y que el matadero inició su actividad a finales de 2011 pero hasta los años 2013-2014 no empezó su volumen y añade que, aproximadamente, se facturan unos cuatrocientos mil euros el año pero que el mayor problema de viabilidad del matadero son los gastos financieros y la amortización de los préstamos que se pidieron para la construcción de las instalaciones. Vuelve a recordar que son el único matadero que no ha dispuesto de ninguna subvención, en parte de las mencionadas al principio, y que aun así están tirando adelante aunque lamenta que las cuestiones partidistas que se han lanzado no solo ha perjudicado a Carnes de Morella sino también al sector ganadero y las actividades relacionadas con él.

En cuanto a las cuestiones planteadas sobre poner en marcha nuevas actividades señaló que desde Carnes de Morella se tiene la vocación de servicio público de matanza porque lo necesitan las actividades de proximidad y los ganaderos, por eso se apostó y se continúa mejorando con la sala de despiece para poder hacer producto elaborado y comercializar los productos de la zona que son únicos y de calidad.

Recordó de nuevo que la desaparición de los mataderos también llevó la desaparición o la disminución de otras actividades derivadas del sector cárnico.

Pidió apoyo, dignificación, e incentivación del sector primario para fomentar la incorporación de los jóvenes en estas tareas, y además pidió escuchar al sector y actuar ante sus peticiones y no poner más trabas desde las administraciones.

administracions. Va recordar de nou els exemples d'altres països davant la venda de proximitat: productor-client final.

Va continuar dient que el sector el que necessita és escoltar-lo i fer-ne accions a favor i que no s'han fet en els últims anys del Partit Popular com són, entre altres, l'adequació dels camins rurals, l'abastiment d'aigua i la construcció de basses de provisió d'aigua, qüestions que també s'han plantejat a l'actual Govern del Botànic, perquè treballen per a l'abastiment d'aigua, la millora dels camins rurals, la legislació en qüestions sanitàries i urbanístiques que afavoreixin les explotacions des de la proximitat.

Recordà que Carns de Morella és un projecte humil, amb dificultats, però primordial per a mantenir les activitats càrnies així com per a millorar el futur del sector ramader de l'interior ja que no es poden perdre activitats sinó crear-ne de noves lligades al sector.

Va assenyalar que altres escorxadors han tingut subvencions, com l'escorxador de Vinaròs que el va pagar la Diputació de Castelló i després es va donar la seva explotació a una empresa privada, així l'escorxador és viable perquè no té que fer front a despeses financeres com és el cas de Carns de Morella, i continuà dient que mai no van demanar l'import de la construcció de l'escorxador, sinó ajudes per a donar suport a les noves línies. Però, per la utilització partidista, no ha sigut possible, perjudicant el sector ramader. Assenyala que ell com a alcalde ha de defensar els interessos del seu poble, i que va demanar suport com en altres ocasions es va donar suport a Mercavalència (11 milions d'euros per part de la Generalitat Valenciana governada pel Partit Popular), i es queixa que per ser de Morella no tenen dret de demanar res.

Finalitzà la seva intervenció dient que creu que el sector primari és molt important per a l'economia de la zona, per la cura del medi ambient, per al futur i per a l'assentament de la població de les zones interiors, i espera que la comissió siga per a posar en marxa les demandes del sector, implementant ajudes, així com suport als escorxadors i aquests tipus d'instal·lacions, es diguen Carns de Morella o es diguen com es diguen, i finalitza amb un altra demanda com és desenvolupar polítiques efectives per a donar suport al sector ramader, als escorxadors i a totes les infraestructures necessàries per aquest sector i per a les activitats derivades del mateix.

– **Antonio Narejos Rives.** Cox. Engreixador d'oví. President de l'escorxador d'Oriola

En primer lloc assenyala que és d'un poble de la comarca del Baix Segura (Coix), molt a prop d'Oriola, i que és president de l'escorxador d'Oriola des de la seva fundació i que també ha sigut president, durant molts anys d'associacions de ramaders de la comarca del Baix Segura i de la província d'Alacant.

Indicà que la ramaderia a la província d'Alacant és insignificant, comparat amb altres províncies, i que la comarca que té més ramaderia és el Baix Segura. Continuà dient que quan ell era president dels porcicultors hi havia cent vuitanta explotacions porcines, la majoria eren minifundis i que tendien a desaparèixer i que a l'actualitat en queden quinze, quant al vaquí també ha anat disminuint i el que s'ha mantingut ha sigut l'oví, assenyalant que en aquest tema és on hi ha que centrar-se, en l'oví.

Recordó de nuevo los ejemplos de otros países ante la venta de proximidad: productor-cliente final.

Continuó diciendo que el sector lo que necesita es escucharlo y hacer acciones a favor y que no se han hecho en los últimos años del Partido Popular como son, entre otros, la adecuación de los caminos rurales, el abastecimiento de agua y la construcción de balsas de provisión de agua, cuestiones que también se han planteado al actual Gobierno del Botánico, para que trabajen para el abastecimiento de agua, la mejora de los caminos rurales, la legislación en cuestiones sanitarias y urbanísticas que favorezcan las explotaciones desde la proximidad.

Recordó que Carns de Morella es un proyecto humilde, con dificultades, pero primordial para mantener las actividades cárnicas así como para mejorar el futuro del sector ganadero del interior ya que no se pueden perder actividades sino crear nuevas ligadas al sector.

Señaló que otros mataderos han tenido subvenciones, como el matadero de Vinaròs que lo pagó la Diputación de Castellón y después se dio su explotación a una empresa privada, así el matadero es viable porque no tiene que hacer frente a gastos financieros como es el caso de Carns de Morella, y continuó diciendo que nunca pidieron el importe de la construcción del matadero, sino ayudas para dar apoyo a las nuevas líneas. Pero, por la utilización partidista, no ha sido posible, perjudicando el sector ganadero. Señaló que él como alcalde debe defender los intereses de su pueblo, y que pidió apoyo como en otras ocasiones se dio apoyo a Mercavalència (11 millones de euros por parte de la Generalitat Valenciana gobernada por el Partido Popular), y se queja que por ser de Morella no tienen derecho a pedir nada.

Finalizó su intervención diciendo que cree que el sector primario es muy importante para la economía de la zona, para el cuidado del medio ambiente, para el futuro y para el asentamiento de la población de las zonas interiores, y espera que la comisión sea para poner en marcha las demandas del sector, implementando ayudas, así como apoyo a los mataderos y estos tipos de instalaciones, se digan Carns de Morella o se digan como se digan, y finaliza con otra demanda como es desarrollar políticas efectivas para dar apoyo al sector ganadero, a los mataderos y a todas las infraestructuras necesarias para este sector y para las actividades derivadas del mismo.

– **Antonio Narejos Rives.** Cox. Cebador de ovino. Presidente del matadero de Orihuela

En primer lugar señaló que es de un pueblo de la comarca de la Vega Baja (Cox), muy cerca de Orihuela, y que es presidente del matadero de Orihuela desde su fundación y que también ha sido presidente, durante muchos años de asociaciones de ganaderos de la comarca de la Vega Baja y de la provincia de Alicante.

Indicó que la ganadería en la provincia de Alicante es insignificante, comparado con otras provincias, y que la comarca que tiene más ganadería es la Vega Baja. Continuó diciendo que cuando él era presidente de los porcicultores había ciento ochenta explotaciones porcinas, la mayoría eran minifundios y que tendían a desaparecer y que en la actualidad quedan quince, en cuanto al vacuno también ha ido disminuyendo y lo que se ha mantenido ha sido el ovino, señalando que en este tema es donde hay que centrarse, en el ovino.

Va continuar explicant que falta un relleu intergeneracional, perquè ser ramader d'oví no està suficientment acreditat (reconegut) aleshores la gent no vol continuar amb aquesta tasca. Assenyala que seria molt important incrementar la formació tècnica dels aspirants a ramaders, instaurar estudis reglats a mode de formació i contribuir a forjar una imatge més digna i atractiva de la professió, així com millorar les condicions de treball, comptar amb línies de finançament assequibles per escometre la modernització de les explotacions per a incrementar la rendibilitat i que açò ha de venir amb una adequada formació i de prestigiar la professió. Indicà que les persones que treballen en el sector han de sentir-se prestigiades i valorades.

Va assenyalar que el 2003 es va aprovar una llei, a la Comunitat Valenciana, per a obtenir la corresponent llicència municipal, ja que hi havia ramaderies que no en disposaven, continuà dient que en la seva comarca hi ha una pressió urbanística important ja que les explotacions ramaderes estan molt a prop de urbanitzacions residencials, i que als pobles és molesta tenir explotacions ramaderes en els seus termes municipals. Continuà dient que els seus companys li havien demanat que diguera que l'any 2018 finalitza el termini de 15 anys que els van donar (Comunitat Valenciana–Ministeri d'Agricultura) perquè les explotacions pogueren continuar el seu treball sense llicència, aleshores demanen una pròrroga de deu o quinze anys més, sinó els ajuntaments començaran a tancar moltes explotacions ramaderes per no disposar de la corresponent llicència d'obertura. Si es produeix aquesta situació desapareixerà la ramaderia a la seva comarca.

Tornà a recordar que el 90 % de la ramaderia d'oví, porcí i vaquí que hi ha a la província d'Alacant està circumscrita a el Baix Segura, i que estan patint una important pressió urbanística i que a molts municipis no els agrada disposar de ramaderies als seus terminis municipals. Insisteix que hi ha que fer cursos de formació, disposar d'un finançament just per adequar les explotacions i així rendibilitzar-les, i es refereix a les explotacions d'oví, perquè del porcí sols queden quinze ramaderies i poques de vaquí.

Va finalitzar la primera part de la seva intervenció indicant que hi ha que posar mesures per a mantenir el poc oví que queda a la província d'Alacant, ens demanà que hem de legislar per a fer alguna cosa per l'oví, que es treballes perquè hi haja un relleu generacional perquè està poc prestigiat, i així ajudar als ramaders i que no desaparega de la comarca.

En la seva segona intervenció va explicar que és el president, des de la seva fundació l'any 1991, de l'escorxador d'Oriola, arran que tots els escorxadors municipals s'havien d'adequar a la normativa europea, aleshores es van tancar molts escorxadors municipals. Recorda que els va reunir el coordinador veterinar d'Oriola per a dir-los que retirava els serveis veterinaris perquè no es podia seguir sacrificant en els escorxadors xicotets i que aleshores tant els ramaders com els carnisers havien d'anar a l'escorxador d'Oriola per a sacrificar. Continuà explicant que l'escorxador no estava en les millors condicions, i van demanar quatre anys més per a adequar-lo a normativa, van passar els anys i ni l'ajuntament, ni l'associació de carnisers que era qui el gestionava va fer res, aleshores ens van comunicar que anaven a tancar-lo i tenien com a opcions anar a Alacant, Elx, Elda o anar-se'n a Múrcia.

Aleshores davant d'aquesta situació es van reunir diferents persones i van decidir fer un escorxador a Oriola, i vam

Continuó explicant que falta un relleu intergeneracional, porque ser ganadero de ovino no está suficientemente acreditado (reconocido) entonces la gente no quiere continuar con esta tarea. Señaló que sería muy importante incrementar la formación técnica de los aspirantes a ganaderos, instaurar estudios reglados a modo de formación y contribuir a forjar una imagen más digna y atractiva de la profesión, así como mejorar las condiciones de trabajo, contar con líneas de financiación assequibles para acometer la modernización de las explotaciones para incrementar la rentabilidad y que esto debe venir con una adecuada formación y de prestigiar la profesión. Indicó que las personas que trabajan en el sector deben sentirse prestigiadas y valoradas.

Señaló que en 2003 se aprobó una ley, en la Comunitat Valenciana, para obtener la correspondiente licencia municipal, ya que había ganaderías que no disponían, continuó diciendo que en su comarca hay una presión urbanística importante ya que las explotaciones ganaderas están muy cerca de urbanizaciones residenciales, y que a los pueblos es molesta tener explotaciones ganaderas en sus términos municipales. Continuó diciendo que sus compañeros le habían pedido que dijera que en el año 2018 finaliza el plazo de 15 años que les dieron (Comunitat Valenciana–Ministerio de Agricultura) para que las explotaciones pudieran continuar su trabajo sin licencia, entonces piden una prórroga de diez o quince años más, sino los ayuntamientos empezarán a cerrar muchas explotaciones ganaderas por no disponer de la correspondiente licencia de apertura. Si se produce esta situación desaparecerá la ganadería en su comarca.

Volvió a recordar que el 90 % de la ganadería de ovino, porcino y vacuno que hay en la provincia de Alicante está circunscrita a la Vega Baja, y que están sufriendo una importante presión urbanística y que a muchos municipios no le gusta disponer de ganaderías a sus términos municipales. Insiste en que hay que hacer cursos de formación, disponer de una financiación justa para adecuar las explotaciones y así rentabilizarlas, y se refiere a las explotaciones de ovino, porque del porcino solo quedan quince ganaderías y pocas de vacuno.

Finalizó la primera parte de su intervención indicando que hay que poner medidas para mantener el poco ovino que queda en la provincia de Alicante, nos pidió que debemos legislar para hacer algo por el ovino, que se trabaje para que haya un rellevo generacional porque está poco prestigiado, y así ayudar a los ganaderos y que no desaparezca de la comarca.

En su segunda intervención explicó que es el presidente, desde su fundación el año 1991, del matadero de Orihuela, a partir de que todos los mataderos municipales se debían adecuar a la normativa europea, entonces se cerraron muchos mataderos municipales. Recuerda que los reunió el coordinador veterinario de Orihuela para decirles que retiraba los servicios veterinarios porque no se podía seguir sacrificando en los mataderos pequeños y que entonces tanto los ganaderos como los carniceros debían ir al matadero de Orihuela para sacrificar. Continuó explicando que el matadero no estaba en las mejores condiciones, y pidieron cuatro años más para adecuarlo a normativa, pasaron los años y ni el ayuntamiento, ni la asociación de carniceros que era quien lo gestionaba hizo nada, entonces nos comunicaron que iban a cerrarlo y tenían como opciones ir a Alicante, Elx, Elda o irse a Murcia.

Entonces ante esta situación se reunieron diferentes personas y decidieron hacer un matadero en Orihuela, y

constituir el 1995 la societat anònima Matadero d'Oriola, SA. Assenyala que mal assessorats la van constituir com a societat anònima perquè són més una cooperativa, perquè tots són treballadors, però canviar-la a una altra figura mercantil suposa molts diners.

A continuació explicà el procés de construcció, i que es va inaugurar el 1997 sense plantilla i quasi sense clients perquè encara quedaven bastants escorxadors a la província d'Alacant. Va explicar que el cost, tant de construcció com de permisos va ser de cent deu milions de les antigues pessetes, i amb un deute de dos milions d'euros que han anat arrossegant fins a l'actualitat i que a hores d'ara ja els queda poc deute. Va indicar que els primers anys van ser horrorosos i van tenir moltes pèrdues, aleshores els socis van haver d'aportar diners així com fer avals bancaris, amb les conseqüències que al demanar un crèdit o una pòlissa personal els ho denegaven al tenir un risc excessiu. A més a més va explicar que a en aplegar la crisi va caure el consum de carn d'oví i vaquí tant a la comarca, la província i a nivell nacional.

Va assenyalar que va aplegar un moment que van començar a treballar amb un majorista i que a partir d'aquest moment els comptes van començar a equilibrar-se, i que ara fa uns quatre o cinc anys treballen amb un operador algerià i que un 35 % exporten a Algèria, un 5 % a França, Itàlia i Suècia i un 60 % al mercat nacional. També explicà que al ser un escorxadors amb un cert prestigi hi ha altres operadors que estan interessats en treballar amb ells. Explicà que gràcies a les exportacions ha augmentat la facturació, i continuà explicant el procés de sacrifici i exportació a través del port d'Alacant.

Continuà explicant que la seva societat no compra ni ven, sols donen servei de sacrifici de tot el ramat del Baix Segura, tant a carnissers, industrials i majoristes, i que treballen amb tres grans operadors que són els que exporten. Va indicar que a l'escorxadors treballen 40 operaris del propi escorxadors, més 60 treballadors de les sales d'especejament, cafeteries, etc. i que tenen un volum de negoci d'uns dos milions d'euros.

Va indicar que a petició del mercat van fer una sala d'especejament i a més a més un operador fa empaquetament per a una cadena d'hipermercats i que possiblement també es realitzen safates per a una altra gran cadena de supermercats.

A continuació explicà que l'any 2009 se sacrificaven 56.790 porcs, però que en l'actualitat ha anat disminuint perquè grans complexos carnis murcians s'han encarregat de tancar totes les empreses que es dedicaven a l'especejament i a la seva comercialització a la província d'Alacant i que Múrcia els ha asfixiat. Quant a la vedella va dir que gràcies a l'exportació ha augmentat, que el 2009 sacrificaven 6.738 vedelles i que el 2016 van ser 13.620.

Finalitzà al seva primera intervenció dient que el 2016 van tenir 34.000 euros de beneficis que vénen a compensar les pèrdues dels primers anys de gestió de l'escorxadors i que tenen previst unes noves inversions d'entre 400.000 i 500.000 euros.

Davant les preguntes dels diferents portaveus de la comissió, el Sr. Narejos explicà les qüestions següents.

En primer lloc va dir que efectivament han passat moltes dificultats per la pressió dels operadors murcians, però que

constituimos en 1995 la sociedad anónima Matadero de Orihuela, SA. Señala que mal asesorados la constituyeron como sociedad anónima porque son más una cooperativa, porque todos son trabajadores, pero cambiarla a otra figura mercantil supone mucho dinero.

A continuación explicó el proceso de construcción, y que se inauguró en 1997 sin plantilla y casi sin clientes porque todavía quedaban bastantes mataderos en la provincia de Alicante. Explicó que el coste, tanto de construcción como de permisos fue de cien diez millones de las antiguas pesetas, y con una deuda de dos millones de euros que han ido arrastrando hasta la actualidad y que en estos momentos ya les queda poca deuda. Indicó que los primeros años fueron horrorosos y tuvieron muchas pérdidas, entonces los socios debieron aportar dinero así como hacer avales bancarios, con las consecuencias de que al pedir un crédito o una póliza personal se las denegaban al tener un riesgo excesivo. Además explicó que cuando llegó la crisis cayó el consumo de carne de ovino y vacuno tanto en la comarca, la provincia y a nivel nacional.

Señaló que llegó un momento en que empezaron a trabajar con un mayorista y que a partir de este momento las cuentas empezaron a equilibrarse, y que ahora hace unos cuatro o cinco años trabajan con un operador argelino y que un 35 % exportan a Argelia, un 5 % a Francia, Italia y Suecia y un 60 % al mercado nacional. También explicó que al ser un matadero con un cierto prestigio hay otros operadores que están interesados en trabajar con ellos. Explicó que gracias a las exportaciones ha aumentado la facturación, y continuó explicando el proceso de sacrificio y exportación a través del puerto de Alicante.

Continuó explicando que su sociedad no compra ni vende, solo dan servicio de sacrificio de todo el ganado de la Vega Baja, tanto a carniceros, industriales y mayoristas, y que trabajan con tres grandes operadores que son los que exportan. Indicó que en el matadero trabajan 40 operarios del propio matadero, más 60 trabajadores de las salas de despiece, cafeterías, etc. y que tienen un volumen de negocio de unos dos millones de euros.

Indicó que a petición del mercado hicieron una sala de despiece y además un operador hace embarquetado para una cadena de hipermercados y que posiblemente también se realicen bandejas para otra gran cadena de supermercados.

A continuación explicó que el año 2009 se sacrificaban 56.790 cerdos, pero que en la actualidad ha ido disminuyendo porque grandes complejos cárnicos murcianos se han encargado de cerrar todas las empresas que se dedicaban al despiece y a su comercialización en la provincia de Alicante y que Murcia los ha asfixiado. En cuanto a la ternera dijo que gracias a la exportación ha aumentado, que en 2009 sacrificaban 6.738 terneras y que en 2016 fueron 13.620.

Finalizó al suya primera intervención diciendo que el 2016 tuvieron 34.000 euros de beneficios que vienen a compensar las pérdidas de los primeros años de gestión del matadero y que tienen previsto unas nuevas inversiones de entre 400.000 y 500.000 euros.

Ante las preguntas de los diferentes portavoces de la comisión, el Sr. Narejos explicó las cuestiones siguientes.

En primer lugar dijo que efectivamente han pasado muchas dificultades por la presión de los operadores murcianos, pero

sense cap ajuda han pogut tirar endavant l'escorxador. Així mateix davant la qüestió del tipus de sacrifici *halal* indicà que aquest ritu es realitza en l'escorxador d'Oriola, i digué que han posat un box d'atordiment de vaquí i oví, i que respecten el ritu *halal*, la seva cultura i la tradició, i que molts elegeixen l'escorxador d'Oriola per a sacrificar i exportar. De la qüestió relativa a la destrucció de cadàvers i residus va assenyalar que ho fa una empresa externa, i quant al compliment de la normativa mediambiental assenyala que no és una qüestió fàcil, però que han fet una ampliació de la depuradora perquè es compleixen els paràmetres que assenyalen la normativa. El fill del compareixent assenyala que s'han invertit 80.000 euros. Així mateix sobre la procedència dels corders que se sacrifiquen a l'escorxador va dir que vénen de la comarca del Baix Segura, del Camp d'Elx, d'Extremadura, Castella-la Manxa, i de Múrcia que també els compren a Extremadura i Castella-la Manxa, a l'igual que passa amb el vaquí i en el porcí. Quant al finançament per a la construcció de l'escorxador assenyala que van ser fons propis dels socis, amb un deute de dos milions d'euros i que sí que van rebre subvencions i ajudes públiques, i que en aquest moment van a fer una nova inversió entre 400.000 i 500.000 euros, i que han demanat una subvenció i que no saben si els la donaran.

Davant la qüestió del relleu generacional va dir que la gent no vol ser ramader d'oví perquè s'està pres de dilluns a diumenge, i que quan u és autònom i té una xicoteta explotació t'ha d'agradar la feina i seguir amb la tradició. Quant a la qüestió de la desídia de molts ramaders de no legalitzar les seves explotacions, assenyala que tant ell com grans ramaders sí que disposen de la llicència, però que xicotets ramaders no la van tramitar perquè els va pillar l'explosió urbanística, i que quan van voler legalitzar es van trobar amb molts impediments per part dels ajuntaments, sobretot per les queixes dels veïns i veïnes de les explotacions, i que amb bon criteri les administracions els van donar 15 anys de pròrroga per a aconseguir la llicència, que molts l'han aconseguida però altres no, i que recordà, tal i com digué en la seva primera intervenció, que des dels ramaders que no han aconseguit la corresponent llicència es done, per part de les diferents administracions, una nova pròrroga, així com ajudes per a poder modernitzar i adequar les explotacions.

Quant a la qüestió sobre quins han sigut els motius del tancament dels escorxadors municipals, assenyala que els escorxadors no són atractius per als municipis, per l'activitat que s'hi desenvolupa i les molèsties que ocasionen per al veïnat, com el soroll dels animals i del propi sacrifici. Va dir que els ajuntaments ja no tenen l'obligació de disposar d'escorxador i que han de prestar altres serveis. Va assenyalar que el tancament dels escorxadors municipals van crear un problema als ramaders i que almenys tenen el d'Oriola sinó haurien d'anar-se'n a Múrcia. Així mateix també digué que als ajuntaments els va anar molt bé tancar els escorxadors ja que els produïen pèrdues i no eren rendibles per als municipis, i digué que també els va anar bé per la reutilització de les instal·lacions dels escorxadors per a utilitzar-los per a altres qüestions municipals. Sobre la qüestió relativa a quines línies d'actuació s'haurien de prendre perquè es dignificara l'ofici de ramader i perquè fóra rendible, va assenyalar que cuiden molt tant els xicotets majoristes que sacrifiquen el seu ramat, com els tres grans operadors amb els quals treballen, ja que no és el mateix sacrificar cinc corders per a un carnisser que sacrificar-ne dos mil, sinó tingueren aquests operadors l'escorxador tindria moltes dificultats per a funcionar.

que sin ninguna ayuda han podido llevar adelante el matadero. Asimismo ante la cuestión del tipo de sacrificio *halal* indicó que este rito se realiza en el matadero de Orihuela, y dijo que han puesto un box de aturdimiento de vacuno y ovino, y que respetan el rito *halal*, su cultura y la tradición, y que muchos eligen el matadero de Orihuela para sacrificar y exportar. De la cuestión relativa a la destrucción de cadáveres y residuos señaló que lo hace una empresa externa, y en cuanto al cumplimiento de la normativa medioambiental señaló que no es una cuestión fácil, pero que han hecho una ampliación de la depuradora para que se cumplan los parámetros que señala la normativa. El hijo del compareciente señaló que se han invertido 80.000 euros. Asimismo sobre la procedencia de los corderos que se sacrifican en el matadero dijo que vienen de la comarca de la Vega Baja, del Campo de Elche, de Extremadura, Castilla-la Mancha, y de Murcia que también los compran en Extremadura y Castilla-la Mancha, al igual que pasa con el vacuno y en el porcino. En cuanto a la financiación para la construcción del matadero señaló que fueron fondos propios de los socios, con una deuda de dos millones de euros y que sí que recibieron subvenciones y ayudas públicas, y que en este momento van a hacer una nueva inversión entre 400.000 y 500.000 euros, y que han pedido una subvención y que no saben si se la darán.

Ante la cuestión del relevo generacional dijo que la gente no quiere ser ganadero de ovino porque se está preso de lunes a domingo, y que cuando uno es autónomo y tiene una pequeña explotación te debe gustar el trabajo y seguir con la tradición. En cuanto a la cuestión de la desidia de muchos ganaderos de no legalizar sus explotaciones, señaló que tanto él como grandes ganaderos sí que disponen de la licencia, pero que pequeños ganaderos no la tramitaron porque los pilló la explosión urbanística, y que cuando quisieron legalizar se encontraron con muchos impedimentos por parte de los ayuntamientos, sobre todo por las quejas de los vecinos y vecinas de las explotaciones, y que con buen criterio las administraciones les dieron 15 años de pròrroga para conseguir la licencia, que muchos la han conseguido pero otros no, y que recordó, tal y como dijo en su primera intervención, que desde los ganaderos que no han conseguido la correspondiente licencia se dé, por parte de las diferentes administraciones, una nueva pròrroga, así como ayudas para poder modernizar y adecuar las explotaciones.

En cuanto a la cuestión sobre cuáles han sido los motivos del cierre de los mataderos municipales, señaló que los mataderos no son atractivos para los municipios, por la actividad que se desarrolla y las molestias que ocasionan para la vecindad, como el ruido de los animales y del propio sacrificio. Dijo que los ayuntamientos ya no tienen la obligación de disponer de matadero y que deben prestar otros servicios. Señaló que el cierre de los mataderos municipales creó un problema a los ganaderos y que por lo menos tienen el de Orihuela sino deberían irse a Murcia. Asimismo también dijo que a los ayuntamientos les fue muy bien cerrar los mataderos ya que les producían pérdidas y no eran rentables para los municipios, y dijo que también les fue bien por la reutilización de las instalaciones de los mataderos para utilizarlos para otras cuestiones municipales. Sobre la cuestión relativa a qué líneas de actuación se deberían tomar para que se dignificara el oficio de ganadero y para que fuera rentable, señaló que cuidan mucho tanto a los pequeños mayoristas que sacrifican su ganado, como a los tres grandes operadores con los que trabajan, ya que no es lo mismo sacrificar cinco corderos para un carnicero que sacrificar dos mil, sino tuvieran a estos operadores el matadero tendría muchas dificultades para funcionar.

Davant la qüestió sobre el cost d'un corder a l'escorxadador d'Oriola, va dir que no es paga el cost del sacrifici que està en, aproximadament, 3 euros per corder, però que amb aquesta quantitat no es paga la destrucció de la grassa, les taxes sanitàries i l'IVA, va assenyalar que són més els impostos que les despeses del treball de l'escorxadador, i va dir que això és quan es tracta d'un corder, però quan un majorista porta mil corders per al sacrifici és quan l'escorxadador té beneficis. Continuà dient que s'han plantejat moltes vegades eliminar la línia de sacrifici del porcí, ja que on se sacrifica, majoritàriament, porcí és a Múrcia, però que encara la mantenen, i digué que perquè un escorxadador siga rendible s'ha de sacrificar a molts animals, i que els ha fet espavilar-se la competència dels escorxadadors murcians.

Quant a la qüestió sobre la formació dels joves, digué que és molt important la formació i sobretot és molt important el prestigi de la professió que està molt desprestigiada. L'acompanyant del Sr. Narejos assenyala que la formació s'ha de dirigir a les empreses i als treballadors de les empreses que treballen en el sector i que formar xicotets ramaders no té futur.

Davant la qüestió de quina és la competència de la prorroga per a aconseguir la llicència d'obertura va dir que és de la conselleria. Davant la qüestió dels escorxadadors mòbils, digué que no és rendible i que sols és viable per a corregudes de bous, o per a una sola espècie. Quant a les exportacions va assenyalar que són possibles per la qualitat del servei que s'ofereix en l'escorxadador d'Oriola, però també perquè hi ha una afinitat cultural amb els clients àrabs, continuà dient que el mercat principal continua sent Algèria, però afirma que té contactes amb possibles clients d'Àrabia. Així mateix digué que el mercat de la província d'Alacant, la seva cabanya i el servei que ofereix l'escorxadador d'Oriola, resulta molt interessant al potentíssim sector murcià, que és molt competitiu, professional i preparat, però que afortunadament Alacant continua resistint, excepte el sector porcí que ha sigut fagocitat per Múrcia.

– **Fernando Robres.** Primer ramader amb carn de vedella ecològica certificada a la Comunitat Valenciana

El ponent va assistir amb el seu fill i explicà com, malgrat tenir dificultats per trobar lloc on seguir una formació reglada que el capacite en la professió ramadera, té voluntat de continuar l'ofici del seu pare.

Robres explicà que té una explotació de boví a Vistabella d'unes 70 vaques mares que passen tot l'hivern a Vistabella i en estiu fan la transhumància per les carrerades reials a Terol, a la zona de Linares, Mora i Mosqueruela, on en haver més altitud encara hi ha herba fresca per pasturar. El trajecte dura dos dies i en fer aquest canvi no sobreexploten les terres de les finques.

També té dues carnisseries, una a Castelló i una a Mosqueruela.

El corder el compra a Aragó i els pollastres a Osca i els ven a les seues carnisseries.

Digué que a tota la Comunitat Valenciana no hi ha cap escorxadador on es puga sacrificar pollastre ecològic.

Ante la cuestión sobre el coste de un cordero en el matadero de Orihuela, dijo que no se paga el coste del sacrificio que está en, aproximadamente, 3 euros por cordero, pero que con esta cantidad no se paga la destrucción de la grasa, las tasas sanitarias y el IVA, señaló que son más los impuestos que los gastos del trabajo del matadero, y dijo que eso es cuando se trata de un cordero, pero cuando un mayorista lleva mil corderos para el sacrificio es cuando el matadero tiene beneficios. Continuó diciendo que se han planteado muchas veces eliminar la línea de sacrificio del porcino, ya que donde se sacrifica, mayoritariamente, porcino es en Murcia, pero que aún la mantienen, y dijo que para que un matadero sea rentable se debe sacrificar a muchos animales, y que les ha hecho espabilarse la competencia de los mataderos murcianos.

En cuanto a la cuestión sobre la formación de los jóvenes, dijo que es muy importante la formación y sobre todo es muy importante el prestigio de la profesión que está muy desprestigiada. El acompañante del Sr. Narejos señaló que la formación se debe dirigir a las empresas y a los trabajadores de las empresas que trabajan en el sector y que formar a pequeños ganaderos no tiene futuro.

Ante la cuestión de cuál es la competencia de la prórroga para conseguir la licencia de apertura dijo que es de la conselleria. Ante la cuestión de los mataderos móviles, dijo que no es rentable y que solo es viable para corridas de toros, o para una sola especie. En cuanto a las exportaciones señaló que son posibles por la calidad del servicio que se ofrece en el matadero de Orihuela, pero también porque hay una afinidad cultural con los clientes árabes, continuó diciendo que el mercado principal continúa siendo Argelia, pero afirma que tiene contactos con posibles clientes de Arabia. Asimismo dijo que el mercado de la provincia de Alicante, su cabaña y el servicio que ofrece el matadero de Orihuela, resulta muy interesante al potentísimo sector murciano, que es muy competitivo, profesional y preparado, pero que afortunadamente Alicante continúa resistiendo, excepto el sector porcino que ha sido fagocitado por Murcia.

– **Fernando Robres.** Primer ganadero con carne de ternera ecològica certificada en la Comunitat Valenciana

El ponente asistió con su hijo y explicó cómo, a pesar de tener dificultades por encontrar sitio donde seguir una formación reglada que lo capacite en la profesión ganadera, tiene voluntad de continuar el oficio de su padre.

Robres explicó que tiene una explotación de bovino en Vistabella de unas 70 vacas madres que pasan todo el invierno en Vistabella y en verano hacen la trashumancia por las cañada reales a Teruel, en la zona de Linares, Mora y Mosqueruela, donde al haber más altitud aún hay hierba fresca para pacer. El trayecto dura dos días y al hacer este cambio no sobreexplotan las tierras de las fincas.

También tiene dos carnicerías, una en Castellón y una en Mosqueruela.

El cordero lo compra en Aragón y los pollos en Huesca y los vende en sus carnicerías.

Dijo que en toda la Comunitat Valenciana no hay ningún matadero donde se pueda sacrificar pollo ecológico.

Va explicar que ell va costejar la certificació ecològica de l'escorxador de Benassal per poder matar-hi allà les vedelles. Com que l'escorxador no és municipal, explicà, no rep cap ajuda.

Porta des de 2011 sent ramader ecològic i no ha cobrat cap ajuda de la Comunitat Valenciana i que, en canvi, paga en dues comunitats autònomes (Comunitat Valenciana i Aragó) la certificació, ja que les seues vaques i la comercialització de la seua carn canvien de territori.

Estima el cost de l'escorxador en uns 1.200 euros i el dels dos comitès de certificació ecològica (l'aragonès i el valencià), en 3.000 euros. Digué que ho assumeix perquè en ser un minorista, ell ha de competir amb la màxima qualitat.

Un dels avantatges al canvi ecològic que ha notat és l'augment de la demanda de carn en la carnisseria. Que li falten animals per atendre-la i que per això té en projecte fer un engreixador més gran amb 100 o 110 mares per a donar servei a carnisseries de tercer que així li ho sol·liciten.

Es queixà que hi ha manca de formació. Tot i que sí que admet que en aquesta legislatura s'ha començat a formar la gent amb cursos amb la Unió de Llaureadors i Ramaders i la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Va manifestar la seua sorpresa perquè a un curs que feren a Sant Mateu van assistir unes 40 persones i a més, la majoria eren joves. Lamentà, però, que a la Comunitat Valenciana no hi haja centres de formació ramadera. Va dir que el seu fill se n'haurà d'anar a Terol a estudiar on anuncia que s'havien llevat els cursos però que ara van a tornar a impartir-se. Va demanar centres de formació orientats segons la zona. Destacà el potencial de l'interior de Castelló com a zona privilegiada per a la ramaderia, perquè no hi ha gens de contaminació, les pastures estan allà i cal aprofitar-les amb el benestar impressionant que això suposa per al medi.

Es queixà també que anteriorment a la Comunitat Valenciana hi havia unes ajudes a la ramaderia i es van llevar. Fer la producció en ecològic és una possible eixida amb valor afegit i que les ajudes haurien d'anar vinculades a una exigència de producció en ecològic.

Va comentar que els ramaders s'han d'adaptar a no tenir massificació d'animals, a fer una altra forma de producció que aposte pel valor afegit com és la producció ecològica, que no contamina i regenera el medi ambient.

Apuntà que una manera de donar suport als ramaders en ecològic és donar-los una reducció o una exempció a la taxa de certificació durant el període de conversió (que ve a ser d'entre dos i tres anys des que t'inscrius i fins que pots comercialitzar en ecològic, assenyalà).

Es va queixar de l'excés de burocràcia i va demanar suport per als ramaders dels pobles i que s'intente que la producció local es consumisca tan a prop com es puga perquè els costos de trasllat són una barbaritat. No obstant això, no interessa un escorxador local en cada poble, però sí que hi haja un escorxador per a una determinada agrupació de pobles. Posà com a exemples el de Benassal, Morella o Vinaròs, als quals, digué, que cal donar suport. Així i tot, considerà que cal tenir primer els ramaders i després l'escorxador.

Va explicar, a preguntes dels diputats, que si un animal contrau una malaltia, la producció ecològica marca que

Explicó que él costeó la certificación ecológica del matadero de Benassal para poder matar allá a las terneras. Como el matadero no es municipal, explicó, no recibe ninguna ayuda.

Lleva desde 2011 siendo ganadero ecológico y no ha cobrado ninguna ayuda de la Comunitat Valenciana y que, en cambio, paga en dos comunidades autónomas (Comunitat Valenciana y Aragón) la certificación, ya que sus vacas y la comercialización de su carne cambian de territorio.

Estima el coste del matadero en unos 1.200 euros y el de los dos comités de certificación ecológica (el aragonés y el valenciano), en 3.000 euros. Dijo que lo asume porque al ser un minorista, él debe competir con la máxima calidad.

Una de las ventajas al cambio ecológico que ha notado es el aumento de la demanda de carne en la carnicería. Que le faltan animales para atenderla y que por eso tiene en proyecto hacer un cebador más grande con 100 o 110 madres para dar servicio a carnicerías de tercero que así le lo soliciten.

Se quejó de que hay falta de formación. Aunque sí que admite que en esta legislatura se ha empezado a formar la gente con cursos con la Unió de Llaureadors i Ramaders y la Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural. Manifestó su sorpresa porque en un curso que hicieron en Sant Mateu asistieron unas 40 personas y además, la mayoría eran jóvenes. Lamentó, sin embargo, que en la Comunitat Valenciana no haya centros de formación ganadera. Dijo que su hijo se deberá ir a Teruel a estudiar donde anuncia que se habían eliminado los cursos pero que ahora van a volver a impartirse. Pidió centros de formación orientados según la zona. Destacó el potencial del interior de Castelló como zona privilegiada para la ganadería, porque no hay nada de contaminación, los pastos están allá y hay que aprovecharlos con el bienestar impresionante que eso supone para el medio.

Se quejó también de que anteriormente en la Comunitat Valenciana había unas ayudas a la ganadería y se quitaron. Hacer la producción en ecológico es una posible salida con valor añadido y que las ayudas deberían ir vinculadas a una exigencia de producción en ecológico.

Comentó que los ganaderos se deben adaptar a no tener masificación de animales, a hacer otra forma de producción que apueste por el valor añadido como es la producción ecológica, que no contamina y regenera el medio ambiente.

Apuntó que una manera de dar apoyo a los ganaderos en ecológico es darles una reducción o una exención a la tasa de certificación durante el período de conversión (que viene a ser de entre dos y tres años desde que te inscribes y hasta que puedes comercializar en ecológico, señala).

Se quejó del exceso de burocracia y pidió apoyo para los ganaderos de los pueblos y que se intente que la producción local se consuma tan cerca como se pueda porque los costes de traslado son una barbaridad. No obstante, no interesa un matadero local en cada pueblo, pero sí que haya un matadero para una determinada agrupación de pueblos. Puso como ejemplos el de Benassal, Morella o Vinaròs, a los que, dijo, que hay que dar apoyo. Aun así, consideró que hay que tener primero los ganaderos y después el matadero.

Explicó, a preguntas de los diputados, que si un animal contrae una enfermedad, la producción ecológica marca que

només se li poden fer dos tractaments durant l'any. Si fas més de dos tractaments, has de passar l'animal a producció convencional o fer de nou el període conversió de dos anys. També va explicar que el període d'espera per a consumir aquesta carn, després de rebre el medicament, és del doble que marca el prospecte respecte al període de consum d'una carn produïda de forma no ecològica.

Es queixà de l'actual normativa recollida de cadàvers perquè diu que el propi camió pot anar propagant infeccions en anar entrant a les explotacions a recollir cadàvers. Considerà que per a la ramaderia extensiva seria més natural que els voltors pogueren menjar-se els animals al camp

– **Marta Paulo Herrero.** Ramadera de cabres de llet

En primer lloc va prendre la paraula Marta Paulo i va explicar que és ramadera de llet i que han tingut els seus animals lliures de brucel·losi i tuberculosi, que l'alimentació és alfals, palla i pinso, a més de tota la varietat que mengen els seus animals quan surten a pasturar per la muntanya de la Serra d'Espadà.

Tots els matins es munyen les cabres, sols una volta al dia perquè és més còmode tant per als ramaders com per al ramat, a més a més que la llet sols es recull cada dos dies. Continuà la seva intervenció assenyalant que la raça de les seves cabres són murcianogranadines, i que ells són socis d'AMERVAL, a nivell autonòmic, i d'ACRIMUR a nivell estatal, i que gràcies a AMURVAL es fa un control lleter cada quaranta-dos dies a totes les cabres de la seva explotació que estan en producció, i que a través d'aquesta associació coneixen la quantitat de llet de cada cabra, la seva qualitat, així com els valor de greix i proteïna, també contà que anualment es fan analítiques de sang per a saber si estan lliures de qualsevol malaltia.

Va continuar dient que a través d'AMURVAL es fan inseminacions artificials al 30 % del ramat de la seva explotació i es permet renovar la sang sense entrar animals de fora. Continuà explicant que tenen tres paridores als mesos de març, setembre i novembre, i que els cabrits s'alimenten amb lactància artificial, ja que està demostrat que agafen menys malalties, i les cabres no estan sotmeses a ninguna possible infecció, malaltia, o extres. Així mateix digué que una volta amb el pes adequat, intenten quedar-se cabretes per a reposició i per a venda a altres ramaders i quant als cabrits, excepte els que consideren que es queden com a mascles, se'n van als escorxadors.

Els agrada molt la seva feina de ramaders perquè produeixen matèries necessàries per a les persones, ajuden a protegir l'entorn gràcies al pasturatge, produeixen adob natural i són els seus propis caps.

Quant a les dificultats del treball, assenyalà que és un treball sacrificat ja que es treballa tots els dies de l'any i que el ramat no entén de festes, ni de celebracions i que no es poden permetre contractar cap persona perquè els ajude.

A continuació va explicar que la llet no té un preu estable, ni cap base reguladora, i que els formatgers es basen en

que solo se le pueden hacer dos tratamientos durante el año. Si haces más de dos tratamientos, debes pasar el animal a producción convencional o hacer de nuevo el período conversión de dos años. También explicó que el período de espera para consumir esta carne, después de recibir el medicamento, es del doble que marca el prospecto con respecto al período de consumo de una carne producida de forma no ecológica.

Se quejó de la actual normativa recogida de cadáveres porque dice que el propio camión puede ir propagando infecciones al ir entrando a las explotaciones a recoger cadáveres. Consideró que para la ganadería extensiva sería más natural que los buitres pudieran comerse a los animales en el campo

– **Marta Paulo Herrero.** Ganadera de cabras de leche

En primer lugar tomó la palabra Marta Paulo y explicó que es ganadera de leche y que han tenido sus animales libres de brucelosis y tuberculosis, que la alimentación es alfalfa, paja y piensos, además de toda la variedad que comen sus animales cuando salen a pacer por la montaña de la Serra de Espadà.

Todas las mañanas se ordeñan las cabras, solo una vez al día porque es más cómodo tanto para los ganaderos como para el ganado, además de que la leche solo se recoge cada dos días. Continuó su intervención señalando que la raza de sus cabras son murcianogranadinas, y que ellos son socios de AMERVAL, a nivel autonómico, y de ACRIMUR a nivel estatal, y que gracias a AMURVAL se hace un control lechero cada cuarenta y dos días a todas las cabras de su explotación que están en producción, y que a través de esta asociación conocen la cantidad de leche de cada cabra, su calidad, así como los valor de grasa y proteïna, también contó que anualmente se hacen analíticas de sangre para saber si están libres de cualquier enfermedad.

Continuó diciendo que a través de AMURVAL se hacen inseminaciones artificiales al 30 % del ganado de su explotación y se permite renovar la sangre sin entrar animales de fuera. Continuó explicando que tienen tres parideras en los meses de marzo, septiembre y noviembre, y que los cabritos se alimentan con lactancia artificial, ya que está demostrado que cogen menos enfermedades, y las cabras no están sometidas a ninguna posible infección, enfermedad, o extras. Asimismo dijo que una vez con el peso adecuado, intentan quedarse cabritas para reposición y para venta a otros ganaderos y en cuanto a los cabritos, excepto los que consideran que se quedan como machos, se van a los mataderos.

Les gusta mucho su trabajo de ganaderos porque producen materias necesarias para las personas, ayudan a proteger el entorno gracias al pasto, producen abono natural y son sus propios jefes.

En cuanto a las dificultades del trabajo, señaló que es un trabajo sacrificado ya que se trabaja todos los días del año y que el ganado no entiende de fiestas, ni de celebraciones y que no se pueden permitir contratar a ninguna persona para que les ayude.

A continuación explicó que la leche no tiene un precio estable, ni ninguna base reguladora, y que los queseros se basan en

diferents llotges, segons quina siga la més barata, per a pagar-los la llet. Així mateix va dir que el preu de la llet és ridícul i que estan cobrant la llet a cinc mesos, fet que els dificulta el desenvolupament de la seva activitat i que ells sí que paguen al dia el pinso, la palla i l'alfals, i que quan els va bé els surt a tres euros l'hora i que ara els surt a euro l'hora.

Continuà dient que hi ha molt poques ajudes destinades per al sector ramader, però que si el preu de la llet i dels cabrits fora digne, no farien falta les ajudes. Així mateix digué que es s'hauria d'apostar pel pasturatge com a mesura de prevenció d'incendis.

Quant a la carn de cabrit destinada als escorxadors va parlar que també està molt mal pagada i que és el propi comprador el que estableix el preu i que a l'hivern sol ser més elevat, que més d'una volta s'han plantejat matar els cabrits sols néixer per a evitar pèrdues, i que una de les mesures que es podrien posar en marxa seria posar un segell de qualitat per a la llet i la carn per a poder posar un preu més just.

Com a conclusió va assenyalar que com a sector bàsic estan en perill d'extinció per les difícils situacions a les quals estan sotmesos, com els preus cars de la compra de matèries que necessiten i els preus baixos de la venda de la seva producció. I Finalitzà dient que com a projecte de futur volen posar una formatgeria amb la llet que produeixen perquè des de l'administració s'han llevat moltes traves per a la seva instal·lació i que per a poder fer realitat la formatgeria han demanat una ajuda a la conselleria. I acabà dient que espera que amb aquesta intervenció millore la situació de la ramaderia.

Quant a les qüestions plantejades pels diferents portaveus dels grups parlamentaris, començà la seva intervenció el Sr. Manzana Gómez (marit de la Sra. Paulo) dient que la raça murcianogranadina no està en extensiu sinó en semiestabulada, que no està estabulada del tot perquè sanitariament no és bo i que han de pasturar tres o quatre hores sense molts esforços perquè la llet no es quede a la muntanya, per això no estan en extensió. Quant al preu dels cabrits va dir que no influeix la raça, encara que aquesta hauria d'estar millor pagada, però que es paga igual que les altres races i el preu varia segons l'època de l'any. Tant el Sr. Manzana com la Sra. Paulo recorden que vint anys enrere el quilo es pagava a mil pessetes i que ara no aplega a tres euros, i que el benefici que tenen per cabrit, no per quilo, és de dos euros. Quant a la qüestió sobre ajudes per als ramaders que estan en paratges naturals, el Sr. Manzana explica que de moment no tenen cap ajuda, i quant a l'OCAPA digué que ells no tenen cap problema i que per a ells funciona bé. Així mateix sobre la qüestió relativa a la fauna salvatge va contar que no tenen cap problema, que no hi ha animals que puguen fer mal, ni tampoc per la qüestió sanitària, encara que va explicar que s'han vist cabres de muntanya que no tenen cap control i que podrien tenir tuberculosi i contagiar les seves cabres, però que de moment no tenen aquest problema.

A continuació davant la pregunta sobre l'elecció de la raça del seu ramat, el nombre de ramat que tenen i per què el motiu de la transformació de la llet, el Sr. Manzana explicà que ho van fer, en primer lloc, per una qüestió sanitària i que després per la producció, continuà dient que tenen 250 mares productores i que volen posar la formatgeria perquè els seus fills no pateixin com ho han fet ells. La Sra. Paulo va afegir que abans posar una formatgeria tenia moltes traves i que a

diferentes lonjas, según cuál sea la más barata, para pagarles la leche. Asimismo dijo que el precio de la leche es ridículo y que están cobrando la leche a cinco meses, hecho que les dificulta el desarrollo de su actividad y que ellos sí que pagan al día el pienso, la paja y el alfalfa, y que cuando les va bien les sale a tres euros la hora y que ahora les sale a euro la hora.

Continuó diciendo que hay muy pocas ayudas destinadas para el sector ganadero, pero que si el precio de la leche y de los cabritos fuera digno, no harían falta las ayudas. Asimismo dijo que se debería apostar por el pasto como medida de prevención de incendios.

En cuanto a la carne de cabrito destinada en los mataderos habló de que también está muy mal pagada y que es el propio comprador el que establece el precio y que en invierno suele ser más elevado, que más de una vez se han planteado matar a los cabritos nada más nacer para evitar pérdidas, y que una de las medidas que se podrían poner en marcha sería poner un sello de calidad para la leche y la carne para poder poner un precio más justo.

Como conclusión señaló que como sector básico están en peligro de extinción por las difíciles situaciones a las que están sometidos, como los precios caros de la compra de materias que necesitan y los precios bajos de la venta de su producción. Y finalizó diciendo que como proyecto de futuro quieren poner una quesería con la leche que producen porque desde la administración se han quitado muchas trabas para su instalación y que para poder hacer realidad la quesería han pedido una ayuda a la conselleria. Y acabó diciendo que espera que con esta intervención mejore la situación de la ganadería.

En cuanto a las cuestiones planteadas por los diferentes portavoces de los grupos parlamentarios, empezó su intervención el Sr. Manzana Gómez (marido de la Sra. Paulo) diciendo que la raza murcianogranadina no está en extensivo sino en semiestabulada, que no está estabulada del todo porque sanitariamente no es bueno y que deben pacer tres o cuatro horas sin muchos esfuerzos para que la leche no se quede en la montaña, por eso no están en extensión. En cuanto al precio de los cabritos dijo que no influye la raza, aunque esta debería estar mejor pagada, pero que se paga igual que las otras razas y el precio varía según la época del año. Tanto el Sr. Manzana como la Sra. Paulo recuerdan que veinte años atrás el kilo se pagaba a mil pesetas y que ahora no llega a tres euros, y que el beneficio que tienen por cabrito, no por kilo, es de dos euros. En cuanto a la cuestión sobre ayudas para los ganaderos que están en parajes naturales, el Sr. Manzana explica que de momento no tienen ninguna ayuda, y en cuanto a la OCAPA dijo que ellos no tienen ningún problema y que para ellos funciona bien. Asimismo sobre la cuestión relativa a la fauna salvaje contó que no tienen ningún problema, que no hay animales que puedan hacer daño, ni tampoco por la cuestión sanitaria, aunque explicó que se han visto cabras de montaña que no tienen ningún control y que podrían tener tuberculosi y contagiar a sus cabras, pero que de momento no tienen este problema.

A continuación ante la pregunta sobre la elección de la raza de su ganado, el número de ganado que tienen y por qué el motivo de la transformación de la leche, el Sr. Manzana explicó que lo hicieron, en primer lugar, por una cuestión sanitaria y que después por la producción, continuó diciendo que tienen 250 madres productoras y que quieren poner la quesería porque sus hijos no sufran como lo han hecho ellos. La Sra. Paulo añadió que antes poner una quesería

hores d'ara per a posar una xicoteta formatgeria han llevat traves, és quan s'ha animat a posar la formatgeria.

Sobre les qüestions plantejades relatives sobre les traves que s'han eliminat per a instal·lar xicotetes formatgeries, ajudes que van rebre per a posar l'explotació en marxa, així com subvencions rebudes, distància de la seva explotació als escorxadors, i sobre la diferència entre les explotacions que sols venen la llet i les que la transformen quant a les inversions i la rendibilitat, la Sra. Paulo contà que la major traba era la depuradora per a l'eliminació del sèrum, ja que la depuradora tenia un cost de 90.000 euros i un xicotet productor no podia fer front a aquesta despesa, i que ara ho estaven mirant. A continuació prengué la paraula el Sr. Manzana per explicar que les ajudes que van rebre va ser per primera instal·lació i que anualment tenen l'ajuda de la PAC i que no disposen de cap ajuda més.

Quant a la distància dels escorxadors va assenyalar que el seu intermediari els porta a Barcelona i que l'escorxadors que tenen més prop és el de Borriana. A continuació i referent a la diferència entre les explotacions que sols produeixen llet i les que la transformen digué que no ho sap. Del que si es queixà és del preu a què els compren la llet, que ells no poden respirar i que els que van darrera d'ells viuen com a reis, i posa l'exemple del que els paguen per la llet i que després hi ha formatges a preus molt cars i que no es sap d'on ve aquesta llet i si té el control sanitari i si estan lliures de malalties i que és una injustícia envers el productor.

A continuació sobre la qüestió relativa a posar en marxa el segell de qualitat, explicaren que no s'ha posat en contacte amb altres ramaders perquè sols està la seva explotació i que aquest segell tampoc seria una sortida perquè hi ha unes taules de numeracions d'origen d'ovella, però creu que de cabra no n'hi ha, i posà com a exemple que d'ovella resulta que van fer una denominació d'origen, però que al final tot al sac i no ha funcionat, però que el segell no sap si seria una sortida. Quant a la qüestió que tingueren un escorxadors prop de la seva explotació digué que a ells no es feia falta perquè ells no venen carn.

Davant les qüestions plantejades sobre la venda de llet a tercers, despeses de l'explotació i ajudes de la PAC, va explicar que quant a la venda de la llet, des que van començar, ells sempre han venut al mateix intermediari, així mateix quant a les despeses de l'explotació va assenyalar que el 90 % són per al menjar del ramat, després hi ha que sumar el gasoil per als grups electrògens, productes de neteja, medicaments, autònoms, productes de desinfecció..., i continuà dient que per a obtenir guany net el cost del menjar del ramat hauria d'estar entre un 60 i un 65 % i no en un 90% com està ara, i quant al percentatge de la PAC digué que està entre un 5 % i un 6 % del volum final, assenyalant que en aquest moment encara no havien cobrat la PAC que els corresponia.

- **Ernesto Gómez Blasco.** Director del centre d'investigació i tecnologia animal de Sogorb

Va explicar les activitats del centre en les seues dues línies de millora genètica i conservació de recursos, i de benestar animal i gestió d'explotacions.

tenia muchas trabas y que en estos momentos para poner una pequeña quesería han quitado trabas, es cuando se ha animado a poner la quesería.

Sobre las cuestiones planteadas relativas sobre las trabas que se han eliminado para instalar pequeñas queserías, ayudas que recibieron para poner la explotación en marcha, así como subvenciones recibidas, distancia de su explotación a los mataderos, y sobre la diferencia entre las explotaciones que solo venden la leche y las que la transforman en cuanto a las inversiones y la rentabilidad, la Sra. Paulo contó que la mayor traba era la depuradora para la eliminación del suero, ya que la depuradora tenía un coste de 90.000 euros y un pequeño productor no podía hacer frente a este gasto, y que ahora lo estaban mirando. A continuación tomó la palabra el Sr. Manzana para explicar que las ayudas que recibieron fue por primera instalación y que anualmente tienen la ayuda de la PAC y que no disponen de ninguna ayuda más.

En cuanto a la distancia de los mataderos señaló que su intermediario los lleva a Barcelona y que el matadero que tienen más cerca es el de Borriana. A continuación y referente a la diferencia entre las explotaciones que solo producen leche y las que la transforman dijo que no lo sabe. De lo que si se quejó es del precio a que les compran la leche, que ellos no pueden respirar y que los que van detrás de ellos viven como reyes, y pone el ejemplo de lo que los pagan por la leche y que después hay quesos a precios muy caros y que no se sabe de dónde viene esta leche y si tiene el control sanitario y si están libres de enfermedades y que es una injusticia hacia el productor.

A continuación sobre la cuestión relativa a poner en marcha el sello de calidad, explicaron que no se ha puesto en contacto con otros ganaderos porque solo está su explotación y que este sello tampoco sería una salida porque hay unas tablas de numeraciones de origen de oveja, pero cree que de cabra no hay, y puso como ejemplo que de oveja resulta que hicieron una denominación de origen, pero que al final todo al saco y no ha funcionado, pero que el sello no sabe si sería una salida. En cuanto a la cuestión de que tuvieran un matadero cerca de su explotación dijo que a ellos no les hacía falta porque ellos no venden carne.

Ante las cuestiones planteadas sobre la venta de leche a terceros, gastos de la explotación y ayudas de la PAC, explicó que en cuanto a la venta de la leche, desde que empezaron, ellos siempre han vendido al mismo intermediario, asimismo en cuanto a los gastos de la explotación señaló que el 90 % son para el alimento del ganado, después hay que sumar el gasóleo para los grupos electrógenos, productos de limpieza, medicamentos, autònoms, productes de desinfecció..., i continuó diciendo que para obtener ganancia neta el coste de la alimentación del ganado debería estar entre un 60 y un 65 % y no en un 90% como está ahora, y en cuanto al porcentaje de la PAC dijo que está entre un 5 % y un 6 % del volumen final, señalando que en este momento aún no habían cobrado la PAC que les correspondía.

- **Ernesto Gómez Blasco.** Director del centro de investigación y tecnología animal de Segorbe

Explicó las actividades del centro en sus dos líneas de mejora genética y conservación de recursos, y de bienestar animal y gestión de explotaciones.

Va assenyalar un greu problema de comercialització en el sector cunícola, no resolt per les ajudes per conill. Suggerix comercialitzar directament i fer organitzacions de productors.

Va demandar tornar a posar en marxa el centre autonòmic de control lleter, a pesar de l'existència del laboratori interprofessional lleter de l'UPV.

Va denunciar l'abandó de les races autòctones, a pesar de les accions amb la gallina de Xulilla i l'ovella guirra.

Va explicar que considera que el seu centre està coix per no tenir activitat en sanitat animal. Tampoc per a l'activitat ecològica, per la qual es podria apostar amb la gallina valenciana. En tot cas, falta promoció de la carn de guirra i dels ous de Xulilla. Tant si es vol treballar en el centre en sanitat animal com si es vol aprofundir en producció, es necessiten més investigadors i personal.

– **José María Clemente Alcodori.** Director de l'oficina comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua de la comarca del Maestrat

Va començar explicant que actualment és director de l'oficina comarcal al Maestrat, oficina que dona servei a setze municipis. En principi, les oficines comarcals no es corresponen, en la denominació de les oficines comarcals, amb les comarques realment oficials o administratives de la província de Castelló.

Quant a la ramaderia, va comentar que aquesta comarca és una de les més importants de la Comunitat Valenciana, sobretot si ens referim al nombre d'explotacions i cens d'animals pel que fa a ramaderia intensiva. Ramaderia intensiva, sobretot, en els sectors de porcí i avícola, i cria d'engreixament de gallines i pollastres.

La ramaderia en aquesta comarca es complementa, generalment, amb l'activitat agrícola. Són rares les explotacions que només tenen ramaderia. Normalment és una zona, de tota la zona de l'interior, on es cultiven fruiters de secà: ametlers, oliveres, garroferes, i la zona de la Plana, pròxima al mar, on es fan cítrics i cultius hortícoles.

Hi ha moltes persones que viuen del sector agrari-ramader. És una zona que, normalment, manté la població rural a nivell de població. Es manté, no estan descendant les explotacions. Hi ha relleu generacional.

Quant a la ramaderia actual, en el sector porcí i el sector agrícola, que és el més important a la comarca, es treballa, fonamentalment, en el sistema d'integració. El sistema d'integració consisteix en el fet que hi ha grans empreses, normalment productores de pinsos, productores de medicaments, que són les propietàries dels animals. Aporten els pinsos, aporten els medicaments a les granges. Tenen el seu servei veterinari, que són els que supervisen tot el maneig i el creixement dels animals. I, d'altra banda, es troben els ramaders, que són els propietaris de les naus ramaderes, de les instal·lacions, que s'encarreguen del que és el manteniment de les instal·lacions i normalment corren amb les despeses d'aigua i llum, a més de ser els responsables de tot el que ocorre dins de les explotacions —els responsables

Señaló un grave problema de comercialización en el sector cunícola, no resuelto por las ayudas por conejo. Sugiere comercializar directamente y hacer organizaciones de productores.

Demandó volver a poner en marcha el centro autonómico de control lechero, pese a la existencia del laboratorio interprofesional lechero de la UPV.

Denunció el abandono de las razas autóctonas, pese a las acciones con la gallina de Chulilla y la oveja guirra.

Explicó que considera que su centro está cojo por no tener actividad en sanidad animal. Tampoco para la actividad ecológica, por la que se podría apostar con la gallina valenciana. En cualquier caso, falta promoción de la carne de guirra y de los huevos de Chulilla. Tanto si se quiere trabajar en el centro en sanidad animal como si se quiere profundizar en producción, se necesitan más investigadores y personal.

– **José María Clemente Alcodori.** Director de la oficina comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua de la comarca del Maestrat

Empezó explicando que actualmente es director de la oficina comarcal en el Maestrat, oficina que da servicio a dieciséis municipios. En principio, las oficinas comarcales no se corresponden, en la denominación de las oficinas comarcales, con las comarcas realmente oficiales o administrativas de la provincia de Castellón.

En cuanto a la ganadería, comentó que esta comarca es una de las más importantes de la Comunitat Valenciana, sobre todo si nos referimos al número de explotaciones y censo de animales en lo que se refiere a ganadería intensiva. Ganadería intensiva, sobre todo, en los sectores de porcino y avícola, y cría de engorde de gallinas y pollos.

La ganadería en esta comarca se complementa, generalmente, con la actividad agrícola. Son raras las explotaciones que solamente tengan ganadería. Normalmente es una zona, de toda la zona del interior, donde se cultivan frutales de secano: almendros, olivos, algarrobos, y la zona de la Plana, pròxima al mar, donde se hacen cítricos y cultivos hortícolas.

Hay muchas personas que viven del sector agrario-ganadero. Es una zona que, normalmente, mantiene la población rural a nivel de población. Se mantiene, no están descendiendo las explotaciones. Hay relevo generacional.

En cuanto a la ganadería actual, en el sector porcino y el sector agrícola, que es lo más importante en la comarca, se trabaja, fundamentalmente, en el sistema de integración. El sistema de integración consiste en que hay grandes empresas, normalmente productoras de piensos, productoras de medicamentos, que son las dueñas de los animales. Aportan los piensos, aportan los medicamentos a las granjas. Tienen su servicio veterinario, que son los que supervisan todo el manejo y crecimiento de los animales. Y, por otro lado, se encuentran los ganaderos, que son los propietarios de las naves ganaderas, de las instalaciones, que se encargan de lo que es el mantenimiento de las instalaciones y normalmente corren con los gastos de agua y luz, además de ser los responsables de todo lo que ocurre dentro de las

de cara a sanitat, de cara a agricultura—. Qualsevol problema que hi haja en l'explotació, els responsables són els ramaders mateixos, no els propietaris dels animals, que serien les empreses integradores.

Reben una compensació econòmica per l'atenció d'aquests, que pot ser un tant per animal que està en l'explotació, un fix mensual, un preu en funció de com haja anat l'engreixament basant-se en uns paràmetres. Aquest sistema és bo, segons va comentar, perquè permet que les instal·lacions sempre estiguen a l'última a nivell d'innovacions i millores tecnològiques, que al seu torn redunden sempre en millores sanitàries i de benestar animal.

Les empreses, normalment, han obligat progressivament els ramaders a tenir les instal·lacions en bones condicions per a poder continuar treballant amb ells. Perquè el principal objectiu de les empreses és augmentar el rendiment dels animals —és a dir, aconseguir més quilos— en el mínim de temps possible.

També hi ha ramaders que estan en el mercat lliure, en el qual ells són els propietaris de les instal·lacions i assumeixen tots els riscos dels mitjans de producció, i es fan càrrec de la compra de pinsos, la compra de medicaments, contractar serveis veterinaris, etcètera.

En el porcí, concretament, queden quatre explotacions en el sistema del mercat lliure de les 171 que hi ha.

En el sector de les gallines, hi ha una granja de producció d'ous, una altra de producció d'ànecs i una més de producció de pollastres que treballen en el mercat lliure. La resta, de les 75 explotacions avícoles que hi ha en la comarca, estan totes integrades.

En sectors productius de cria de conills, vaquí, oví i caprí, en totes les explotacions es treballa en el sistema de mercat lliure. Els ramaders són els propietaris, els amos dels animals i els que assumeixen tots els riscos de l'explotació.

També hi ha dues explotacions d'equí.

En el sector oví, hi ha una explotació —l'única explotació que tenim d'oví de llet— que també té una xicoteta formatgeria i també produeix formatges artesanals per a arribar directament al consumidor.

També és una comarca que té moltes explotacions apícoles.

Respecte al finançament del sector, hi ha fonamentalment tres línies: Una ajuda a les inversions de les explotacions agràries, conegudes com plans de millora; una ajuda als joves agricultors, i altres ajudes que hi ha específiques a la competitivitat i la sostenibilitat d'explotacions ramaderes. En el sector apícola sí que hi ha diferents ajudes específiques per a ells.

Respecte als temes d'escorxadors, va comentar que a la comarca hi ha dos escorxadors, ambdós de titularitat municipal, com són el de Vistabella del Maestrat i el d'Atzeneta. El de Vistabella només està habilitat per a oví i el d'Atzeneta està per a oví i porcí. En ambdós casos s'utilitzen per a subministrar a les carnisseries dels mateixos municipis, amb l'excepció que en els de Vistabella s'estan matant, actualment, a Atzeneta i després es pugen a les carnisseries de Vistabella. A Vistabella només es maten els corders de Vistabella.

explotaciones —los responsables de cara a sanidad, de cara a agricultura—. Cualquier problema que haya en la explotación, los responsables son los propios ganaderos, no los dueños de los animales, que serían las empresas integradoras.

Reciben una compensación económica por el cuidado de ellos, que puede ser un tanto por animal que está en la explotación, un fijo mensual, un precio en función de cómo haya ido el engorde en base a unos parámetros. Este sistema es bueno, según comentó, porque permite que las instalaciones siempre estén a la última a nivel de innovaciones y mejoras tecnológicas, que a su vez redundan siempre en mejoras sanitarias y de bienestar animal.

Las empresas, normalmente, van obligando a los ganaderos a tener las instalaciones en buenas condiciones para poder continuar trabajando con ellos. Porque el principal objetivo de las empresas es aumentar el rendimiento de los animales —es decir, conseguir más kilos— en el menor tiempo posible.

También hay ganaderos que están en el mercado libre, en el cual ellos son los propietarios de las instalaciones y asumen todos los riesgos de los medios de producción, haciéndose cargo de la compra de piensos, compra de medicamentos, contratar servicios veterinarios, etcétera.

En el porcino, concretamente, quedan cuatro explotaciones en el sistema del mercado libre de las 171 que hay.

En el sector de las gallinas, hay una granja de producción de huevos, otra de producción de patos y una más de producción de pollos que trabajan en el mercado libre. El resto, de las 75 explotaciones avícolas que hay en la comarca, están todas integradas.

En sectores productivos de cría de conejos, vacuno, ovino y caprino, en todas las explotaciones se trabaja en el sistema de mercado libre. Los ganaderos son los propietarios, los dueños de los animales y los que asumen todos los riesgos de la explotación.

También hay dos explotaciones de equino.

En el sector ovino, hay una explotación —la única explotación que tenemos de ovino de leche— que también tiene una pequeña quesería y también produce quesos artesanales para llegar directamente al consumidor.

También es una comarca que tiene muchas explotaciones apícolas.

Respecto a la financiación del sector, hay fundamentalmente tres líneas: Una ayuda a las inversiones de las explotaciones agrarias, conocidas como planes de mejora; una ayuda a los jóvenes agricultores, y otras ayudas que hay específicas a la competitividad y sostenibilidad de explotaciones ganaderas. En el sector apícola sí que hay diferentes ayudas específicas para ellos.

Respecto a los temas de mataderos, comentó que en la comarca existen dos mataderos, ambos de titularidad municipal, como son el de Vistabella del Maestrat y el de Atzeneta. El de Vistabella solamente está habilitado para ovino y el de Atzeneta está para ovino y porcino. En ambos casos se utilizan para suministrar a las carnicerías de los mismos municipios, con la salvedad de que en los de Vistabella se están matando, actualmente, en Atzeneta y luego se suben a las carnicerías de Vistabella. En Vistabella solo se matan los corderos de Vistabella.

Aquesta situació ha canviat perquè aquest últim mes ha tancat l'escorxador de Betxí, llavors a Atzeneta continuen matant tres dies setmanals.

S'estan plantejant la mecanització d'algunes tasques, sobretot, la pelada de les canals.

En aquesta comarca sí que està produint relleu generacional.

Veient les dades del nombre d'explotacions i censos dels últims anys respecte a la situació actual, i realment només en conills, hi havia dotze explotacions i s'ha passat a quatre. El cens sí que s'ha reduït un 60 %; de 18.000 caps a 6.000. Però en la resta d'explotacions, pràcticament es manté. Només seria destacable en el tema del sector avícola, que de 83 explotacions s'ha passat a 75, però, al contrari, el cens ha augmentat, d'1.800.000 caps a 2.200.000. Perquè s'han modernitzat les granges, les granges xicotetes; les integradores els posen els animals. Llavors, al final tenim aquestes granges més modernes i que augmenten la capacitat. Perquè són granges de ventilació forçada o perquè també, últimament, s'està produint molta aclarida per al tema dels pollastres *halal* —que són xicotets i abans del quilo ja fan aclarides i els retiren—. Llavors, al final, la capacitat d'aquestes granges augmenta. Es poden produir fins a 33 quilos per metre quadrat i, segons quines circumstàncies, fins a 39.

Respecte a l'endeutament, aquesta comarca, pel fet que sí que hi ha relleu generacional i sí que és cert que les explotacions passen de pares a fills/filles, estan assumint o rebent unes explotacions que no estan amortitzades al cent per cent, però, amb un poquet de manteniment i poquetes coses a què els obliguen les integradores, és prou.

L'administració —la PAC— sí que ajuda tant a l'agricultura com a la ramaderia, les línies de ramaderia, sobretot, de bestiar extensiu. El sector boví i equí i el sector oví i caprí tenen línies de subvenció a part —a part del que són els drets. A part, hi ha: els plans de millora i incorporació de joves agricultors. Sí que és cert que, amb el canvi del PDR, els plans de millora des de 2012 no van eixir fins a aquest any, i els de joves agricultors van eixir l'any passat i també no eixien des de novembre de 2012.

Va comentar que creu que a nivell d'ajudes és un sector subvencionat, i que és necessari que se subvencione per tot el que comporta de manteniment de la població rural, manteniment del medi ambient, atenció del medi ambient i el sector rural.

Quant a la col·laboració amb diferents OCAPA, va comentar que no hi ha.

El bestiar extensiu a la comarca s'ha reduït en 3.000 caps els últims sis anys i 17 explotacions. El bestiar oví extensiu el problema que té, fonamentalment, és de mà d'obra.

Va considerar que el futur pot ser de bestiar extensiu, exactament igual que l'intensiu, si el que pretenem és mantenir la població a les zones rurals, que es cuide el medi ambient, perquè com més ramaders hi haja, millor, evidentment.

Esta situación ha cambiado porque este último mes ha cerrado el matadero de Betxí, entonces en Atzeneta siguen matando tres días semanales.

Se están planteando la mecanización de algunas tareas, sobre todo, el pelado de las canales.

En esta comarca sí que está produciendo relevo generacional.

Viendo los datos del número de explotaciones y censos de los últimos años respecto a la situación actual, y realmente solamente en conejos, había doce explotaciones y se ha pasado a cuatro. El censo sí que se ha reducido un 60 %; de 18.000 cabezas a 6.000. Pero en el resto de explotaciones, prácticamente se mantiene. Solamente sería destacable en el tema del sector avícola, que de 83 explotaciones se ha pasado a 75, pero, por el contrario, el censo ha aumentado, de 1.800.000 cabezas a 2.200.000. Porque se han modernizado las granjas, las granjas pequeñas; las integradoras les ponen los animales. Entonces, al final tenemos estas granjas más modernas y que aumentan la capacidad. Porque son granjas de ventilación forzada o porque también, últimamente, se está produciendo mucho aclareo para el tema de los pollos *halal* —que son pequeños y antes del kilo ya hacen aclareos y los retiran—. Entonces, al final, la capacidad de esas granjas aumenta. Se pueden producir hasta 33 kilos por metro cuadrado y, según qué circunstancias, hasta 39.

Respecto al endeudamiento, esta comarca, por el hecho de que sí que hay relevo generacional y sí que es cierto que las explotaciones van pasando de padres a hijos/hijas, están asumiendo o recibiendo unas explotaciones que no están amortizadas al cien por cien, pero, con un poquito de mantenimiento y poquitas cosas a que les van obligando las integradoras, es suficiente.

Desde la administración —la PAC— sí que se ayuda tanto a la agricultura como a la ganadería, las líneas de ganadería, sobre todo, de ganado extensivo. El sector bovino y equino y el sector ovino y caprino tienen líneas de subvención aparte —aparte de lo que son los derechos. Aparte, hay: los planes de mejora e incorporación de jóvenes agricultores. Sí que es cierto que, con el cambio del PDR, los planes de mejora desde 2012 no salieron hasta este año, y los de jóvenes agricultores salieron el año pasado y también llevaban desde noviembre de 2012 sin salir.

Comentó que cree que a nivel de ayudas es un sector subvencionado, y que es necesario que se subvencione por todo lo que conlleva de mantenimiento de la población rural, mantenimiento del medio ambiente, cuidado del medio ambiente y el sector rural.

En cuanto a la colaboración con diferentes OCAPA, comentó que no existe.

El ganado extensivo en la comarca se ha reducido en 3.000 cabezas en los últimos seis años y 17 explotaciones. El ganado ovino extensivo el problema que tiene, fundamentalmente, es de mano de obra.

Consideró que el futuro puede ser de ganado extensivo, exactamente igual que el intensivo, si lo que pretendemos es mantener la población en las zonas rurales, que se cuide el medio ambiente, pues cuantos más ganaderos haya, mejor, evidentemente.

La importància dels escorxadors municipals com Atzeneta i Vistabella també va a col·lació de mantenir un poc la qualitat de la carn amb els beneficis del turisme rural, cosa que implica les bondats dels pobles.

Respecte a la ramaderia ecològica. A la comarca només hi ha un ramader ecològic. No hi ha cap altra granja de cap sector que faça ramaderia ecològica.

Finalment, es va queixar de la falta de mitjans i col·laboració des de fora amb altres OCAPA.

– **Vicente Escrivá Martínez.** Director de l'oficina comarcal d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Aigua (OCAPA) de la comarca de Els Ports.

Va explicar les característiques del sector a la comarca, en què la base és el mas, que dedica entre un 10 i un 30 % de la seua terra al cultiu. La resta és pastura, però hi ha molta pastura d'arbratge, a la qual és difícil donar valor a l'efecte de la PAC.

Hi ha un alt percentatge d'arrendaments, molts verbals, la qual cosa ocasiona problemes davant l'administració en els expedients d'ajudes, màximament si l'arrendador no vol invertir. També hi ha baix associacionisme, la qual cosa és un problema per a la venda.

Va explicar la situació de l'oví, tradicional de la comarca, i la producció del qual ha caigut des de 2002. És el que més beneficia al medi natural, perquè selecciona i no esgota la vegetació.

El caprí és simbòlic, s'utilitza en l'alletament de corders; la baixa rendibilitat d'aquest la compensa la PAC.

En el boví cal diferenciar entre vaques alletants i bous d'engreixament. Hi ha hagut des de 2002 un lleuger increment de les dides, mentre que en el d'engreixament la reducció ha sigut brutal, sobretot a partir de les vaques boges. Considera que la densitat és un poc alta, perquè requereix poca inversió i l'alimentació no és selectiva.

En porcí han abaixat les reproductores i crescut l'engreixament. Requereix una gran professionalitat i el seu problema és eliminar els subproductes (purins).

Va descriure que, a la comarca, en conills, s'han reduït les explotacions a la mitat i s'ha duplicat el nombre de mares. En avícola, el nombre de places s'ha compassat a la reducció de les explotacions.

L'apicultura es manté estable i aprofita la flor de l'ametler, com també la dels boscos o matolls a major altura.

L'explotació d'oví-caprí és mínima, però ha donat pas a indústries i a un mercat del formatge.

Quant a sacrificis, només els conills van a la comarca, concretament a Benassal. L'oví i el caprí es traslladen fonamentalment a Aragó, on se sacrifica també part del boví. S'ha obert un mercat d'engreixament al Marroc, i els que completen a la comarca el cicle van a sacrificar-se sobretot a València (Mercadona). També hi ha porcí que va a Catalunya o a València.

La importancia de los mataderos municipales como Atzeneta y Vistabella también va a colación de mantener un poco la calidad de la carne con los beneficios del turismo rural, lo que implica las bondades de los pueblos.

Respecto a la ganadería ecológica. En la comarca solo hay un ganadero ecológico. No hay ninguna otra granja de ningún sector que haga ganadería ecológica.

Por último, se quejó de la falta de medios y colaboración desde fuera con otras OCAPA.

– **Vicente Escrivá Martínez.** Director de la oficina comarcal de Agricultura, Pesca, Alimentación y Agua (OCAPA) de la comarca de Els Ports.

Explicó las características del sector en la comarca, en que la base es el *mas*, que dedica entre un 10 y un 30 % de su tierra a la labranza. El resto son pastos, pero hay mucho pasto arbolado, al que es difícil dar valor a efectos de la PAC.

Hay un alto porcentaje de arrendamientos, muchos verbales, lo que acarrea problemas ante la administración en los expedientes de ayudas, máxime si el arrendador no quiere invertir. También hay bajo asociacionismo, lo que es un problema para la venta.

Explicó la situación del ovino, tradicional de la comarca, y cuya producción ha caído desde 2002. Es el que más beneficia al medio natural, porque selecciona y no agota la vegetación.

El caprino es simbólico, se utiliza en el amamantamiento de corderos; su baja rentabilidad la compensa la PAC.

En el bovino hay que diferenciar entre vacas nodrizas y toros de engorde. Ha habido desde 2002 un ligero incremento de las nodrizas, mientras que en el de engorde la reducción ha sido brutal, sobre todo a partir de las vacas locas. Considera que la densidad es un poco alta, pues requiere poca inversión y no es selectiva su alimentación.

En porcino han bajado las reproductoras y crecido el engorde. Requiere una gran profesionalidad y su problema es eliminar los subproductos (purines).

Describió que, en la comarca, en conejos, se han reducido las explotaciones a la mitad y se ha duplicado el número de madres. En avícola, el número de plazas se ha acompasado a la reducción de las explotaciones.

La apicultura se mantiene estable y se aprovecha la flor del almendro, así como la de los bosques o matorrales a mayor altura.

La explotación de ovino-caprino es mínima, pero ha dado paso a industrias y a un mercado del queso.

En cuanto a sacrificios, sólo los conejos van a la comarca, concretamente a Benassal. El ovino y el caprino se trasladan fundamentalmente a Aragón, donde se sacrifica también parte del bovino. Se ha abierto un mercado de engorde en Marruecos, y los que completan en la comarca el ciclo van a sacrificarse sobre todo a Valencia (Mercadona). También hay porcino que va a Cataluña o a Valencia.

Va demanar formació per al personal de l'OCAPA, sobretot en aplicacions informàtiques. Considera que a Vilafranca es necessita un tècnic i un administratiu més, i potser també un veterinari.

Quant a producció ecològica, és necessari un escorxadors per a la línia ecològica. A Benassal hi ha línia per a corders i boví, però és mínima. Considera que, de fet, un 30 % de producció de la comarca és ecològica, però no se certifica com a tal. Va considerar que hauria d'executar-se el projecte ecològic de Carns de Morella.

No té clara la viabilitat dels escorxadors mòbils i veu millor edificis d'escorxadors, però pròxims al productor.

Considera que les convocatòries d'ajudes discriminen la ramaderia sobre l'agricultura, perquè en aquella és més difícil aconseguir una UTA.

Sobre el percentatge de pastura, va considerar que davant la PAC s'han de fer valdre zones de pasturatge tradicional, aquelles en què realment es pasta, sobretot, la pastura arbòria de carrasca, que a la tardor donen la bellota, que constitueix un gran aliment.

– **Vicente Marzá Cardellat**. Sotsdirector d'Agricultura i Ramaderia, Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Exposà tres objectius de la comissió:

- 1) Conèixer el marc normatiu i competencial vigent en matèria política ramadera i d'escorxadors.
- 2) Analitzar l'estat de la ramaderia i del seu futur a la Comunitat Valenciana.
- 3) Analitzar l'oferta i la demanda a la Comunitat Valenciana dels escorxadors, tant d'índole privada com pública, així com l'establiment amb segell de garantia ecològica i d'altra mena.

Quant al funcionament i competències de la conselleria, va explicar que dos serveis de la Subdirecció d'Agricultura i Ramaderia tenen competències en política ramadera. Són el servei de producció i sanitat animal, dedicat a l'ordenació, la sanitat i el benestar animal.

Va explicar que aquest servei està centrat en eradicar malalties i que pràcticament n'estan totes les importants eradicades, excepte la tuberculosi (prevalença del 2,87 % d'explotacions positives el 2015 i del 1,90 % l'any 2016). L'altre servei és el de seguretat i control de la producció primària, que du a terme els programes nacionals de control de la cadena alimentària (6 programes dels 13 tenen implicació ramadera).

Existeixen tres direccions territorials a Castelló, València i Alacant, un laboratori que és la unitat d'anàlisi de sanitat animal i les OCAPA. 79 veterinaris desenvolupen tota la política ramadera de la Generalitat.

Els escorxadors depenen de dues conselleries; la d'Agricultura en tant que com a indústries agroalimentàries poden optar a subvencions i la de Sanitat (en concret de la

Pidió formació para el personal de la OCAPA, sobre todo en aplicaciones informáticas. Considera que en Vilafranca se necesita un técnico y un administrativo más, y quizás también un veterinario.

En cuanto a producción ecológica, es necesario un matadero para la línea ecológica. En Benassal existe línea para corderos y bovino, pero es mínima. Considera que, de hecho, un 30 % de producción de la comarca es ecológica, pero no se certifica como tal. Consideró que debería ejecutarse el proyecto ecológico de Carns de Morella.

No tiene clara la viabilidad de los mataderos móviles y ve mejor edificios de mataderos, pero próximos al productor.

Considera que las convocatorias de ayudas discriminan a la ganadería sobre la agricultura, porque en aquella es más difícil conseguir una UTA.

Sobre el porcentaje de pastos, consideró que ante la PAC se han de hacer valer zonas de pastoreo tradicional, aquellas en que realmente se pastorea, sobre todo, los pastos arbóreos de carrasca, que en otoño dan la bellota, que constituye un gran alimento.

– **Vicente Marzá Cardellat**. Subdirector de Agricultura y Ganadería, Conselleria de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural

Expuso tres objetivos de la comisión:

- 1) Conocer el marco normativo y competencial vigente en materia política ganadera y de mataderos.
- 2) Analizar el estado de la ganadería y de su futuro en la Comunitat Valenciana.
- 3) Analizar la oferta y la demanda en la Comunitat Valenciana de los mataderos, tanto de índole privada como pública, así como el establecimiento con sello de garantía ecológica y de otra clase.

En cuanto al funcionamiento y competencias de la conselleria, explicó que dos servicios de la Subdirección de Agricultura y Ganadería tienen competencias en política ganadera. Son el servicio de producción y sanidad animal, dedicado a la ordenación, la sanidad y el bienestar animal.

Explicó que este servicio está centrado al erradicar enfermedades y que prácticamente están todas las importantes erradicadas, excepto la tuberculosi (prevalencia del 2,87 % de explotaciones positivas en 2015 y del 1,90 % el año 2016). El otro servicio es el de seguridad y control de la producción primària, que lleva a cabo los programas nacionales de control de la cadena alimentaria (6 programas de los 13 tienen implicación ganadera).

Existen tres direcciones territoriales en Castellón, València y Alicante, un laboratorio que es la unidad de análisis de sanidad animal y las OCAPA. 79 veterinarios desarrollan toda la política ganadera de la Generalitat.

Los mataderos dependen de dos consellerias; la de Agricultura en tanto que como industrias agroalimentarias pueden optar a subvenciones y la de Sanidad (en concreto

Direcció General de Salut Pública), pel que fa als requisits de funcionament i als requisits higienicosanitaris.

Pel que fa a l'estat de la ramaderia valenciana i el seu futur, va exposar les seues dades basades en les del Registre d'Explotacions Ramaderes de la Comunitat Valenciana (RERA).

Producció de boví:

Província de Castelló i a la zona de l'interior es concreta la ramaderia de boví, amb l'especialització productiva de vedells per engreixar en els engreixadors.

Província de València: especialitzada en producció de llet (pràcticament tota la llet que es produeix a la Comunitat Valenciana).

Província d'Alacant: un poc de tot, amb molta presència d'animals de toreig.

L'evolució de ramaderia de boví pràcticament es manté estable. Per nombre d'explotacions: Castelló, València i Alacant.

Orientació productiva:

Carn: 483 explotacions de carn

Bous per a toreig: 130 explotacions es dediquen a fer bous per a toreig

Llet: 31 explotacions de llet (grans i molt productives i molt especialitzades tecnològicament)

S'han reduït en un 40 % les explotacions d'orientació mixta (carn i llet).

Ramaderia extensiva: és bovina i caprina, amb gran concentració al nord de Castelló i sud d'Alacant (on predomina el caprí).

Aquest sector necessita, digué, molt de suport per part de l'administració perquè, a banda de produir carn, té uns efectes mediambientals molt importants.

Apicultura

L'apicultura es concreta sobretot a la província de València. Hi ha hagut un increment d'explotacions d'un 28 %, però es redueix el nombre de ruscós.

Producció de porcs

Molt concentrada al nord de Castelló. Reducció important d'explotacions, en un 17 % en tota la Comunitat Valenciana. L'engreix ha augmentat quasi un 20 %, mentre que la producció de mares s'ha reduït.

Avicultura

Molt concentrada al nord de Castelló. Juntament amb la província de Sevilla, la de Castelló s'ha convertit en la província més productora de titots de tot l'Estat.

de la Dirección General de Salud Pública), por lo que respecta a los requisitos de funcionamiento y a los requisitos higienicosanitarios.

Por lo que respecta al estado de la ganadería valenciana y su futuro, expuso sus datos basados en los del Registro de Explotaciones Ganaderas de la Comunitat Valenciana (TRAS).

Producción de bovino:

Província de Castellón y en la zona del interior se concreta la ganadería de bovino, con la especialización productiva de terneros para engordar en los cebadores.

Província de València: especializada en producción de leche (prácticamente toda la leche que se produce en la Comunitat Valenciana).

Província de Alicante: un poco de todo, con mucha presencia de animales de toreo.

La evolución de ganadería de bovino prácticamente se mantiene estable. Por número de explotaciones: Castellón, València y Alicante.

Orientación productiva:

Carne: 483 explotaciones de carne

Toros para toreo: 130 explotaciones se dedican a hacer toros para toreo

Leche: 31 explotaciones de leche (grandes y muy productivas y muy especializadas tecnológicamente)

Se han reducido en un 40 % las explotaciones de orientación mixta (carne y leche).

Ganadería extensiva: es bovina y caprina, con gran concentración al norte de Castellón y sur de Alicante (donde predomina el caprino).

Este sector necesita, dijo, mucho apoyo por parte de la administración porque, aparte de producir carne, tiene unos efectos medioambientales muy importantes.

Apicultura

La apicultura se concreta sobre todo en la provincia de València. Ha habido un incremento de explotaciones de un 28 %, pero se reduce el número de colmenas.

Producción de cerdos

Muy concentrada al norte de Castellón. Reducción importante de explotaciones, en un 17 % en toda la Comunitat Valenciana. El engorde ha aumentado casi un 20 %, mientras que la producción de madres se ha reducido.

Avicultura

Muy concentrada al norte de Castellón. Junto a la provincia de Sevilla, la de Castellón se ha convertido en la provincia más productora de pavos de todo el Estado.

Les granges de gallines de posta estan concentrades a la província de València. El nombre d'explotació d'aus s'ha reduït un 13 %.

Sector cunícola

Està distribuït més uniformement. El nombre d'explotacions ha baixat en picat (s'ha reduït en una tercera part), s'han mantingut les explotacions que tenen més quantitat d'animals, que estan més professionalitzades i que poden resistir en èpoques de preus baixos.

Ramaderia ecològica

26 explotacions, segons dades del CAECV. 13 són de boví de carn, 6 de gallines ponedores, 1 explotació de cavalls i 2 explotacions apícoles. Diu que és un sector que cal potenciar.

Produccions ramaderes i macromagnituds ramaderes.

Vendes de bestiar per a sacrifici

Aus: 62.000.0000 aus venudes en escorxador
Conills: 5.300.0000 conills enviats a escorxador
Porcs: 2.400.000 porcs enviats a escorxador

Vendes d'animals per a vida

Pollastres: 16.000.000

Productes de la producció ramadera

Llet: 81.000.000 litres (destaca la província de València, 50.000.000 litres) (Alacant fa 5.,5 milions de litres de llet de cabra o València 3.200.000 de litres de llet d'ovella)

Ous: 100 milions de dotzenes d'ous (València fa quasi 80 milions de dotzenes d'ous i Castelló té una granja que fa 3,7 milions dotzenes d'ous de guatla)

Mel. Destaca València província, amb 4,3 milions de quilos de mel.

Impacte de la ramaderia

La ramaderia valenciana té un impacte econòmic anual de 650 milions d'euros (segons xifres tancades de 2014)

El valor de la producció agrària (tant agrícola com ramadera) és de 3.400 milions d'euros.

La carn de porc representa al voltant de 240 milions d'euros (entre el 35 i el 40%)

Carn d'au, 290 milions d'euros (entre el 30 % i el 35 %)

Ous, 60 milions d'euros (entre el 8 i el 12 %).

La ramaderia intensiva aporta el 80 % del valor econòmic de tota la ramaderia de la Comunitat Valenciana. Des de l'administració, va dir, «hem de fer un gran esforç per a potenciar la ramaderia extensiva, que dona un valor també al medi ambient molt important».

Las granjas de gallinas de puesta están concentradas en la provincia de València. El número de explotación de aves se ha reducido un 13 %.

Sector cunícola

Está distribuido más uniformemente. El número de explotaciones ha bajado en picado (se ha reducido en una tercera parte), se han mantenido las explotaciones que tienen más cantidad de animales, que están más profesionalizadas y que pueden resistir en épocas de precios bajos.

Ganadería ecológica

26 explotaciones, según datos del CAECV. 13 son de bovino de carne, 6 de gallinas ponedoras, 1 explotación de caballos y 2 explotaciones apícolas. Dice que es un sector que hay que potenciar.

Producciones ganaderas y macromagnitudes ganaderas.

Ventas de ganado para sacrificio

Aves: 62.000.0000 aves vendidas en matadero
Conejos: 5.300.0000 conejos enviados en matadero
Cerdos: 2.400.000 cerdos enviados en matadero

Ventas de animales para vida

Pollos: 16.000.000

Productos de la producción ganadera

Leche: 81.000.000 litros (destaca la provincia de València, 50.000.000 litros) (Alicante produce 5.,5 millones de litros de leche de cabra o València 3.200.000 de litros de leche de oveja)

Huevos: 100 millones de docenas de huevos (València produce casi 80 millones de docenas de huevos y Castellón tiene una granja que produce 3,7 millones docenas de huevos de codorniz)

Miel. Destaca València provincia, con 4,3 millones de kilos de miel.

Impacto de la ganadería

La ganadería valenciana tiene un impacto económico anual de 650 millones de euros (según cifras cerradas de 2014)

El valor de la producción agraria (tanto agrícola como ganadera) es de 3.400 millones de euros.

La carne de cerdo representa alrededor de 240 millones de euros (entre el 35 y el 40%)

Carne de ave, 290 millones de euros (entre el 30 % y el 35 %)

Huevos, 60 millones de euros (entre el 8 y el 12 %).

La ganadería intensiva aporta el 80 % del valor económico de toda la ganadería de la Comunitat Valenciana. Desde la administración, dijo, «debemos hacer un gran esfuerzo para potenciar la ganadería extensiva, que da un valor también al medio ambiente muy importante».

Oferta i demanda ramadera

Va comentar que estan entrant molts corders d'altres províncies per a sacrificar a la Comunitat Valenciana.

A la província d'Alacant hi ha demanda de carn de corder. Estem portant corders de fora per a sacrificar dins per al nostre mercat. Hi ha una demanda per als escorxadors.

Porc: estem per davall del 60 % de la capacitat de sacrifici. Lectura contrària al corder. S'està perdent valor afegit perquè s'està enviant producte a sacrificar a altres províncies de fora del País Valencià i s'està generant ocupació i riquesa a altres províncies de l'Estat espanyol. Matem un 7 %; estem perdent una quantitat de llocs de treball i de riquesa brutal perquè estos porcs se sacrifiquen a Catalunya, Aragó i creen riquesa allí.

Conills: la província d'Alacant només sacrifica un 1 % dels conills que produeix. A Castelló passa el mateix.

A Castelló enviem a sacrificar 117.000 corders i matem 200.000 Un dèficit d'un 71 %. És un potencial de la ramaderia extensiva.

Es maten a la província de Castelló el 50 % de conills i el 50 % d'aus.

A València província hi ha un desequilibri perquè l'escorxadors de Medina (abans Martínez Lorient i Mercadona) sacrifica 150.000 vedells l'any.

L'engreix de vedells tindria molt de potencial.

Portem porcs de fora a sacrificar. Conills: només se sacrifica un 21 %.

Globalment: veiem que al conjunt de la Comunitat Valenciana hi ha un dèficit molt important de sacrificar conills i porcs. Pel que fa a les aus, els corders i els vedells, la ramaderia té potencial per a portar més animals per a sacrificar a la Comunitat.

Escorxadors

52 en total (2 d'ells ecològics, en Benassal i Mercavalència, segons dades del CAE)

Per províncies:

Alacant: 12 (tots privats)
Castelló. 20 (7 públics i 2 de la Diputació de Castelló però de gestió privada)

València: 20 (1 públic, 4 públics de gestió privada)

Per orientacions de sacrifici

Aus: 16
Bous: 14
Porcs: 22
Conills: 7
Cavalls: 5
Oví i caprí: 28

Oferta y demanda ganadera

Comentó que están entrando muchos corderos de otras provincias para sacrificar en la Comunitat Valenciana.

En la provincia de Alicante hay demanda de carne de cordero. Estamos llevando corderos de fuera para sacrificar dentro para nuestro mercado. Hay una demanda para los mataderos.

Cerdo: estamos por debajo del 60 % de la capacidad de sacrificio. Lectura contraria al cordero. Se está perdiendo valor añadido porque se está enviando producto a sacrificar a otras provincias de fuera del País Valenciano y se está generando empleo y riqueza en otras provincias del Estado español. Matamos un 7 %; estamos perdiendo una cantidad de puestos de trabajo y de riqueza brutal porque estos cerdos se sacrifican en Cataluña, Aragón y crean riqueza allí.

Conejos: la provincia de Alicante solo sacrifica un 1 % de los conejos que produce. En Castellón pasa lo mismo.

En Castellón enviamos a sacrificar 117.000 corderos y matamos 200.000 Un dèficit de un 71 %. Es un potencial de la ganadería extensiva.

Se matan en la provincia de Castellón el 50 % de conejos y el 50 % de aves.

En València provincia hay un desequilibrio porque el matadero de Medina (antes Martínez Lorient y Mercadona) sacrifica 150.000 terneros el año.

El engorde de terneros tendría mucho potencial.

Llevamos cerdos de fuera a sacrificar. Conejos: solo se sacrifica un 21 %.

Globalmente: vemos que en el conjunto de la Comunitat Valenciana hay un dèficit muy importante de sacrificar conejos y cerdos. Por lo que respecta a las aves, los corderos y los terneros, la ganadería tiene potencial para llevar más animales para sacrificar en la Comunitat.

Mataderos

52 en total (2 de ellos ecológicos, en Benassal y Mercavalència, según datos del CAE)

Por provincias:

Alicante: 12 (todos privados)
Castellón. 20 (7 públicos y 2 de la Diputación de Castellón pero de gestión privada)

Valencia: 20 (1 público, 4 públicos de gestión privada)

Por orientaciones de sacrificio

Aves: 16
Toros: 14
Cerdos: 22
Conejos: 7
Caballos: 5
Ovino y caprino: 28

Per finalitzar comentà com hi ha sectors ramaders en crisi: conill, l'oví i el caprí. I en canvi sector ramaders en expansió: engreix de porcs i d'aus

Va destacar també el potencial de la ramaderia ecològica perquè hi ha demanda de productes ecològics. Comentà que creu que caldria apostar per mantenir i potenciar els escorxadors públics que tenim perquè ajuden a fixar gent en el territori.

Al torn de respostes, destacà que al sector ramader hi ha un gran problema de relleu generacional. Si els preus no ajuden, va dir, la gent se'n va al que és més fàcil que es la integració (engreix de porcs, d'aus i de titots) perquè és fàcil, no té risc econòmic i és «comprar un lloc de treball», comentà. Va explicar que en aquest sentit la conselleria ha apostat molt seriosament per establir una llei de contractes d'integració perquè el ramader estiga en igualtat de condicions amb les grans empreses integradores.

Per simplificar els tràmits burocràtics, una idea que va proposar és fer un portal agrari, per on hi haguera borses de ramaders que no pogueren gestionar els portals, fer una col·laboració via ajuntaments, diputacions o com fóra. És una opinió personal, va aclarir, no forma part de la política de conselleria. Es queixà que ara per ara, a la conselleria tenen problemes perquè els sistemes i les aplicacions informàtiques que hi ha són molt antics, com els vehicles de conselleria que també ho són. També es va queixar de la falta de personal, perquè s'han amortitzat moltíssimes places. Va dir que les polítiques que s'estan fent ara tindran el seu reflex en la societat al llarg del temps, perquè a curt termini és molt difícil. Comentà que actualment es fa molta formació al personal de conselleria, que en caldria moltíssima més, però que per això faltaria més pressupost i mitjans.

Per tal d'afavorir la ramaderia extensiva, va proposar lligar-ho al tema de la restauració. Que els restaurants siguen un aparador dels productes valencians.

Quant a l'escorxadors de Morella i respecte a l'ajuda nominativa a Morella comentà que ell tenia clar que hem de donar suport als escorxadors d'interior, de zones desfavorides, perquè és imprescindible que perquè sobrevisca un poble hi haja una escola, després és molt important que hi haja també una carnisseria. Els carnisseres de pobles xicotets necessiten prop uns escorxadors per a poder tenir producte carni a la venda per a alimentar les famílies. El sosteniment dels pocs escorxadors que tenim a la Comunitat Valenciana, va dir, hauria de ser un tema prioritari perquè són necessaris.

Respecte a l'ajuda nominativa, va dir que «quan ens van passar els pressupostos estava malament, va haver-hi una errada perquè en l'ajuda ficava: ajuda nominativa. Però baix, en el desenvolupament, en la fitxa pressupostària 7 posava que era per concurrència competitiva. [...] Jo el que tenia posava concurrència competitiva. I, a més, va haver-hi una errada perquè en la fitxa estava enquadrat unes coses al capítol IV i unes altres al capítol VII. Aleshores, vam haver de parlar amb el Servei d'Economia i Pressupostos perquè s'arreglaren tots aquests desfasaments. I ahí es va perdre molt de temps. Després es va intentar tramitar l'ajuda, però [...] els serveis horitzontals van com van. Per exemple, l'ordre de competitivitat i sostenibilitat d'explotacions ramaderes ens ha costat catorze mesos de tramitar».

Para finalizar comentó como hay sectores ganaderos en crisis: conejo, el ovino y el caprino. Y en cambio sectores ganaderos en expansión: engorde de cerdos y de aves

Destacó también el potencial de la ganadería ecológica porque hay demanda de productos ecológicos. Comentó que cree que habría que apostar por mantener y potenciar los mataderos públicos que tenemos para que ayuden a fijar gente en el territorio.

En el turno de respuestas, destacó que en el sector ganadero hay un gran problema de relevo generacional. Si los precios no ayudan, dijo, la gente se va a lo que es más fácil que es la integración (engorde de cerdos, de aves y de pavos) porque es fácil, no tiene riesgo económico y es «comprar un puesto de trabajo», comentó. Explicó que en este sentido la conselleria ha apostado muy seriamente para establecer una ley de contratos de integración para que el ganadero esté en igualdad de condiciones con las grandes empresas integradoras.

Para simplificar los trámites burocráticos, una idea que propuso es hacer un portal agrario, por donde hubiera bolsas de ganaderos que no pudieran gestionar los portales, hacer una colaboración vía ayuntamientos, diputaciones o como fuera. Es una opinión personal, aclaró, no forma parte de la política de conselleria. Se quejó de que por ahora, en la conselleria tienen problemas porque los sistemas y las aplicaciones informáticas que hay son muy antiguas, como los vehículos de conselleria que también lo son. También se quejó de la falta de personal, porque se han amortizado muchísimas plazas. Dijo que las políticas que se están haciendo ahora tendrán su reflejo en la sociedad a lo largo del tiempo, porque a corto plazo es muy difícil. Comentó que actualmente se hace mucha formación al personal de conselleria, que haría falta muchísima más, pero que para eso faltaría más presupuesto y medios.

Para favorecer la ganadería extensiva, propuso ligarlo al tema de la restauración. Que los restaurantes sean un escaparate de los productos valencianos.

En cuanto al matadero de Morella y con respecto a la ayuda nominativa en Morella comentó que él tenía claro que debemos dar apoyo a los mataderos de interior, de zonas desfavorecidas, porque es imprescindible que para que sobreviva un pueblo haya una escuela, después es muy importante que haya también una carnicería. Los carniceros de pueblos pequeños necesitan cerca unos mataderos para poder tener producto cárnico a la venta para alimentar a las familias. El sostenimiento de los pocos mataderos que tenemos en la Comunitat Valenciana, dijo, debería ser un tema prioritario porque son necesarios.

Con respecto a la ayuda nominativa, dijo que «cuando nos pasaron los presupuestos estaba mal, hubo un error porque en la ayuda ponía: ayuda nominativa. Pero bajo, en el desarrollo, en la ficha presupuestaria 7 ponía que era por concurrència competitiva. [...] Yo el que tenía ponía concurrència competitiva. Y, además, hubo un error porque en la ficha estaba encuadrado unas cosas en el capítulo IV y otras en el capítulo VII. Entonces, debimos hablar con el Servicio de Economía y Presupuestos para que se arreglaran todos estos desfases. Y ahí se perdió mucho tiempo. Después se intentó tramitar la ayuda, pero [...] los servicios horitzontales van como van. Por ejemplo, la orden de competitividad y sostenibilidad de explotaciones ganaderas nos ha costado catorce meses de tramitar».

En tot cas, assenyala que les ajudes a escorxadors públics o escorxadors privats depenen del servei d'indústries agroalimentàries, que no és de la seua competència.

Va assenyalar que en l'actual legislatura, a les línies d'ajuda es prioritza l'agricultura ecològica i que mai s'havia tingut en compte, va dir, les dones i els joves en línies de subvencions. I que també es treballa en fer una nova estructura de les agrupacions de defensa sanitària per a donar-los enfocaments més sanitaris i incorporar els veterinaris en temes de gestió tècnica.

– **Francisco Rodríguez Mulero** . Secretari autonòmic d'Agricultura i Desenvolupament Rural i director de l'Agència Valenciana de Foment de Garantia Agrària

En primer lloc va fer una explicació de la situació del sector ramader a la Comunitat Valenciana, assenyalant que a l'any 2016 es van sacrificar, als escorxadors de la Comunitat, al voltant de tres-cents noranta mil tones de carn distribuïdes en dues-cents mil tones de conill, cent dinou mil tones de porc que són, amb diferència, les activitats ramaderes més representatives, i en menor mesura cinquanta-sis mil tones de boví, nou mil tones d'oví, i dos mil quatre-cents tones de conill, així com a una xicoteta producció de caprí i equí.

Continuà dient que hi ha registrades més de sis mil cent explotacions ramaderes, de les quals nou-cents es dediquen al porcí, sis-cents a la producció de pollastres i gallines, sis-cents a boví, dues-cents a la producció i l'engreix de conills, i al voltant de mil dues-cents d'oví i caprí, dues-cents trenta a ramat d'equí, setanta-cinc a galls dindis, trenta a guatlles i perdius, i algunes de ànecs, coloms i faisans, dos mil apicultors.

Quant a la distribució territorial, va assenyalar que més del 55 % dels apicultors estan a la província de València, les granges de porcí majoritàriament estan a la província de Castelló on el 60 % es concentren en les comarques dels Ports, el Maestrat, l'Alt i el Baix Maestrat, i la resta de granges estan en la província de València sobretot als Serrans, al Camp de Túria, Requena i Utiel, i a la Vall d'Albaida, i quant a la província d'Alacant hi ha quaranta granges majoritàriament concentrades al Camp d'Elx i al Baix Segura.

Quant a les explotacions de ramat boví, assenyala que fonamentalment estan situades a la província de Castelló amb més d'un 65 % del total de les explotacions, i que es concentren a la comarca dels Ports amb un poc menys de la mitat de totes les granges de la Comunitat Valenciana així com la majoria de cria i engreix de vedells. Continuà explicant que les explotacions de boví de llet, majoritàriament, estan ubicades a la província de València, i respecte a les granges de conills cent deu estan situades a la província de Castelló, vuitanta a la província de València i trenta a la província d'Alacant. Quant a les granges de pollastres i gallines, que són aproximadament sis-cents, la mitat estan instal·lades a la província de Castelló, fonamentalment en l'Alt i el Baix Maestrat i a Vinaròs, dues-cents cinquanta a la província de València a Utiel, la Vall d'Albaida, els Serrans, la Ribera Alta i al Camp de Túria, i unes cinquanta explotacions al Baix Segura i al Comtat a la província d'Alacant.

En todo caso, señaló que las ayudas a mataderos públicos o mataderos privados dependen del servicio de industrias agroalimentarias, que no es de su competencia.

Señaló que en el actual legislatura, a las líneas de ayuda se prioriza la agricultura ecológica y que nunca se había tenido en cuenta, dijo, las mujeres y los jóvenes en líneas de subvenciones. Y que también se trabaja al hacer una nueva estructura de las agrupaciones de defensa sanitaria para darlas enfoques más sanitario e incorporar los veterinarios en temas de gestión técnica.

– **Francisco Rodríguez Mulero** . Secretario autonómico de Agricultura y Desarrollo Rural y director de la Agencia Valenciana de Fomento de Garantía Agraria

En primer lugar hizo una explicación de la situación del sector ganadero en la Comunitat Valenciana, señalando que en el año 2016 se sacrificaron, en los mataderos de la Comunitat, alrededor de trescientas noventa mil toneladas de carne distribuidas en doscientas mil toneladas de conejo, ciento diecinueve mil toneladas de cerdo que son, con diferencia, las actividades ganaderas más representativas, y en menor medida cincuenta-seis mil toneladas de bovino, nueve mil toneladas de ovino, y dos mil cuatrocientas toneladas de conejo, así como una pequeña producción de caprino y equino.

Continuó diciendo que hay registradas más de seis mil cien explotaciones ganaderas, de las que novecientas se dedican al porcino, seiscientas a la producción de pollos y gallinas, seiscientas a bovino, doscientas a la producción y el engorde de conejos, y alrededor de mil doscientas de ovino y caprino, doscientas treinta a ganado de equino, setenta y cinco a pavos, treinta a codornices y perdices, y algunas de patos, palomas y faisanes, dos mil apicultores.

En cuanto a la distribución territorial, señaló que más del 55 % de los apicultores están en la provincia de València, las granjas de porcino mayoritariamente están en la provincia de Castellón donde el 60 % se concentran en las comarcas de els Ports, el Maestrat, Alt y Baix Maestrat, y el resto de granjas están en la provincia de València sobre todo en los Serranos, Camp de Túria, Requena y Utiel, y en la Vall d'Albaida, y en cuanto a la provincia de Alicante hay cuarenta granjas mayoritariamente concentradas en el Campo de Elx y en la Vega Baja.

En cuanto a las explotaciones de ganado bovino, señaló que fundamentalmente están situadas en la provincia de Castellón con más de un 65 % del total de las explotaciones, y que se concentran en la comarca dels Ports con un poco menos de la mitad de todas las granjas de la Comunitat Valenciana así como la mayoría de cría y engorde de terneros. Continuó explicando que las explotaciones de bovino de leche, mayoritariamente, están ubicadas en la provincia de València, y con respecto a las granjas de conejos ciento diez están situadas en la provincia de Castellón, ochenta en la provincia de València y treinta en la provincia de Alicante. En cuanto a las granjas de pollos y gallinas, que son aproximadamente seiscientas, la mitad están instaladas en la provincia de Castellón, fundamentalmente en l'Alt i Baix Maestrat y en Vinaròs, doscientas cincuenta a la provincia de València en Utiel, la Vall d'Albaida, los Serranos, la Ribera Alta y al Camp de Túria, y unas cincuenta explotaciones en la Vega Baja y en el Comtat en la provincia de Alicante.

Així mateix va explicar que hi ha més de mil tres-cents explotacions d'oví i caprí, que es distribueixen en sis-cents a la província de Castelló que majoritàriament estan als Ports, l'Alt i el Baix Maestrat i Palància, quatre-cents a la província d'Alacant i poc més de tres-cents a la província de València.

Va explicar que davant aquesta situació l'objectiu principal del Consell en matèria d'agricultura i ramaderia, i desenvolupament rural era elaborar un nou model agroalimentari valencià. Continuà dient que la ramaderia està sustentada, fonamentalment, en explotacions professionals associades a les comarques rurals de l'interior amb granges en règim d'integració o explotacions extensives lligades a la terra, i que la dependència total del granger al comportament dels mercats, així com l'escassa o nul·la concentració de l'oferta participada pels ramaders, col·loca els professionals en una situació de debilitat estructural.

Així mateix va assenyalar que per a fer front a les dificultats del sector, des de conselleria, tenen previst una sèrie de propostes com desenvolupar un programa de modernització d'explotacions ramaderes, incentivant la introducció de tecnologies d'aprofitaments de subproductes, de racionalització de l'alimentació animal i d'increment de la eficiència energètica, i recalca que la modernització de les instal·lacions, la millora de la maquinària de les infraestructures sanitàries, la millora genètica i la informatització de la gestió són les qüestions que volen desenvolupar preferentment.

Recordà que a juny de 2017 es van publicar la convocatòria d'ajudes a la millora de la competitivitat i la sostenibilitat de les explotacions ramaderes, amb l'objectiu d'afavorir les inversions realitzades pels titulars de les explotacions ramaderes amb la finalitat de renovar les instal·lacions, els equips i les infraestructures de les explotacions ramaderes per altres més avançades tecnològicament amb especial atenció a la millora de les condicions d'higiene, salubritat i bioseguretat, l'adaptació de les instal·lacions per a les condicions de benestar animal, la sostenibilitat i la reducció dels impactes ambientals produïts per la pròpia activitat ramadera, sense oblidar la reducció dels costos de producció, la millora de la producció, la millora de la qualitat del producte final i el foment dels productes ecològics i va recordar que aquesta ordre també és per a garantir la sanitat animal per a tenir una ramaderia competitiva, així com garantir la salut pública, així mateix va assenyalar que el recolzament amb la sanitat animal es va materialitzar en les ajudes a les associacions de defensa sanitària i defensa animal, recordant que durant l'any 2017 havien abonat cent cinquanta-dos mil euros per a benestar animal, animals domèstics, cinc-cents mil euros per ajudar les associacions avícoles per a combatre la salmonel·la, vuit-cents noranta-cinc mil euros d'ajudes a les associacions de defensa sanitària animal, tres-cents vuitanta-dos mil euros d'ajudes per a explotacions de cria de conills, i sobre aquesta qüestió va comentar que va haver una crisi molt important per un excés d'oferta junta amb la caiguda de demanda que va ocasionar una baixada de preus, per això des de conselleria es va posar una línia d'ajudes per a les explotacions de cria de conills, així com van abonar cent trenta mil en ajudes de compensació a ramaders per sacrifici obligatori, i quinze mil euros d'ajudes pel control lleter.

Va continuar explicant que com a mesures de recolzament s'han recuperat, després de cinc anys, les línies d'ajudes del

Asimismo explicó que hay más de mil trescientas explotaciones de ovino y caprino, que se distribuyen en seiscientas en la provincia de Castellón que mayoritariamente están en los Ports, l'Alt i el Baix Maestrat y Palància, cuatrocientas en la provincia de Alicante y poco más de trescientas en la provincia de Valencia.

Explicó que ante esta situación el principal objetivo del Consell en materia de agricultura y ganadería, y desarrollo rural era elaborar un nuevo modelo agroalimentario valenciano. Continuó diciendo que la ganadería está sustentada, fundamentalmente, en explotaciones profesionales asociadas a las comarcas rurales del interior con granjas en régimen de integración o explotaciones extensivas ligadas a la tierra, y que la dependencia total del granjero al comportamiento de los mercados, así como la escasa o nula concentración de la oferta participada por los ganaderos, coloca los profesionales en una situación de debilidad estructural.

Asimismo señaló que para hacer frente a las dificultades del sector, desde conselleria, tienen previsto una serie de propuestas como desarrollar un programa de modernización de explotaciones ganaderas, incentivando la introducción de tecnologías de aprovechamientos de subproductos, de racionalización de la alimentación animal y de incremento de la eficiencia energética, y recalca que la modernización de las instalaciones, la mejora de la maquinaria de las infraestructuras sanitarias, la mejora genética y la informatización de la gestión son las cuestiones que quieren desarrollar preferentemente.

Recordó que en junio de 2017 se publicaron la convocatoria de ayudas a la mejora de la competitividad y la sostenibilidad de las explotaciones ganaderas, con el objetivo de favorecer las inversiones realizadas por los titulares de las explotaciones ganaderas con la finalidad de renovar las instalaciones, los equipos y las infraestructuras de las explotaciones ganaderas por otras más avanzadas tecnológicamente con especial atención a la mejora de las condiciones de higiene, salubridad y bioseguridad, la adaptación de las instalaciones para las condiciones de bienestar animal, la sostenibilidad y la reducción de los impactos ambientales producidos por la propia actividad ganadera, sin olvidar la reducción de los costes de producción, la mejora de la producción, la mejora de la calidad del producto final y el fomento de los productos ecológicos y recordó que esta orden también es para garantizar la sanidad animal para tener una ganadería competitiva, así como garantizar la salud pública, asimismo señaló que el apoyo con la sanidad animal se materializó en las ayudas a las asociaciones de defensa sanitaria y defensa animal, recordando que durante el año 2017 habían abonado ciento cincuenta y dos mil euros para bienestar animal, animales domésticos, quinientos mil euros para ayudar a las asociaciones avícolas para combatir la salmonella, ochocientos noventa y cinco mil euros de ayudas a las asociaciones de defensa sanitaria animal, trescientos ochenta y dos mil euros de ayudas para explotaciones de cría de conejos, y sobre esta cuestión comentó que hubo una crisis muy importante por un exceso de oferta junto con la caída de demanda que ocasionó una bajada de precios, por eso desde conselleria se puso una línea de ayudas para las explotaciones de cría de conejos, así como que abonaron ciento treinta mil en ayudas de compensación a ganaderos por sacrificio obligatorio, y quince mil euros de ayudas por el control lechero.

Continuó explicando que como medidas de apoyo se han recuperado, después de cinco años, las líneas de ayudas

PDR d'inversions d'actius físics amb un import de 25 milions d'euros i que pràcticament s'atendran totes les sol·licituds que es van presentar en el seu dia. Així mateix assenyalà que també s'ha posat en marxa la incorporació de joves al sector ramader, la línia d'ajudes al cooperativisme de cooperatives ramaderes i la línia d'ajudes del PDR d'inversions per a la transformació i la comercialització de productes agroalimentaris, i posà com a exemple que a l'escorxador d'Oriola s'ha donat una ajuda per a l'ampliació de la depuradora, la millora d'eficiència energètica i la instal·lació de refrigeració, amb un import total de quatre-cents cinquanta-dos mil euros.

Continuà la seva intervenció indicant que la gran baza de la Comunitat Valenciana en ramaderia la té en els seus estatuts sanitaris, i un dels exemples és que la Comunitat està declarada indemne de brucel·losi en oví i caprí, a més a més va dir que està en tramitació de la declaració oficial per a la qualificació de lliure de brucel·losi en boví i que estan treballant en l'elaboració d'un estudi epidemiològic de tuberculosi, com també que es treballa conjuntament amb el sector i posà com a exemple el simulacre de control de la influència aviar, la grip aviar, i que per aquesta acció van ser felicitats pel govern d'Espanya i la Unió Europea.

Va continuar dient que un altra línia de treball respecte a la ramaderia és la tramitació de l'avantprojecte de llei d'interacció ramadera que aleshores estava en tràmit en el Consell Econòmic i Social, i comentà que la integració és una font de règim de possessió i d'aquesta forma els ramaders poden constituir-se en productors independents o productors integrats, assenyalant que els independents són propietaris dels animals i de les instal·lacions i que normalment gestionen l'adquisició d'inputs i la comercialització del producte. Quant als productors integrats assenyalà que estableixen una relació contractual amb les fàbriques de pinso que facilita els factors de producció. Així mateix comentà que el 80 % de la ramaderia valenciana està integrada, i que tots els nous ramaders que s'incorporen al sector avícola i porcí ho fan com a productors integrats, i és per això que assenyalà la necessitat d'establir un marc jurídic que regulara aquestes relacions contractuales, especialment per a l'àmbit sanitari, prevenció, lluita, control i eradicació de malalties animals, també en l'àmbit de la seguretat alimentària, normes que regulen la gestió i l'ús de medicaments i alimentació animal, així com la protecció del medi ambient i la gestió de residus. També assenyalà que sobre la base de la llibertat de pactes, l'avantprojecte de llei d'integració ramadera pretén aconseguir un major equilibri entre les parts mitjançant contracte per escrit, incorporar un model homologat, entre altres, i comentà que aquesta llei ha sigut demandada pel sector productor i per organitzacions agràries.

Continuà la seva intervenció amb l'aposta de l'agricultura ecològica per a buscar obtenir productes agroalimentaris de major qualitat i sense residus atenent les necessitats de la ciutadania i el mercat, contribuint a la lluita contra el canvi climàtic, frenar la contaminació de l'aigua, la desertificació, així com la pèrdua de diversitat agrària i cultural. Va continuar la seva intervenció dient que des de la conselleria també es recolza la promoció del mercat de proximitat, el desenvolupament de la indústria agroalimentària ecològica i la valoració dels recursos locals fomentant l'alimentació de qualitat amb productes valencians, i diu que recolzat amb ajudes.

del PDR de inversiones de activos físicos con un importe de 25 millones de euros y que prácticamente se atenderán todas las solicitudes que se presentaron en su día. Asimismo señaló que también se ha puesto en marcha la incorporación de jóvenes al sector ganadero, la línea de ayudas al cooperativismo de cooperativas ganaderas y la línea de ayudas del PDR de inversiones para la transformación y la comercialización de productos agroalimentarios, y puso como ejemplo que en el matadero de Orihuela se ha dado una ayuda para la ampliación de la depuradora, la mejora de eficiencia energética y la instalación de refrigeración, con un importe total de cuatrocientos cincuenta y dos mil euros.

Continuó su intervención indicando que la gran baza de la Comunitat Valenciana en ganadería la tiene en sus estatutos sanitarios, y uno de los ejemplos es que la Comunitat está declarada indemne de brucelosis en ovino y caprino, además dijo que está en tramitación de la declaración oficial para la calificación de libre de brucelosis en bovino y que están trabajando en la elaboración de un estudio epidemiológico de tuberculosis, así como que se trabaja conjuntamente con el sector y puso como ejemplo el simulacro de control de la influenza aviar, la gripe aviar, y que por esta acción fueron felicitados por el gobierno de España y la Unión Europea.

Continuó diciendo que otra línea de trabajo con respecto a la ganadería es la tramitación del anteproyecto de ley de interacción ganadera que entonces estaba en trámite en el Consejo Económico y Social, y comentó que la integración es una fuente de régimen de posesión y de esta forma los ganaderos pueden constituirse en productores independientes o productores integrados, señalando que los independientes son propietarios de los animales y de las instalaciones y que normalmente gestionan la adquisición de inputs y la comercialización del producto. En cuanto a los productores integrados señaló que establecen una relación contractual con las fábricas de piensos que facilita los factores de producción. Asimismo comentó que el 80 % de la ganadería valenciana está integrada, y que todos los nuevos ganaderos que se incorporan al sector avícola y porcino lo hacen como productores integrados, y es por eso que señaló la necesidad de establecer un marco jurídico que regulara estas relaciones contractuales, especialmente para el ámbito sanitario, prevención, lucha, control y erradicación de enfermedades animales, también en el ámbito de la seguridad alimentaria, normas que regulan la gestión y el uso de medicamentos y alimentación animal, así como la protección del medio ambiente y la gestión de residuos. También señaló que sobre la base de la libertad de pactos, el anteproyecto de ley de integración ganadera pretende conseguir un mayor equilibrio entre las partes mediante contrato por escrito, incorporar un modelo homologado, entre otros, y comentó que esta ley ha sido demandada por el sector productor y por organizaciones agrarias.

Continuó su intervención con la apuesta de la agricultura ecológica para buscar obtener productos agroalimentarios de mayor calidad y sin residuos atendiendo las necesidades de la ciudadanía y el mercado, contribuyendo a la lucha contra el cambio climático, frenar la contaminación del agua, la desertificación, así como la pérdida de diversidad agraria y cultural. Continuó su intervención diciendo que desde la conselleria también se apoya la promoción del mercado de proximidad, el desarrollo de la industria agroalimentaria ecológica y la valoración de los recursos locales fomentando la alimentación de calidad con productos valencianos, y dice que apoyado con ayudas.

Va finalitzar la seva primera intervenció assenyalant que l'activitat ramadera està situada en zones d'interior i que el despoblament en aquestes zones és una realitat, i va dir que aquest problema s'ha d'abordar amb una perspectiva global en educació, infraestructures, sanitat, comunicacions i també amb una perspectiva agroalimentària i econòmica, donant des de la conselleria la possibilitat a la ramaderia extensiva perquè constituïska un mitjà digne de vida, generadora de riquesa a través de productes autòctons de qualitat, i va concloure dient que hi ha que recolzar-los i una de les formes de fer-ho és promocionant escorxadors comarcals perquè complisquen les normatives vigents i tinguen assegurades la seva viabilitat futura, sense oblidar que són les zones més despoblades aquelles que necessiten els serveis i que la seva responsabilitat és atendre'ls.

Després de les diferents intervencions dels portaveus dels grups parlamentaris, el secretari autonòmic va agrair la decisió d'haver constituït aquesta comissió d'estudi sobre la ramaderia perquè posa de manifest l'interès que tenen els membres d'aquesta comissió en avançar i ajudar el sector agroalimentari.

Amb relació a la qüestió de la destrucció dels cadàvers va comentar que la gestió de la destrucció està organitzada a través d'una assegurança que tenen els ramaders i que està subvencionada per la conselleria; a la província de Castelló en comú i a les províncies de València i Alacant de forma individual.

Quant a la qüestió de la falta de polítiques, assenyalà que faria un resum de la problemàtica que tenen identificada, actuacions, objectius fonamentals i línies d'actuació. En primer lloc comentà que les línies d'actuació, de l'any en curs, estan basades en sanitat i benestar animal en les explotacions agràries, sobre els elevats costos de producció i la falta de competitivitat d'algunes explotacions ramaderes, sobre l'impacte ambiental i la gestió de residus de les produccions ramaderes, la pèrdua de la biodiversitat i sobre el dèficit tecnològic de formació i de condicions de treball que tenen el sector ramader.

Quant als objectius va dir que tenen com a objectiu garantir la sanitat animal a través de l'associació de programes de vigilància i de control i d'eradicació, que es fa des de la xarxa de veterinaris de les OCAPA i dels serveis territorials, millorant les condicions de benestar animal, inclosos els animals de companyia i d'experimentació, així com modernitzar les explotacions ramaderes i millorar els nivells de competitivitat, millorar la renda dels ramaders amb la incorporació de noves tecnologies, compensar la pèrdua de renda derivada de l'activitat apícola i afavorint la pol·linització entomòfila de la vegetació a través d'ajudes, també potenciar la creació de marques de qualitat, assegurar la viabilitat dels escorxadors d'interior, reduir l'impacte ambiental mitjançant la utilització de la gestió de residus, afavorint la ramaderia extensiva i la recuperació de races autòctones com a mesura per aconseguir una ramaderia sostenible i compatible mediambientalment, així com estimular la transferència tecnològica, el reconeixement i el sanejament en l'àrea de la ramaderia, i afavorir la formació dels treballadors i de les treballadores del sector ramader en els camps de la promoció, la sanitat i el benestar a través dels cursos de formació.

Finalizó su primera intervención señalando que la actividad ganadera está situada en zonas de interior y que el despoblamiento en estas zonas es una realidad, y dijo que este problema se debe abordar con una perspectiva global en educación, infraestructuras, sanidad, comunicaciones y también con una perspectiva agroalimentaria y económica, dando desde la conselleria la posibilidad a la ganadería extensiva para que constituya un medio digno de vida, generadora de riqueza a través de productos autóctonos de calidad, y concluyó diciendo que hay que apoyarlos y una de las formas de hacerlo es promocionando mataderos comarcals para que cumplan las normativas vigentes y tengan aseguradas su viabilidad futura, sin olvidar que son las zonas más despobladas aquellas que necesitan los servicios y que su responsabilidad es atenderlos.

Después de las diferentes intervenciones de los portavoces de los grupos parlamentarios, el secretario autonómico agradeció la decisión de haber constituido esta comisión de estudio sobre la ganadería porque pone de manifiesto el interés que tienen los miembros de esta comisión en avanzar y ayudar al sector agroalimentario.

Con relación a la cuestión de la destrucción de los cadáveres comentó que la gestión de la destrucción está organizada a través de un seguro que tienen los ganaderos y que está subvencionada por la conselleria; en la provincia de Castellón en común y en las provincias de València y Alicante de forma individual.

En cuanto a la cuestión de la falta de políticas, señaló que haría un resumen de la problemática que tienen identificada, actuaciones, objetivos fundamentales y líneas de actuación. En primer lugar comentó que las líneas de actuación, del año en curso, están basadas en sanidad y bienestar animal en las explotaciones agrarias, sobre los elevados costos de producción y la falta de competitividad de algunas explotaciones ganaderas, sobre el impacto ambiental y la gestión de residuos de las producciones ganaderas, la pérdida de la biodiversidad y sobre el dèficit tecnològic de formación y de condiciones de trabajo que tienen el sector ganadero.

En cuanto a los objetivos dijo que tienen como objetivo garantizar la sanidad animal a través de la asociación de programas de vigilancia y de control y de erradicación, que se hace desde la red de veterinarios de las OCAPA y de los servicios territoriales, mejorando las condiciones de bienestar animal, incluidos los animales de compañía y de experimentación, así como modernizar las explotaciones ganaderas y mejorar los niveles de competitividad, mejorar la renta de los ganaderos con la incorporación de nuevas tecnologías, compensar la pérdida de renta derivada de la actividad apícola y favoreciendo la polinización entomófila de la vegetación a través de ayudas, también potenciar la creación de marcas de calidad, asegurar la viabilidad de los mataderos de interior, reducir el impacto ambiental mediante la utilización de la gestión de residuos, favoreciendo la ganadería extensiva y la recuperación de razas autóctonas como medida para conseguir una ganadería sostenible y compatible medioambientalmente, así como estimular la transferencia tecnològica, el reconocimiento y el saneamiento en el área de la ganadería, y favorecer la formación de los trabajadores y de las trabajadoras del sector ganadero en los campos de la promoción, la sanidad y el bienestar a través de los cursos de formación.

Va continuar dient que estan elaborant un programa de treball d'ideació en ramaderies amb els objectius anomenats anteriorment.

Quant a les OCAPA va dir que està en fase d'estudi el projecte de reestructuració de les oficines comarcals, que tenen avaluada la situació del personal i dels medis, i va assenyalar que tenen com a objectiu anar cobrint les places que no estan cobertes i crear alguna figura, quan siga possible, per a qüestions com la promoció, la formació i la transferència.

Amb relació a la dificultat de trànsit en els camins explicà que en els últims deu anys no s'ha invertit ni s'ha realitzat cap pla de millora per a l'adequació de camins rurals i que a més a més s'han sumat les inclemències meteorològiques, a la qual cosa assenyala que el que fa falta són diners i que per a aquest any sols hi havia en el pressupost un milió d'euros per a la línia d'ajudes per als ajuntaments per a adequació i reparació de camins. Va dir que és un gran problema, sobretot a l'interior de Castelló, ja que en les zones de seca la disponibilitat d'adequació de camins rurals és molt més complicat.

Quant a la dificultat de permisos per a noves explotacions, va assenyalar que estan subjectes al reglament d'activitats nocives i perilloses, a la política de cada municipi, a l'ordenació del territori i a l'impacte ambiental. Explicà que hi ha més de mil expedients per resoldre d'anys enrere, i que en el moment de resoldre tots els expedients es podran posar al dia i reduir el temps de permisos, i digué que respecte a la part d'informes de conselleria el temps de tramitació està entre un mes i dos mesos.

Referent a la qüestió d'ajudes rebudes pels escorxadors, va assenyalar que hi havia i hi ha diferents possibilitats de finançar inversions en els escorxadors, una línia de finançament d'indústria agroalimentària, on entren els escorxadors i que feia cinc anys que no es convocava i que es va convocar de nou l'any 2016 i que es va acollir l'escorxador d'Oriola, i que es poden acollir tant escorxadors públics com privats.

Va continuar explicant que hi ha una altra via que és la dels convenis com era la de Mercavalència amb unes inversions, de moment, de 12 milions d'euros, i que per a l'any 2017 quedaven per pagar mig milió d'euros. Explicà que aquesta via dels convenis es va decidir, per part de les Corts, que no s'aplicara per a l'escorxador de Morella, i recalçà que el que era bo per a Mercavalència no era bo per a l'escorxador de Morella, i que aquell conveni nominatiu es va passar a subvenció de concurrència competitiva.

Explicà que en el pressupost de l'any en curs hi ha una partida per finançar iniciatives d'estudis d'escorxadors xicotets i que es troba en tramitació per a l'ordre de subvencions. A continuació diu que referent al programa 714.80 de la secció 12 està dirigida a escorxadors de gestió pública o mixta i urbanitzacions ramaderes amb la finalitat de fomentar les actuacions en comú mitjançant ajudes dirigides a grups de ramaders o altres institucions en el desenvolupament d'instruments per a la consecució de canals curts de comercialització, venda de proximitat i escorxadors ecològics, recordant que un dels objectius que tenen des de conselleria és fomentar aquesta activitat en el territori.

Continuó diciendo que están elaborando un programa de trabajo de ideación en ganaderías con los objetivos nombrados anteriormente.

En cuanto a las OCAPA dijo que está en fase de estudio el proyecto de reestructuración de las oficinas comarcales, que tienen evaluada la situación del personal y de los medios, y señaló que tienen como objetivo ir cubriendo las plazas que no están cubiertas y crear alguna figura, cuando sea posible, para cuestiones como la promoción, la formación y la transferencia.

Con relación a la dificultad de tráfico en los caminos explicó que en los últimos diez años no se ha invertido ni se ha realizado ningún plan de mejora para la adecuación de caminos rurales y que además se han sumado las inclemencias meteorológicas, a lo que señaló que lo que hace falta es dinero y que para este año solo había en el presupuesto un millón de euros para la línea de ayudas para los ayuntamientos para adecuación y reparación de caminos. Dijo que es un gran problema, sobre todo en el interior de Castellón, ya que en las zonas de secano la disponibilidad de adecuación de caminos rurales es mucho más complicado.

En cuanto a la dificultad de permisos para nuevas explotaciones, señaló que están sujetos al reglamento de actividades nocivas y peligrosas, a la política de cada municipio, a la ordenación del territorio y al impacto ambiental. Explicó que hay más de mil expedientes por resolver de años atrás, y que en el momento de resolver todos los expedientes se podrán poner al día y reducir el tiempo de permisos, y dijo que con respecto a la parte de informes de conselleria el tiempo de tramitación está entre un mes y dos meses.

Referente a la cuestión de ayudas recibidas por los mataderos, señaló que había y hay diferentes posibilidades de financiar inversiones en los mataderos, una línea de financiación de industria agroalimentaria, donde entran los mataderos y que hacía cinco años que no se convocaba y que se convocó de nuevo el año 2016 y que se acogió el matadero de Orihuela, y que se pueden acoger tanto mataderos públicos como privados.

Continuó explicando que hay otra vía que es la de los convenios como era la de Mercavalència con unas inversiones, de momento, de 12 millones de euros, y que para el año 2017 quedaban por pagar medio millón de euros. Explicó que esta vía de los convenios se decidió, por parte de Les Corts, que no se aplicara para el matadero de Morella, y recalzó que lo que era bueno para Mercavalència no era bueno para el matadero de Morella, y que aquel convenio nominativo se pasó a subvención de concurrència competitiva.

Explicó que en el presupuesto del año en curso hay una partida para financiar iniciativas de estudios de mataderos pequeños y que se encuentra en tramitación para la orden de subvenciones. A continuación dijo que referente al programa 714.80 de la sección 12 está dirigida a mataderos de gestión pública o mixta y urbanizaciones ganaderas con la finalidad de fomentar las actuaciones en común mediante ayudas dirigidas a grupos de ganaderos u otras instituciones en el desarrollo de instrumentos para la consecució de canales cortos de comercialización, venta de proximidad y mataderos ecológicos, recordando que uno de los objetivos que tienen desde conselleria es fomentar esta actividad en el territorio.

Quant a la qüestió de la fixació de la població en l'interior, va assenyalar que l'objectiu és fomentar totes les accions possibles per a intentar que existisquen instruments suficients per a fixar població en la zona interior, i que els instruments són molts, tant horitzontals com verticals, i va posar com a exemple que un productor no tinga que dur el seu ramat a escorxadors que estan a cinc-cents quilòmetres, amb el cost energètic, mediambiental, etc.

Continuà explicat que han de potenciar tant la ramaderia extensiva com la intensiva, aquesta amb les seves connotacions, però sobretot l'extensiva perquè és la que més possibilitats té d'accedir al mercat de proximitat, i digué que potenciar passa per facilitar canal de comercialització.

Rodríguez Mulero va afirmar que quan hi ha ajudes públiques aconseguim la incorporació de joves al sector ramader. Així, en les últimes convocatòries el 30 % van ser joves que van engregar una explotació ramadera. Segons Rodríguez Mulero, és fonamental la incorporació de joves a aquest sector perquè té la capacitat de fixar població en l'àmbit rural, com a eina contra la despoblació a l'interior de la Comunitat Valenciana.

El problema el té quan el jove ramader dedica la seua explotació al sector extensiu. Perquè aquest emprenedor ho tinga més fàcil és fonamental comptar amb escorxadors de proximitat, escorxadors comarcals, que els garanteix els canals curts de comercialització. Aquest problema no el tenen les explotacions intensives, ja que en aquests casos la venda ja està assegurada, encara que el control de preus ho imposa la distribuïdora i la transformadora

En aquest sentit, el secretari autonòmic va posar com a exemple la situació de les granges de conills. Aquest sector és molt important per a la Comunitat Valenciana perquè hi ha moltes explotacions, generalment de caràcter familiar i en àmbits rurals de l'interior. Però la situació d'aquest mercat és molt complexa a causa de la falta d'escorxadors de proximitat. En carn de conill, solament dos escorxadors concentren el 90 % dels sacrificis d'Espanya, en concret a Valladolid i Catalunya. Dos establiments que condicionen i marquen els preus i les condicions al ramader.

El difícil, el repte a l'hora de generar polítiques públiques sobre ramaderia, és aconseguir trencar les cadenes que imposa el mercat i que acaba concentrant la presa de decisions. Solament polítiques a mitjà termini, i a favor de la ramaderia extensiva, pot trencar aquesta cadena actual en el sector. A més, l'extensiva té més capacitat de fixar població en els nuclis de poblacions rurals i de l'interior. I va concloure que la ramaderia extensiva requereix escorxadors de proximitat, almenys de caràcter comarcal.

- **Óscar García Barrero.** Veterinari homeòpata/rural

Encara que al ponent se'l va presentar en la comissió com a veterinari homeòpata, va iniciar la seua compareixença explicant que és veterinari rural. El seu treball principal és en una associació de defensa sanitària de vaquí a la serra de Guadarrama, a Segòvia, i treballa tant amb convencional com amb ecològic, i conviu amb ambdós àmbits sense problemes. Compagina medicina convencional amb assessorament en homeopatia veterinària i ramaderia ecològica.

En cuanto a la cuestión de la fijación de la población en el interior, señaló que el objetivo es fomentar todas las acciones posibles para intentar que existan instrumentos suficientes para fijar población en la zona interior, y que los instrumentos son muchos, tanto horizontales como verticales, y puso como ejemplo que un productor no tenga que llevar su ganado a mataderos que están a quinientos kilómetros, con el coste energético, medioambiental, etc.

Continuó explicado que deben potenciar tanto la ganadería extensiva como la intensiva, esta con sus connotaciones, pero sobre todo la extensiva porque es la que más posibilidades tiene de acceder en el mercado de proximidad, y dijo que potenciar pasa por facilitar canal de comercialización.

Rodríguez Mulero afirmó que cuando hay ayudas públicas conseguimos la incorporación de jóvenes al sector ganadero. Así, en las últimas convocatorias el 30 % fueron jóvenes que pusieron en marcha una explotación ganadera. Según Rodríguez Mulero, es fundamental la incorporación de jóvenes a este sector porque tiene la capacidad de fijar población en el ámbito rural, como a herramienta contra la despoblación en el interior de la Comunitat Valenciana.

El problema lo tiene cuando el joven ganadero dedica su explotación al sector extensivo. Para que este emprenedor lo tenga más fácil es fundamental contar con mataderos de proximidad, mataderos comarcales, que les garantiza los canales cortos de comercialización. Este problema no lo tienen las explotaciones intensivas, ya que en estos casos la venta ya está asegurada, aunque el control de precios lo impone la distribuidora y la transformadora

En este sentido, el secretario autonómico puso como ejemplo la situación de las granjas de conejos. Este sector es muy importante para la Comunitat Valenciana porque hay muchas explotaciones, generalmente de carácter familiar y en ámbitos rurales del interior. Pero la situación de este mercado es muy compleja a causa de la falta de mataderos de proximidad. En carne de conejo, solamente dos mataderos concentran el 90 % de los sacrificios de España, en concreto en Valladolid y Cataluña. Dos establecimientos que condicionan y marcan los precios y las condiciones al ganadero.

Lo difícil, el reto a la hora de generar políticas públicas sobre ganadería, es conseguir romper las cadenas que impone el mercado y que acaba concentrando la toma de decisiones. Solamente políticas a medio plazo, y a favor de la ganadería extensiva, puede romper esta cadena actual en el sector. Además, la extensiva tiene más capacidad de fijar población en los núcleos de poblaciones rurales y del interior. Y concluyó que la ganadería extensiva requiere mataderos de proximidad, por lo menos de carácter comarcal.

- **Óscar García Barrero.** Veterinario homeópata/rural

Aunque al ponente se le presentó en la comisión como veterinario homeópata, inició su comparecencia explicando que es veterinario rural. Su trabajo principal es en una asociación de defensa sanitaria de vacuno en la Sierra de Guadarrama, en Segovia, y trabaja tanto con convencional como con ecológico, y conviviendo con ambos ámbitos sin problemas. Compagina medicina convencional con asesoramiento en homeopatía veterinaria y ganadería ecológica.

Va explicar que els medicaments són un avanç modern i imprescindible, però que això no és incompatible amb l'ús de teràpies naturals, moltes d'elles usades de forma tradicional en les ramaderies.

El ponent va explicar la seua trajectòria professional, que comença en 1984 amb ramaderies familiars quasi de subsistència. Desenvolupa tota la història de la transició a la intensificació, i després a la ramaderia ecològica, que va resultar d'un procés de reacció a la concentració i industrialització excessiva.

Óscar García va contar com ha treballat i continua treballant amb projectes molt variats. Encara que aposta pel model de ramaderia sostenible de tipus extensiu i ecològic, defèn el respecte per aquells ramaders de model intensiu i la necessitat de defensar-los enfront d'un sistema industrial que els endeuta i explota.

Algunes de les pràctiques veterinàries per a ecològic són perfectament assumibles per al sistema industrial, i el ponent va relatar com usa aquests coneixements per a ajudar a reduir la quantitat d'inputs que adquireixen i que afecten la viabilitat econòmica de les explotacions convencionals.

Va explicar que, segons la seua opinió, la transició cap a la ramaderia sostenible ha de passar pels sistemes que prioritzen l'ús dels recursos del territori i per a frenar la dependència del productor cap al mercat. També la diversificació de la producció i de l'activitat, introduint criteris de transformació, custòdia del territori, comercialització, turisme...

També aposta per projectes col·lectius o cooperatius, tant per a comercialitzar com per a la compra d'inputs.

Va insistir en el fet que les polítiques públiques han d'apostar per la flexibilització de normatives, el reconeixement de model sostenible, la informació al consumidor i les ajudes a projectes prioritaris sota aquestes premisses.

El ponent va desenvolupar també en la seua intervenció el problema del control de la sanitat animal i el contacte permanent amb una fauna salvatge que no té cap control sanitari. Va explicar que les campanyes de sanejament ramader estancades en un 2 % des de fa 25 anys, perquè no es poden eradicar malalties sense considerar la variable de fauna salvatge.

Ens va parlar d'un fracàs total en el sistema d'eradicació de malalties i una incongruència amb una amenaça mínima per a la salut pública. Va explicar que les campanyes de sanitat animal només són vàlides per a ramaderies establertes i que perjudiquen enormement la ramaderia extensiva, ja que està sempre en contacte amb la fauna salvatge compartint pastura i punts d'aigua.

Més del 50 % de porcs senglars pateixen tuberculosi bovina. A més, es treballa amb proves de diagnòstic molt poc fiables. L'objectiu d'eradicació és impossible. La campanya d'eradicació de brucel·losi es produeix perquè es tracta d'una malaltia transmissible a l'ésser humà, quan aquesta no és una premissa correcta.

Els porcs senglars, els cérvols, els cabirols i més de quaranta espècies d'ungulats, mustèlids i fins i tot aus poden patir la tuberculosi. La població de porcs senglars va adquirir la malaltia pel contacte amb el bestiar vaquí. Hi ha poblacions

Explicó que los medicamentos son un avance moderno e imprescindible, pero que esto no es incompatible con el uso de terapias naturales, muchas de ellas usadas de forma tradicional en las ganaderías.

El ponente explicó su trayectoria profesional, que comienza en 1984 con ganaderías familiares casi de subsistencia. Desarrolla toda la historia de la transición a la intensificación, y después a la ganadería ecológica, que resultó de un proceso de reacción a la concentración e industrialización excesiva.

Óscar García contó cómo ha trabajado y sigue trabajando con proyectos muy variados. Aunque apuesta por el modelo de ganadería sostenible de tipo extensivo y ecológico, defiende el respeto por aquellos ganaderos de modelo intensivo y la necesidad de defenderlos frente a un sistema industrial que los endeuta y explota.

Algunas de las prácticas veterinarias para ecológico son perfectamente asumibles para el sistema industrial, y el ponente relató cómo usa estos conocimientos para ayudar a rebajar la cantidad de insumos que adquieren y que afectan a la viabilidad económica de las explotaciones convencionales.

Explicó que, en su opinión, la transición hacia la ganadería sostenible ha de pasar por los sistemas que priorizan el uso de los recursos del territorio y para frenar la dependencia del productor hacia el mercado. También la diversificación de la producción y de la actividad, introduciendo criterios de transformación, custodia del territorio, comercialización, turismo

También apuesta por proyectos colectivos o cooperativos, tanto para comercializar como para la compra de insumos.

Insistió en que las políticas públicas han de apostar por la flexibilización de normativas, el reconocimiento de modelo sostenible, la información al consumidor y las ayudas a proyectos prioritarios bajo estas premisas.

El ponente desarrolló también en su intervención el problema del control de la sanidad animal y el contacto permanente con una fauna salvaje que no tiene control sanitario alguno. Explicó que las campañas de saneamiento ganadero están estancadas en un 2 % desde hace 25 años, porque no se pueden eradicar enfermedades sin considerar la variable de fauna salvaje.

Nos habló de un fracaso total en el sistema de erradicación de enfermedades y una incongruencia con una amenaza mínima para la salud pública. Explicó que las campañas de sanidad animal sólo son válidas para ganaderías estables y que perjudican enormemente a la ganadería extensiva, ya que está siempre en contacto con la fauna salvaje compartiendo pastos y puntos de agua.

Más del 50 % de jabalíes padecen tuberculosis bovina. Además, se trabaja con pruebas de diagnóstico muy poco fiables. El objetivo de erradicación es imposible. La campaña de erradicación de brucelosis viene dada porque se trata de una enfermedad transmisible al ser humano, cuando esta no es una premissa correcta.

Los jabalís, los ciervos, corzos y cuarenta y tantas especies de ungulados, mustélidos e incluso aves pueden padecer la tuberculosis. La población de jabalís adquirió la enfermedad por su contacto con el ganado vacuno. Hay poblaciones

que superen en més de 10 vegades el nombre de població raonable.

El ponent va explicar que els usos de caça han canviat i han deixat de ser un sistema comunal de gestió cinegètica, per a ser grans explotacions en què s'alimenta de forma artificial la fauna salvatge com a forma de benefici per al sector turístic.

Això és un brou de cultiu intensificat perquè qualsevol malaltia es propague de forma ràpida. La sobre població de fauna salvatge és un problema real que amenaça la biodiversitat de les zones naturals i contra la qual s'han d'aplicar mesures efectives.

La tuberculosi bovina és una malaltia multiespècie i, mentre no s'aborde el problema en la seua globalitat, no es pot fer carregar els ramaders d'extensiu amb normatives que sacrifiquen ramats sencers amb positius mínims de proves poc fiables.

La normativa de 2016 per a la seua aplicació en 2021 és molt homogeneïtzadora i no encaixa en la nostra ramaderia. En sanitat animal el marge d'aplicació de la normativa europea en l'Estat i en les comunitats autònomes és gran. Defendre la renúncia a l'eradicació i substituir-la per la paraula control seria complicat però molt valent. En el dia a dia, a més de la normativa genèrica, hi ha marge en l'aplicació dels protocols. Fa falta un canvi d'actitud en la seua escala tècnica i de serveis.

Sobre la tuberculosi bovina el ponent va plantejar dos problemes concrets.

El primer és que les proves en la sanitat animal tenen un marge d'error enorme. No s'ha trobat un sistema millor que done major garantia. Quan se sacrifica un animal d'una ramaderia perquè ha resultat positiu a la tuberculosi, aquest animal va a escorxador i es prenen mostres d'òrgans per a fer una investigació més profunda, la qual cosa demostra que la prova de camp és orientativa.

En el cas concret de la Comunitat Valenciana: 316 mostres d'animals sotmeses a cultiu, 26 positives. 290 potencialment eren sans. Com es pot justificar l'execució d'aquestes proves i el sacrifici de tots aquests animals sabent que són inexactes?

El segon problema és la desproporció de l'alarma sanitària. Els casos de contagi de zoonosi són anecdòtics: de cada 10 casos de malaltia, 4 són de persones molt majors que van adquirir la tuberculosi en la joventut per pràctiques higièniques deficitàries i que la tenien latent i, per baixada de defenses, la desenvolupen. 4 casos de persones immigrants que la desenvolupen aquí; 2 casos perquè han sigut operats de càncer de bufeta perquè se'ls inoculara un medicament.

La tuberculosi humana és un problema tremend al món, no al nostre país, i les campanyes de sacrifici d'animals estan basades en la tuberculosi bovina, no en la humana. Són agents infecciosos distints i no tenen res a veure.

Propostes:

Estudi sobre la població de fauna salvatge i la forma de gestió cinegètica usada sobretot per grans empreses de recursos turístics.

que superen en més de 10 vegades el nombre de població raonable.

El ponente explicó que los usos de caza han cambiado y han dejado de ser un sistema comunal de gestión cinegética, para ser grandes explotaciones en las que se alimenta de forma artificial la fauna salvaje como forma de beneficio para el sector turístico.

Esto es un caldo de cultivo intensificado para que cualquier enfermedad se propague de forma rápida. La sobre población de fauna salvaje es un problema real que amenaza la biodiversidad de las zonas naturales y contra la que se han de aplicar medidas efectivas.

La tuberculosis bovina es una enfermedad multiespecie y, mientras no se aborde el problema en su globalidad, no se puede hacer cargar a los ganaderos de extensivo con normativas que sacrifican ganados enteros con positivos mínimos de pruebas poco fiables.

La normativa de 2016 para su aplicación en 2021 es muy homogeneizadora y no encaja en nuestra ganadería. En sanidad animal el margen de aplicación de la normativa europea en el Estado y en las comunidades autónomas es grande. Defender la renuncia a la erradicación y sustituirla por la palabra control sería complicado pero muy valiente. En el día a día, además de la normativa genérica, hay margen en la aplicación de los protocolos. Se precisa un cambio de actitud en su escala técnica y de servicios.

Sobre la tuberculosis bovina el ponente planteó dos problemas concretos.

El primero es que las pruebas en la sanidad animal tienen un margen de error enorme. No se ha encontrado un sistema mejor que dé mayor garantía. Cuando se sacrifica un animal de una ganadería porque ha resultado positivo a la tuberculosis, ese animal va a matadero y se toman muestras de órganos para hacer una investigación más profunda, lo que demuestra que la prueba de campo es orientativa.

En el caso concreto de la Comunitat Valenciana: 316 muestras de animales sometidas a cultivo, 26 positivas. 290 potencialmente eran sanos. ¿Cómo se puede justificar la ejecución de estas pruebas y el sacrificio de todos estos animales sabiendo que son inexactas?

El segundo problema es la desproporción de la alarma sanitaria. Los casos de contagio de zoonosis son anecdóticos: de cada 10 casos de enfermedad, 4 son de personas muy mayores que adquirieron la tuberculosis en su juventud por prácticas higiénicas deficitarias y que la tenían latente y, por bajada de defensas, la desarrollan. 4 casos de personas inmigrantes que la desarrollan aquí; 2 casos porque han sido operados de cáncer de vejiga porque se le inoculara un medicamento.

La tuberculosis humana es un problema tremendo en el mundo, no en nuestro país, y las campañas de sacrificio de animales están basadas en la tuberculosis bovina, no en la humana. Son agentes infecciosos distintos y no tienen nada que ver.

Propuestas:

Estudio sobre la población de fauna salvaje y la forma de gestión cinegética usada sobre todo por grandes empresas de recursos turísticos.

Control de sanitat animal en les espècies de fauna salvatge.

Ajudes perquè els ramaders puguen posar mitjans per a evitar el contacte amb la fauna salvatge, encara que aquest contacte és impossible de controlar. Estudi i investigació sobre formes de pal·liar-lo.

Desenvolupament de proves fiables de control i vacunes. Ajudes per a la investigació i desenvolupament en sanitat animal.

Revisió dels protocols i de la fiabilitat de les proves. Racionalització dels programes de contingència en relació amb l'amenaça real per a la salut humana.

– Associació Avícola Valenciana (ASAV)

Compareixen:

- **Màrcia Mendes**, directora d'ASAV, en representació del sector de carn
- **Pedro Luis Guillén**, president d'ASAV, en representació del sector de posta
- **Pablo Catalá**, director del CECAV, en representació dels escorxadors i fàbriques de pinso

Màrcia Rodrigues Mendes (Associació Avícola Valenciana)

Va exposar la lenta tramitació de les autoritzacions per a construir o ampliar una explotació enfront d'altres comunitats autònomes. A la Comunitat Valenciana, un any per a la tramitació ambiental i dos per a tots els tràmits, enfront de Castella-La Manxa (15 dies). Demana també finestreta única.

Va destacar que la producció de carn d'au tens menys impacte ambiental i utilitza menys aigua.

Interessen tres tipus d'ajudes:

- Per a modernització d'explotacions.
- Per a trasllat de granges en els municipis d'alta densitat, tant per a evitar malalties com per a ajudar a fixar ocupació en el camp, i és important la distància a l'escorxador, no més d'entre 60 i 120 km.
- Campanyes de promoció sobre les qualitats de la carn d'au i dels ous.

Considera excessiva l'exigència de 4 metres quadrats per gallina criada a l'aire lliure.

Pedro Luis Guillén Gómez (Associació Avícola Valenciana)

Va defensar que la carn d'au és assequible en preu i no té restriccions religioses. A més insisteix en el fet que és el bestiar més eficient.

Control de sanidad animal en las especies de fauna salvaje.

Ayudas para que los ganaderos puedan poner medios para evitar el contacto con la fauna salvaje, aunque este contacto es imposible de controlar. Estudio e investigación sobre formas de paliarlo.

Desarrollo de pruebas fiables de control y vacunas. Ayudas para la investigación y desarrollo en sanidad animal.

Revisión de los protocolos y de la fiabilidad de las pruebas. Racionalización de los programas de contingencia en relación a la amenaza real para la salud humana.

– Associació Avícola Valenciana (ASAV)

Comparecen:

- **Màrcia Mendes**, directora de ASAV, en representación del sector de carne
- **Pedro Luis Guillén**, presidente de ASAV, en representación del sector de puesta
- **Pablo Catalá**, director del CECAV, en representación de los mataderos y fábricas de pienso

Màrcia Rodrigues Mendes (Associació Avícola Valenciana)

Expuso la lenta tramitación de las autorizaciones para construir o ampliar una explotación frente a otras comunidades autónomas. En la Comunitat Valenciana, un año para la tramitación ambiental y dos para todos los trámites, frente a Castilla-La Mancha (15 días). Pide también ventanilla única.

Destacó que la producción de carne de ave tienen menos impacto ambiental y utiliza menos agua.

Interesan tres tipos de ayudas:

- Para modernización de explotaciones.
- Para traslado de granjas en los municipios de alta densidad, tanto para evitar enfermedades como para ayudar a fijar empleo en el campo, siendo importante la distancia al matadero, no más de entre 60 y 120 kms.
- Campañas de promoción sobre las cualidades de la carne de ave y de los huevos.

Considera excesiva la exigencia de 4 metros cuadrados por gallina campera.

Pedro Luis Guillén Gómez (Associació Avícola Valenciana)

Defendió que la carne de ave es asequible en precio y no tiene restricciones religiosas. Además insiste en que es el ganado más eficiente.

El mercat està en la tendència de reduir el consum d'ous de gallina en gàbia i anar cap als de gallina en llibertat, encara que, en el lineal, el consumidor sol optar pel més barat.

Volien una línia d'ajudes dirigida als productes avícoles valencians, que donen suport a la reconversió des dels sistemes tradicionals en gàbies als alternatius. Per a això van demanar:

- Rapidesa en els tràmits administratius per a la reconversió.
- Ajudes a l'adaptació dels centres existents, amb millores per a absorbir diversos tipus d'ou per forma de cria.
- Campanyes d'informació dirigides a empreses i productors ramaders per a la transició cap a sistemes alternatius.
- Finestreta única per a tràmits derivats de l'exportació, perquè a la Comunitat Valenciana el 20 % de la producció s'exporta.

No veuen el sector preparat econòmicament per a afrontar alternatives, perquè des de 2012 ja va haver de fer una reconversió. Per això són imprescindibles les ajudes públiques.

Pablo Catalá Gregori. Director del CECAV

Va assenyalar les inquietuds següents dels fabricants de pinsos:

- Importància del port de València per a l'entrada de matèries primeres, que entren per altres ports, la qual cosa encareix el transport.
- Control i anàlisi de les matèries primeres en el port, perquè no es fa en el de València.
- Suport per a la formació.

Va assenyalar com a inquietuds dels escorxadors avícoles:

- La necessitat de formació
- Les taxes pels serveis d'inspecció; el sector té por que amb elles es trasllade un servei que ha de ser públic a veterinaris privats.
- Alternatives a la higienització de les canals; pretén que es valoren alternatives quan estan en refrigeració, com l'àcid làctic, l'aigua clorada, bacteriòfags.

Consideren que a la Comunitat Valenciana no hi ha problemes amb les distàncies de les granges als escorxadors avícoles.

2.7. Conclusions i propostes

La Comissió Especial d'Estudi sobre la Situació del Sector Ramader i els seus Productes, la Viabilitat dels Escorxadors

El mercado está en la tendencia de reducir el consumo de huevos de gallina en jaula e ir hacia los de gallina en libertad, aunque, en el lineal, el consumidor suele optar por el más barato.

Quieren una línia de ajudes dirigida a los productos avícolas valencianos, apoyando la reconversión desde los sistemas tradicionales en jaulas a los alternativos. Para ello pidieron:

- Rapidez en los trámites administrativos para la reconversión.
- Ayudas a la adaptación de los centros existentes, con mejoras para absorber varios tipos de huevo por forma de cría.
- Campañas de información dirigidas a empresas y productores ganaderos para la transición hacia sistemas alternativos.
- Ventanilla única para trámites derivados de la exportación, pues en la Comunitat Valenciana el 20 % de la producción se exporta.

No ven al sector preparado económicamente para afrontar alternativas, porque desde 2012 ya tuvo que hacer una reconversión. Por eso son imprescindibles las ayudas públicas.

Pablo Catalá Gregori. Director del CECAV

Señaló las siguientes inquietudes de los fabricantes de piensos:

- Importancia del puerto de València para la entrada de materias primas, que entran por otros puertos, lo que encarece el transporte.
- Control y análisis de las materias primas en el puerto, pues no se hace en el de Valencia.
- Apoyo para la formación.

Señaló como inquietudes de los mataderos avícolas:

- La necesidad de formación
- Las tasas por los servicios de inspección; el sector teme que con ellas se traslade un servicio que debe ser público a veterinarios privados.
- Alternativas a la higienización de las canales; pretende que se valoren alternativas cuando están en refrigeración, como el ácido láctico, el agua clorada, bacteriófagos.

Consideran que en la Comunitat Valenciana no existen problemas con las distancias de las granjas a los mataderos avícolas.

2.7. Conclusiones y propuestas

La Comisión Especial de Estudio sobre la Situación del Sector Ganadero y sus Productos, la Viabilidad de los Mataderos

Públics Existents, les Polítiques Públiques i de Finançament d'Aquests ha deixat al descobert un panorama desolador per als productors ramaders de la Comunitat Valenciana.

Aquest sector, que arrossega una profunda crisi des de fa anys, no té capacitat de defensa enfront dels abusos de la gran distribució, que marca tant els preus de les canals com dels pinsos i els inputs, de manera que els productors veuen segrestada la seua capacitat de negociació.

La falta de transposició dels paquets higienicosanitaris europeus sobre la realitat del territori ha fet que s'aplicaren les normatives sense tenir en compte les necessitats del sector.

Aquesta situació ha provocat l'abandó gradual de la ramaderia extensiva en favor d'una ramaderia intensiva que, així i tot, no aconsegueix mantenir-se i acaba per no tenir continuïtat ni relleu generacional davant la falta d'expectatives, les exigències cada vegada majors i la nul·la rendibilitat.

A més, la desaparició dels escorxadors municipals i la concentració del sacrifici en grans instal·lacions han acabat amb el circuit curt tradicional de les zones de muntanya, on els mateixos carnissers i restauradors eren els que estaven en contacte directe amb els ramaders, compraven les canals i sacrificaven en circuits curts, amb una despesa mínima en quilometratge i transport.

Això ha suposat una incidència negativa en el teixit social i econòmic de les zones rurals, una pèrdua cultural i de qualitat diferenciada de productes vinculats al territori, una pèrdua de biodiversitat i de races ramaderes adaptades a les zones de muntanya, un augment descomunal de despesa de CO₂ en transport i un sotmetiment brutal dels animals a estrès a causa de les distàncies de la ramaderia al punt de sacrifici, que no es donava en aquests circuits curts.

Aquesta desaparició de canals tradicionals de comercialització ha deixat els productors en indefensió total enfront dels preus marcats, sense possibilitat alternativa fora de la gran distribució.

La falta d'adaptació dels paquets higienicosanitaris europeus ha deixat sense capacitat de transformar ni comercialitzar de forma artesanal qualsevol tipus de producció ramadera.

El nivell d'endeutament i de precarietat que ha deixat veure aquesta comissió fa que siga necessari prendre mesures urgents per a la recuperació de la ramaderia extensiva, per a la reversió gradual de la ramaderia intensiva cap a models més sostenibles i per al suport immediat per a aquelles ramaderies que encara sobreviuen, tenint en compte totes les variables econòmiques, socials i ecològiques de la ramaderia extensiva en qualsevol mesura per a la seua defensa, en les ajudes destinades al seu foment i en el càlcul de la sostenibilitat.

I. SANITAT ANIMAL

– Millorar els sistemes d'ajudes destinats a les assegurances de cobertura ramadera perquè cobrisquen amb majors garanties els costos de la retirada de cadàvers.

Públics Existentes, las Políticas Públicas y de Financiación de Estos ha dejado al descubierto un panorama desolador para los productores ganaderos de la Comunitat Valenciana.

Este sector, que arrastra una profunda crisis desde hace años, no tiene capacidad de defensa frente a los abusos de la gran distribución, que marca tanto los precios de las canales como de los piensos e insumos, de manera que los productores ven secuestrada su capacidad de negociación.

La falta de trasposición de los paquetes higiénico-sanitarios europeos sobre la realidad del territorio ha hecho que se aplicaran las normativas sin tener en cuenta las necesidades del sector.

Esta situación ha provocado el abandono paulatino de la ganadería extensiva en favor de una ganadería intensiva que, aun así, no consigue mantenerse y acaba por no tener continuidad ni relevo generacional ante la falta de expectativas, las exigencias cada vez mayores y la nula rentabilidad.

Además, la desaparición de los mataderos municipales y la concentración del sacrificio en grandes instalaciones han terminado con el circuito corto tradicional de las zonas de montaña, donde los mismos carniceros y restauradores eran quienes estaban en contacto directo con los ganaderos, compraban las canales y sacrificaban en circuitos cortos, haciendo un gasto mínimo en kilometraje y transporte.

Esto ha supuesto una incidencia negativa en el tejido social y económico de las zonas rurales, una pérdida cultural y de calidad diferenciada de productos vinculados al territorio, una pérdida de biodiversidad y de razas ganaderas adaptadas a las zonas de montaña, un aumento descomunal de gasto de CO₂ en transporte y un sometimiento brutal de los animales a estrés debido a las distancias de la ganadería al punto de sacrificio, que no se daba en estos circuitos cortos.

Esta desaparición de canales tradicionales de comercialización ha dejado a los productores en indefensión total frente a los precios marcados, sin posibilidad alternativa fuera de la gran distribución.

La falta de adaptación de los paquetes higiénico-sanitarios europeos ha dejado sin capacidad de transformar ni comercializar de forma artesanal cualquier tipo de producción ganadera.

El nivel de endeudamiento y de precariedad que ha dejado ver esta comisión hace que sea necesario tomar medidas urgentes para la recuperación de la ganadería extensiva, para la reversión paulatina de la ganadería intensiva hacia modelos más sostenibles y para el apoyo inmediato para aquellas ganaderías que aún sobreviven, teniendo en cuenta todas las variables económicas, sociales y ecológicas de la ganadería extensiva en cualquier medida para su defensa, en las ayudas destinadas a su fomento y en el cálculo de la sostenibilidad.

I. SANIDAD ANIMAL

– Mejorar los sistemas de ayudas destinados a los seguros de cobertura ganadera para que cubran con mayores garantías los costes de la retirada de cadáveres.

– Millorar els suports de les institucions a les agrupacions de defensa sanitària (ADS) ramadera mitjançant mecanismes d'integració de tots els professionals del sector.

– Les ADS han de ser preferentment provincials, encara que la seua constitució ha de venir marcada per l'agrupació d'interessats, que determinaran la seua competència territorial.

– Dissenyar currículums formatius que permeten als ramaders l'accés a la titulació que permeta la desinfecció de vehicles.

– Establiment de protocols i/o ampliacions de les vedes de caça davant la plaga o l'augment de poblacions d'animals silvestres que puguen generar un problema sanitari en la cabanya ramadera.

– Exigir a les importacions de la Unió Europea els mateixos controls sanitaris de benestar animal i salut pública que tenim ací.

– Millorar les dotacions financeres del Centre d'Investigació i Tecnologia (CITA) Animal de Segorbe.

– Eliminar barreres burocràtiques i acoblar les exigències higienicosanitàries a la realitat dels xicotets i mitjans productors, com a mesura per a assegurar-los l'accés a la transformació i la comercialització.

– Millora de les campanyes de control de sanitat animal en fauna cinegètica, amb especial atenció en la seua relació amb la ramaderia extensiva, avanç en investigació sobre malalties animals i zoonosi.

– Promoció pública de la revisió i millora dels protocols de neteja i desinfecció de les instal·lacions ramaderes i millora dels sistemes de ventilació i temperatura de les instal·lacions.

– Promoció d'un codi de bones pràctiques d'ús d'antibiòtics veterinaris.

– Augment de les mesures d'higiene, maneig, nutrició, bioseguretat i vacunació d'animals.

– Instar el govern que adapte els paquets higienicosanitaris europeus, a través d'AECOSAN, a la realitat del territori espanyol.

– Revisió completa i exhaustiva sobre els protocols en zoonosi i campanyes de sanejament ramader. Control efectiu sobre les empreses que ho duen a terme.

II. RELLEU GENERACIONAL. AJUDES A JOVES

– Incentivar la incorporació dels joves al sector ramader valencià establint línies d'ajudes i subvencions a noves instal·lacions separades de les establides al sector agrícola.

– Ampliar els cicles de formació reglada en totes les províncies a través de cursos d'FP, de manera que s'hi garantisca l'accés a la població de les comarques amb major activitat ramadera.

– Mejorar los apoyos de las instituciones a las agrupaciones de defensa sanitaria (ADS) ganadera mediante mecanismos de integración de todos los profesionales del sector.

– Las ADS han de ser preferentemente provinciales, aunque su constitución debe venir marcada por la agrupación de interesados, quienes determinarán su competencia territorial.

– Diseñar currículums formativos que permitan a los ganaderos el acceso a la titulación que permita la desinfección de vehículos.

– Establecimiento de protocolos y/o ampliaciones de las vedas de caza ante la plaga o aumento de poblaciones de animales silvestres que pudieran generar un problema sanitario en la cabaña ganadera.

– Exigir a las importaciones de la Unión Europea los mismos controles sanitarios de bienestar animal y salud pública que tenemos aquí.

– Mejorar las dotaciones financieras del Centro de Investigación y Tecnología (CITA) Animal de Segorbe.

– Eliminar barreras burocráticas y acoplar las exigencias higiénico-sanitarias a la realidad de los pequeños y medianos productores, como medida para asegurarles el acceso a la transformación y comercialización.

– Mejora de las campañas de control de sanidad animal en fauna cinegética, con especial atención en su relación con la ganadería extensiva, avance en investigación sobre enfermedades animales y zoonosis.

– Promoción pública de la revisión y mejora de los protocolos de limpieza y desinfección de las instalaciones ganaderas y mejora de los sistemas de ventilación y temperatura de las instalaciones.

– Promoción de un código de buenas prácticas de uso de antibióticos veterinarios.

– Aumento de las medidas de higiene, manejo, nutrición, bioseguridad y vacunación de animales.

– Instar al gobierno a que adapte los paquetes higienicosanitarios europeos, a través de AECOSAN, a la realidad del territorio español.

– Revisión completa y exhaustiva sobre los protocolos en zoonosis y campañas de saneamiento ganadero. Control efectivo sobre las empresas que lo llevan a cabo.

II. RELEVO GENERACIONAL. AYUDAS A JÓVENES

– Incentivar la incorporación de los jóvenes al sector ganadero valenciano estableciendo líneas de ayudas y subvenciones a nuevas instalaciones separadas de las establecidas al sector agrícola.

– Ampliar los ciclos de formación reglada en todas las provincias a través de cursos de FP, de modo que se garantice el acceso a las mismas a la población de las comarcas con mayor actividad ganadera.

– Foment del relleu generacional per mitjà d'escoles de pastors i aplicar mesures d'incentivació per a la transferència de l'explotació o la cessió d'explotació en el seu conjunt a través de bonificacions fiscals en els tributs corresponents.

– Realitzar cursos de formació sobre l'ofici de carnisser i carnissera, que incloguen tant formació pràctica com teòrica de tots els aspectes d'un ofici que s'està perdent.

III. SECTOR APÍCOLA

– Millorar les línies de suport a la transhumància.

– Estudi i anàlisi per a la creació d'una futura DO Mel de Tarongina de la Comunitat Valenciana.

– Necessitat d'actualització del mapa varietal.

IV. ESCORXADORS

– Donar suport a la creació d'escorxadors de proximitat, especialment dedicats al sector oví, amb un repartiment territorial que tinga en compte les comarques amb major activitat ramadera i els seus sectors.

– Estudiar la viabilitat d'escorxadors mòbils, la seua aplicació per ramaderia i, si escau, la pràctica a través d'un programa pilot desenvolupat per l'administració.

– Generar línies d'ajudes públiques per a la creació de línies d'escorxadors certificats per a explotacions ecològiques, especialment en aquelles instal·lacions ja existents, i que permeten una distribució territorial d'acord amb les demandes del sector, tant actuals com creixents.

V. PUBLICITAT

– Suport institucional a les accions d'entitats i agrupacions en matèria de promoció, distribució i qualitats de les produccions Comunitat Valenciana.

– Campanyes institucionals de promoció de produccions autòctones i ecològiques, com també dels seus avantatges nutricionals.

– Establir campanyes específiques de productes ramaders de la Comunitat Valenciana en les zones turístiques i grans ciutats amb fort sector Horeca.

– Estudi de la viabilitat de la creació de segells de qualitat —o altres identificatius de marca— per a potenciar les produccions extensives, ecològiques i de races autòctones.

– Campanyes que vinculen el consum sostenible amb la defensa del territori i la prevenció d'incendis.

VI. SECTOR LACTI

– Potenciar el centre autonòmic públic de control lleter.

– Fomento del relevo generacional por medio de escuelas de pastores y aplicar medidas de incentivación para la transferencia de la explotación o cesión de explotación en su conjunto a través de bonificaciones fiscales en los tributos correspondientes.

– Realizar cursos de formación sobre el oficio de carnicero y carnicera, que incluyan tanto formación práctica como teórica de todos los aspectos de un oficio que se está perdiendo.

III. SECTOR APÍCOLA

– Mejorar las líneas de apoyo a la trashumancia.

– Estudio y análisis para la creación de una futura DO Miel de Azahar de la Comunitat Valenciana.

– Necesidad de actualización del mapa varietal.

IV. MATADEROS

– Apoyar la creación de mataderos de proximidad, especialmente dedicados al sector ovino, con un reparto territorial que tenga en cuenta las comarcas con mayor actividad ganadera y sus sectores.

– Estudiar la viabilidad de mataderos móviles, su aplicación por ganadería y, en su caso, la práctica a través de un programa piloto desarrollado por la administración.

– Generar líneas de ayudas públicas para la creación de líneas de mataderos certificados para explotaciones ecológicas, especialmente en aquellas instalaciones ya existentes, y que permitan una distribución territorial acorde con las demandas del sector, tanto actuales como crecientes.

V. PUBLICIDAD

– Apoyo institucional a las acciones de entidades y agrupaciones en materia de promoción, distribución y calidades de las producciones Comunitat Valenciana.

– Campañas institucionales de promoción de producciones autóctonas y ecológicas, así como de sus ventajas nutricionales.

– Establecer campañas específicas de productos ganaderos de la Comunitat Valenciana en las zonas turísticas y grandes ciudades con fuerte sector Horeca.

– Estudio de la viabilidad de la creación de sellos de calidad —u otros identificativos de marca— para potenciar las producciones extensivas, ecológicas y de razas autóctonas.

– Campañas que vinculen el consumo sostenible con la defensa del territorio y la prevención de incendios.

VI. SECTOR LÁCTEO

– Potenciar el centro autonómico público de control lechero.

VII. BUROCRÀCIA

- Generar mecanismes a través de les noves tecnologies, per a la disminució de la càrrega administrativa.
- Potenciar les OCAPA com a centres assessors i de col·laboració amb el sector ramader que permeten la reducció de la càrrega administrativa a les explotacions agrícoles.

VIII. PAC

- Gestionar canvis normatius que permeten computar amb altres criteris les hectàrees de la ramaderia extensiva.
- Permetre el còmput de la pastura d'arbratge a l'efecte d'ajudes europees.
- Defendre que les ajudes de la PAC no penalitzen la ramaderia extensiva en clima mediterrani.

IX. PRODUCCIÓ ECOLÒGICA

- Generar campanyes institucionals i amb les organitzacions professionals per a conscienciar el consumidor dels avantatges sobre la salut, el major nivell de qualitat i el major cost de producció d'aquests.
- Potenciar les campanyes comercials i de màrqueting sobre els valors de la producció ecològica de la gallina valenciana, com també de qualsevol altra raça/espècie autòctona valenciana.
- Plantejar ajudes en el PDR a la desintensificació. Elaboració d'un pla acordat i concret en cinc anys, que done passos en una explotació que decideix desintensificar-se.

X. MESURES PER A AUGMENTAR LA RENDIBILITAT

- Intensificar les accions cap a l'especialització i la participació del xicotet ramader en projectes de transformació i la generació de valor afegit de les seues pròpies produccions.
- Apostar en el sector cunícola per la comercialització directa, establir línies de promoció de les produccions de la Comunitat Valenciana, com també estudiar la viabilitat de la marca o el segell de qualitat propi.
- Augmentar la investigació en relació amb el sector.
- Diferenciar en els registres els distints sistemes de ramaderia, per a poder establir polítiques diferenciades.
- Fomentar l'associacionisme.
- Fomentar la comercialització directa, no sols com a venda a grups de consum sinó venda a carnisseries locals, consum familiar, venda telemàtica, sector de la restauració, com també cap a noves vetes de mercat.

VII. BUROCRACIA

- Generar mecanismos a través de las nuevas tecnologías, para la disminución de la carga administrativa.
- Potenciar las OCAPA como centros asesores y de colaboración con el sector ganadero que permitan la reducción de la carga administrativa a las explotaciones agrícolas.

VIII. PAC

- Gestionar cambios normativos que permitan computar con otros criterios las hectáreas de la ganadería extensiva.
- Permitir el cómputo del pasto de arbolado a efectos de ayudas europeas.
- Defender que las ayudas de la PAC no penalicen la ganadería extensiva en clima mediterráneo.

IX. PRODUCCIÓN ECOLÓGICA

- Generar campañas institucionales y con las organizaciones profesionales para concienciar al consumidor de las ventajas sobre la salud, el mayor nivel de calidad y el mayor coste de producción de los mismos.
- Potenciar las campañas comerciales y de *marketing* sobre los valores de la producción ecológica de la gallina valenciana, así como de cualquier otra raza/especie autóctona valenciana.
- Plantear ayudas en el PDR a la desintensificación. Elaboración de un plan acordado y concreto en cinco años, que vaya dando pasos en una explotación que decide desintensificarse.

X. MEDIDAS PARA AUMENTAR LA RENTABILIDAD

- Intensificar las acciones hacia la especialización y la participación del pequeño ganadero en proyectos de transformación y la generación de valor añadido de sus propias producciones.
- Apostar en el sector cunícola por la comercialización directa, establecer líneas de promoción de las producciones de la Comunitat Valenciana, así como estudiar la viabilidad de la marca o sello de calidad propio.
- Aumentar la investigación en relación con el sector.
- Diferenciar en los registros los distintos sistemas de ganadería, para poder establecer políticas diferenciadas.
- Fomentar el asociacionismo.
- Fomentar la comercialización directa, no solo como venta a grupos de consumo sino venta a carnicerías locales, consumo familiar, venta telemática, sector de la restauración, así como hacia nuevos nichos de mercado.

– Potenciar i regular els canals curts de comercialització, generant espais normalitzats d'escorxadors en les pròpies explotacions com també obradors artesanals.

– Incidir en la cadena alimentària fomentant la compra pública per a restauració col·lectiva, com també qualsevol mesura que des de les administracions pugues assegurar la pròpia defensa del preu de mercat pel productor.

– Propiciar un major control sobre la cadena alimentària, aplicant la Llei de transparència i millora del funcionament de la cadena alimentària i vigilat el seu compliment.

– Continuar treballant en l'adequació de camins rurals, l'abastiment d'aigua i la construcció d'embassaments de provisió d'aigua.

– Adequar les terminals de sòlids a granel dels ports valencians per al foment adequat de l'activitat de les terminals de cereals en aquests.

– Establir línies específiques d'ajuda als escorxadors de proximitat de les comarques.

– Preveure dins dels plans d'assegurances la contingència referida a la volatilitat dels preus, quan el preu caiga per sota dels costos de producció que s'establisquen cada any, per part de les administracions competents.

– Establir línies específiques d'ajuda per a investigar i fer pinsos específics.

– Considerar totes les variables econòmiques, socials, territorials i ecològiques de la ramaderia extensiva en qualsevol mesura per a la seua defensa, en les ajudes destinades al seu foment i en el càlcul de la sostenibilitat.

XI. MESURES NORMATIVES

– Legislació sobre la integració i els arrendaments que permeta millorar l'accés a les terres de pasturatge, la reducció dels costos i l'abandó de terres.

– Desplegament de la Llei 45/2007, de desenvolupament sostenible del medi rural en matèria de sector ramader.

– Sol·licitar al Ministeri d'Agricultura que la pastura siga considerada com a engolidor de carboni en el Fons Nacional de Reserva de Drets que s'està configurant en els acords de canvi climàtic.

– Sol·licitar que el govern impulse la declaració del pasturatge com a pràctica local establida d'acord amb allò que s'ha recollit en l'article 4 del Reglament 1307/2013, dins les zones identificades per la Directiva Hàbitat i dins la Xarxa Natura 2000.

Palau de les Corts
València, 17 d'octubre de 2018

El president
Enric Morera i Català

El secretari primer
Emilio Argüeso Torres

– Potenciar y regular los canales cortos de comercialización, generando espacios normalizados de mataderos en las propias explotaciones así como obradores artesanales.

– Incidir en la cadena alimentaria fomentando la compra pública para restauración colectiva, así como cualquier medida que desde las administraciones pueda asegurar la propia defensa del precio de mercado por el productor.

– Propiciar un mayor control sobre la cadena alimentaria, aplicando la Ley de transparencia y mejora del funcionamiento de la cadena alimentaria y vigilando su cumplimiento.

– Continuar trabajando en la adecuación de caminos rurales, abastecimiento de agua y la construcción de embalses de provisión de agua.

– Adequar las terminales de gránulos de los puertos valencianos para el fomento adecuado de la actividad de las terminales de cereales en estos.

– Establecer líneas específicas de ayuda a los mataderos de proximidad de las comarcas.

– Contemplar dentro de los planes de seguros la contingencia referida a la volatilidad de los precios, cuando el precio caiga por debajo de los costes de producción que se establezcan cada año, por parte de las administraciones competentes.

– Establecer líneas específicas de ayuda para investigar y hacer piensos específicos.

– Considerar todas las variables económicas, sociales, territoriales y ecológicas de la ganadería extensiva en cualquier medida para su defensa, en las ayudas destinadas a su fomento y en el cálculo de la sostenibilidad.

XI. MEDIDAS NORMATIVAS

– Legislación sobre la integración y los arrendamientos que permita mejorar el acceso a las tierras de pastoreo, la reducción de los costes y el abandono de tierras.

– Desarrollo de la Ley 45/2007, de desarrollo sostenible del medio rural en materia de sector ganadero.

– Solicitar al Ministerio de Agricultura que los pastos sean considerados como sumideros de carbono en el Fondo Nacional de Reserva de Derechos que se está configurando en los acuerdos de cambio climático.

– Solicitar que el gobierno impulse la declaración del pastoreo como práctica local establecida de acuerdo a lo recogido en el artículo 4 del Reglamento 1307/2013, dentro de las zonas identificadas por la Directiva Hábitat y dentro de la Red Natura 2000.

Palau de les Corts
València, 17 de octubre de 2018

El presidente
Enric Morera i Català

El secretario primero
Emilio Argüeso Torres